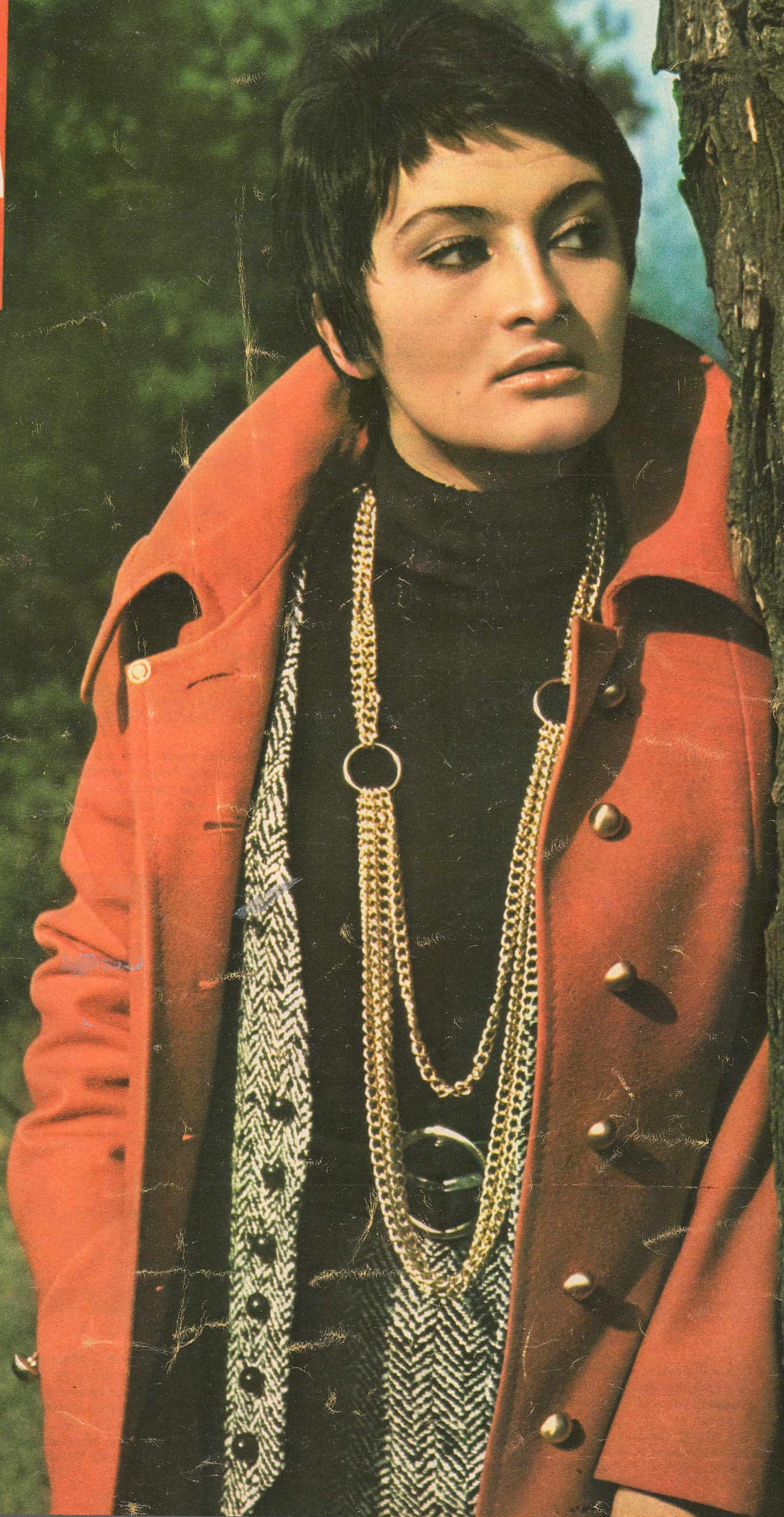

16
'71

FLACĂRA

ANUL XX
NR. 828
17 APRILIE 1971

ÎN ÎNTÎMPINAREA GLORIOSULUI SEMICENTENAR

Din toată țara ne parvin vești despre amploarea acțiunilor menite să cinstească semicentenarul partidului nostru. La București a început sesiunea științifică a Academiei de învățămînt social-politic «Ștefan Gheorghiu», consacrată acestui eveniment. Au fost prezentate comunicări de către cadre universitare din cadrul Academiei. O altă sesiune științifică a fost organizată în cadrul Institutului de fiziologie normală și patologică «D. Danielopolu». Vorbitorii au reliefat dezvoltarea pe care a cunoscut-o știința medicală românească în ultimul sfert de secol, activitatea susținută dusă pentru combaterea diverselor maladii. La Casa de cultură a sindicatelor din Suceava a avut loc simpozionul cu tema «Dezvoltarea mișcării artistice românești în anii socialismului», consacrat semicentenarului partidului. Iar la Galați, sub genericul «Lupta poporului nostru sub conducerea P.C.R. pentru eliberarea socială și națională», se prezintă la cinematograful «Dunărea» un ciclu de filme românești inspirate din lupta din ilegalitate a partidului. La Petroșani,

peste 700 de tineri mineri, constructori, studenți și elevi, s-au întrînit la Casa de cultură a sindicatelor din localitate cu tovarășul Ioachim Moga, prim-secretar al Comitetului județean Hunedoara al P.C.R., președintele Consiliului popular județean, care a vorbit despre glorioasa luptă a partidului în această jumătate de veac. Iar la Urziceni, sute de tineri din localitate s-au întrînit cu tovarășul Gheorghe Necula, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Ilfov al P.C.R., care a evocat momente din lupta ilegală a partidului. La Craiova a avut loc simpozionul intitulat «Tradiții vechi și noi din istoria poporului român», organizat în întîmpinarea semicentenarului. Au participat cadre universitare, oameni de cultură și artă etc. La Brașov, o sugestivă expoziție intitulată «50 de ani de la crearea Partidului Comunist Român» și-a deschis recent porțile publicului larg.

Sînt doar cîteva acțiuni din zecile, sutele care practic antrenează întregul nostru popor, dornic să cinstească așa cum se cuvine marea sărbătoare a acestei primăveri.

Un moment cu Gelu Nițu și Zephy Alșec din piesa lui Horia Lovinescu «Omul care...», așa cum arată în interpretarea valorosului colectiv ploieștean (regia — Emil Mandric, scenografia — Ștefan Hablinski). Spectacolul va putea fi urmărit și în Capitală în faza finală a «Zilelor dramaturgiei originale», prestigioasă manifestare teatrală închinată aniversării semicentenarului Partidului Comunist Român.

Săptămîna trecută s-au deschis în Capitală lucrările sesiunii științifice a Asociației de Drept Internațional și Relații Internaționale consacrate aniversării semicentenarului Partidului Comunist Român. Prima comunicare a fost prezentată de ministrul afacerilor externe, Corneliu Mănescu vicepreședinte al Consiliului Executiv al ADIRI, avînd ca temă «Politica externă a P.C.R. și a guvernului român, factor activ al instaurării principiilor de etică și legalitate internațională în relațiile dintre state».

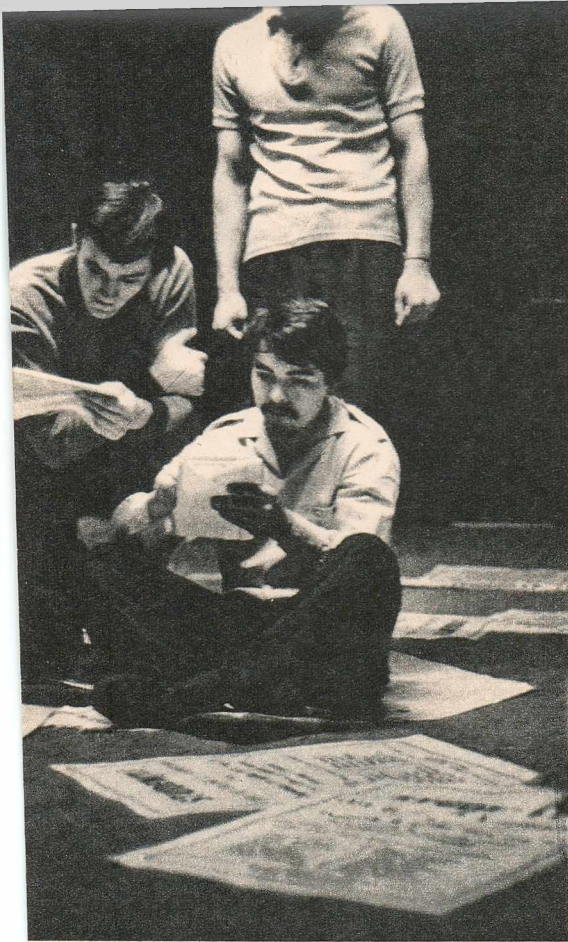
133 de titluri

Împlinirea a 50 de ani de la înființarea Partidului Comunist Român va fi marcată și prin apariția unor importante lucrări închinat memorabilului eveniment. Colectivul Centralei industriale poligrafice din Capitală depune o muncă susținută pentru a asigura tipărirea la timp a celor 133 de lucrări prevăzute.

Pînă în prezent, de sub tiparul Combinatului poligrafic «Casa Scînteii» au apărut volumele: «Presa muncitorească și socialistă din România 1900—1921», vol. III, «Curenți și tendințe în filozofia românească» de Lucrețiu Pătrășcanu, precum și lucrări de literatură și artă dedicate semicentenarului.

Un moment de o deosebită importanță îl va constitui apariția volumului 5 al lucrării tovarășu Nicolae Ceaușescu «România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate» și a volumului «O viață închinată idealului comunist, fericirii poporului român», lucrare care cuprinde biografia secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În momentul de față se mai află sub tipar lucrările: «Mișcarea muncitorească din România 1921—1924» de M.C. Stănescu, «Frontul Unic Muncitoresc din România» de Gh. Tuțui și A. Petric, «Fruitul popular antifascist din România» de Gh. Ioniță și altele.

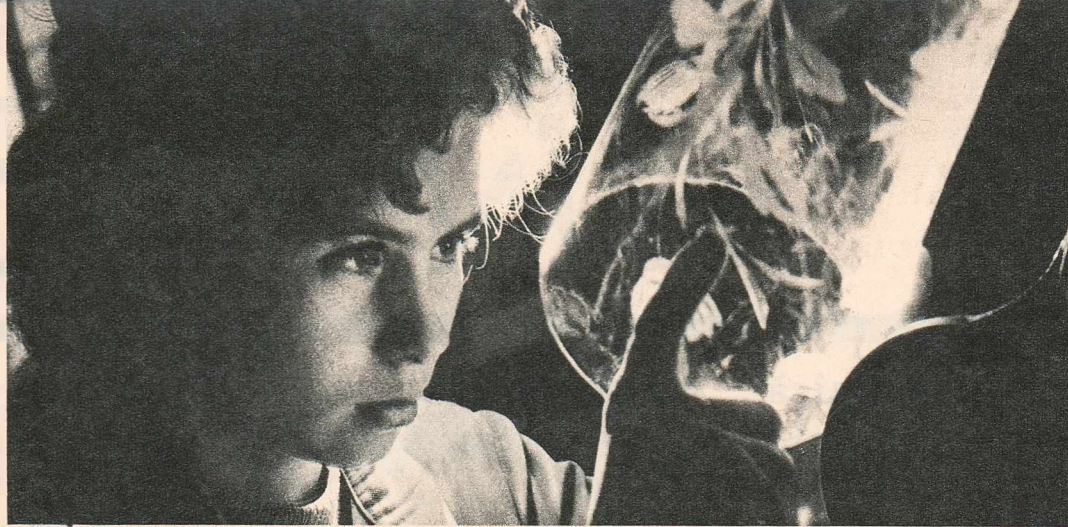

La teatrul studentesc, o nouă premieră, în cinstea mării aniversări: «Document 1921». Spectacol agitatoric, creat de tudenți sub conducerea lui Cătălin Naum, pe un text original alcătuit din documente autentice, care surprind atmosfera evenimentelor care au impus crearea Partidului Comunist Român. Textul este semnat de un proaspăt absolvent, Iosif Sallos.

pompierul electronic

Or ajunge pompierii Capitalei mai repede la locul unui incendiu? Comandantul Grupului de pompieri al municipiului, colonelul Nicolae Stan, ne-a asigurat că prin darea în folosință noului dispecerat de anunțare, alarmare și conducere a berațiunilor de stingere a incendiilor, din cadrul sediului central al grupului se va realiza în mod sigur acest deziderat. Instalația complet automatizată este concepută și realizată în întregime de specialiști ai Ministerului Afacerilor Interne. Ea asigură centralizat primirea prin telefon sau radio a anunțurilor de incendiu și dirijarea operațiunilor de stingere. Anunțarea incendiilor de către cetățeni la numărul de telefon este semnalizată în mod simultan pe o hartă a orașului în iluminarea caroului în care se găsește strada unde a izbucnit incendiul. Ofițerul de serviciu are în acest fel posibilitatea să trimită imediat la locul respectiv cele mai apropiate echipe de pompieri. În cazul obiectivelor economice sau de altă natură — racordate la dispecerat prin intermediul instalațiilor automate de avertizare — alarmarea are loc chiar în momentul izbucnirii incendiului, pe harta municipiului aparținând acestui caz și denumirea unității respective.

pe orbita unei producții dinamice

Combinatul de sticlă din Mediaș — compus din trei fabrici: «Vitrometan», «Sticla» din Avrig și Tomești — a înregistrat pe întreg parcursul cincinalului trecut o dezvoltare continuă și multilaterală. În acest răstimp, producția globală a cunoscut o creștere de 68,1 la sută în comparație cu 1965, ritmul mediu anual de creștere fiind de 11 la sută, iar sporul producției globale realizându-se pe seama creșterii productivității muncii în proporție de 71,6 la sută.

În actualul cincinal, combinatul beneficiază în continuare de un bogat program de investiții. În 1972 va începe să producă noua secție de cristal; în următorii ani va fi dublată capacitatea de producție a fabricii de sticlă din Avrig, iar până în 1975 exportul va cunoaște o creștere aproape dublă față de 1970.

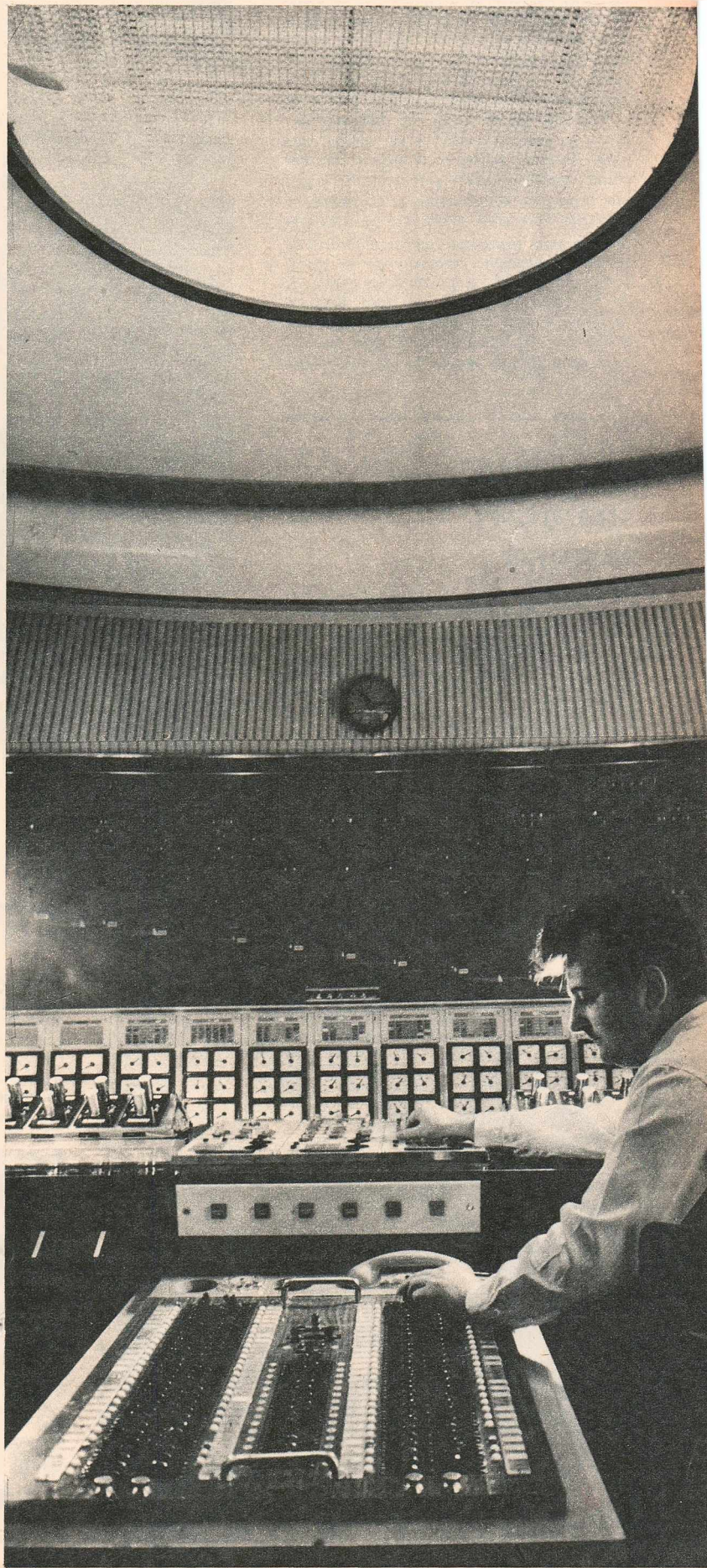
vechii comuniști evocă...

Sala de festivități a Uzinei de mecanică fină-București era arhiplină. Lucru firesc, deoarece noua generație de muncitori este dornică să audă, direct de la cei ce au participat la greava luptă ilegală a partidului, cum s-a desășurat aceasta în fosta fabrică de avioane S.E.T. (actuala U.M.F.). Pe rând au luat cuvântul: strungarul Vasile Nicolae, șef de sector; matrișerul Ion Andrei; lăcătușul Teodor Lascăr, tratamentistul Gh. Scurtu. Ei au arătat cum, în calitate de membri de partid, uteciști sau simpatizanți ai partidului în ilegalitate, au luat parte la diferite acțiuni revendicative împotriva patronatului, cum era organizată în anii războiului fascist sabotarea producției de avioane necesare acestui război. În același timp, ei au evocat zilele insurecției armate din 1944, la care a participat, cu arma în mână, și un grup de muncitori din această uzină, precum și lupta dusă în cei aproape 27 de ani ce au trecut de atunci, pentru întărirea puterii populare, construirea și desăvârșirea construcției socialiste.

Adunarea de la U.M.F. a fost un prilej de prețioase și emoționante învățăminte și, totodată, unul de reînnoire a angajamentelor pe care colectivul uzinei și le-a luat pentru a cinsti așa cum se cuvine semicentenarul partidului.

V.S.

Fotografia alăturată vă înfățișează dispeceratul electronic de la Piatra Neamț, capabil să supravegheze activitatea celor 10 centrale hidroelectrice de pe Bistrița. Cu ajutorul lui, specialistul operator are posibilitatea de a cunoaște în fiecare minut situația exactă a încărcării conductorilor de înaltă tensiune, momentul intrării sau ieșirii din circuit al unei uzine precum și necesarul de energie din sistem. Noul creier electronic a fost construit la Fabrica de elemente pentru automatizare din București și este primul de acest tip care intră în serviciul sectorului energetic din țara noastră.

ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

cronică de campanie

Vremea a devenit în sfârșit prielnică tuturor lucrărilor agricole de primăvară. E de ajuns să treci dincolo de marginea fiecărui oraș și să te convingi. Se muncește de zor la semănatul porumbului — obiectivul numărul 1 al campaniei — se intensifică eforturile pentru încheierea în bune condiții și în timpul optim a însămînțărilor pe terenurile destinate culturilor de mazăre, ovăz, floarea-soarelui, borceag, sfeclă de zahăr. Pe terenurile care necesită asemenea lucrări grăpatul culturii grului se face cu multă atenție și discernământ. Lucrările de sezon se desfășoară cu asiduitate și în sectorul legumicol unde se hotărăște de pe acum abundența legumelor de pe piață. Fotografia noastră vă prezintă un aspect de la plantarea răsadurilor de vară timpurie la ferma Albești din cadrul I.A.S.-Sighișoara, fermă care, în anul acesta, va spori considerabil cantitățile de legume livrate consumatorilor.

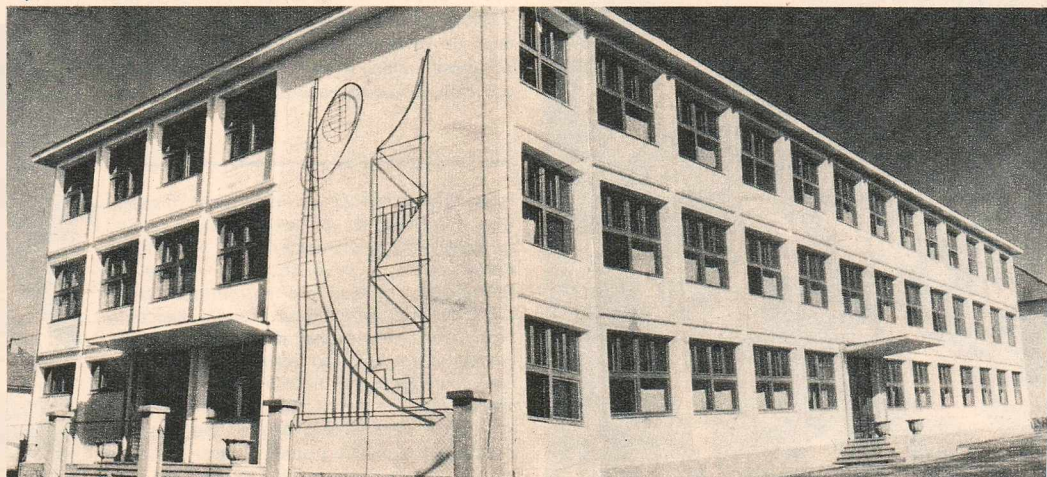
pe lotru, înantări record

Pe șantierul hidrocentralei de pe Lotru, lucrări intense, desfășurate în această primăvară în zona barajului, au permis atingerea cotei 1200 (față de nivelul mării), ceea ce înseamnă că a prins statornicie aproape o treime din volumul total al muntelui artificial. Succese de prestigiu au fost înregistrate și în munca din subteran, unde echipele de mineri au înregistrat adevărate recorduri la îinantare și betonare (la Haneș, 100 m liniari zilnic). În final, după cum se știe, rețeaua galeriilor va măsura nu mai puțin de 151 km, un veritabil labirint subpămîntean în fața căruia legenda construcție a regelui Minos ni se înfățișează astăzi ca o modestă machetă.

În numărul viitor al revistei noastre vom publica o relatare mai amplă, cuprinzând informații de actualitate de pe mai multe șantiere hidroenergetice din țara noastră.

În răstimpul ultimului cincinal — a arătat recent tovarășul Nicolae Ceaușescu — s-au obținut rezultate bune și în ce privește lărgirea accesului oamenilor muncii de naționalitate maghiară și de alte naționalități la cuceririle învățămîntului, științei și culturii. O dovadă elocventă în acest sens o reprezintă dezvoltarea învățămîntului preșcolar și general obligatoriu. În prezent, în țara noastră funcționează peste 2 290 de unități în limba maghiară — din care 1 230 școli și grădinițe numai cu limba de predare maghiară și peste 1 060 de secții maghiare din cadrul altor unități școlare. Există, de asemenea, numeroase licee și secții care asigură cuprinderea absolvenților claselor a VIII-a de naționalitate maghiară în proporție de peste 24 la sută, față de peste 15 la sută cît reprezenta media pe țară. În fotografie, noul liceu din Covasna.

O apariție agreabilă:
Anca Agemolu.

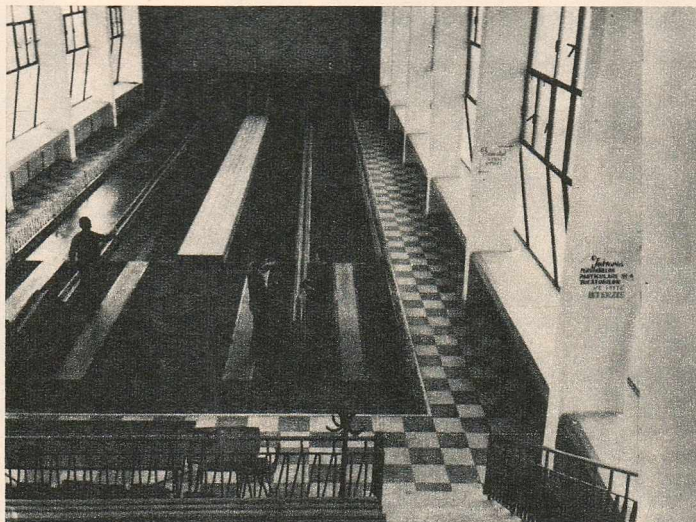
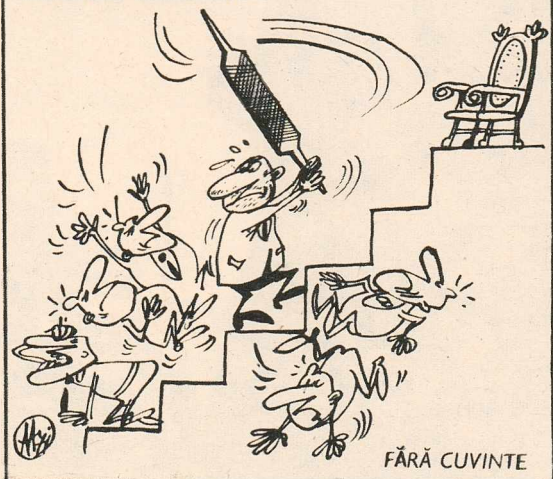
Fotografie de Ioan PETRIȘOR

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12.
Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic
«Casa Științei».

Prezentarea artistică:
V. OLAC

ADRIAN ANDRONIC

Popicarii au de ce se plînge. Sportul practicat și îndrăgit de ei nu se bucură de prea mare audiență la public.

Slaba receptivitate a publicului nostru pentru concursurile de popice nu afectează, în schimb, buna pregătire a sportivilor noștri, care — după cum o dovedesc faptele — se antrenează cu asiduitate și obțin victorii de răsunet. Vom aminti, de pildă, excelentul rezultat al fetelor, care, anul trecut, la Bolzano (Italia), au câștigat pentru a treia oară consecutiv titlul de campioni mondiali pe echipe.

Fotografia de sus prezintă noua sală de popice cu patru piste, inaugurată de curînd la Galați. În această sală, în luna viitoare, se vor desfășura campionatele europene de juniori (etapa a II-a) care, sperăm, vor aduce și reprezentanților noștri succese de prestigiu.

De curînd, în Capitală, pasajul pietonal din Piața «Nicolae Bălcescu» a fost pus la dispoziția cetățenilor. Recenta construcție subterană — a treia din cele opt pasaje proiectate pentru axa de circulație nord-sud — va contribui substanțial la ridicarea parametrilor urbanistici și edilitari ai Capitalei noastre.

Noua trecere subpământeană preia într-o singură oră un flux de 48 000 de pietoni, fiind dotată cu opt benzi rulante. În incinta edificiului funcționează câteva puncte comerciale și de deservire cu o suprafață totală de 1 000 mp.

GASTRONOMICĂ

instructivă

Străvechiul nostru proverb popular «Omul cît trăiește învață» a fost reevaluat, în deceniul trecut, de remarcabilul filozof și matematician Bertrand Russell, care argumenta științific necesitatea omului contemporan de a se instrui pe tot parcursul vieții.

Adevărul acesta irefutabil nu mi-a trecut prin cap atunci cînd am citit că naturalistul Bernardin de Saint-Pierre (1737—1814) afirma — în cartea sa Armoniile Naturii — că, spre deosebire de oaie, musca are 6 picioare (cu toate că-i mai slăbuță) pentru a putea sta pe patru în timp ce se scarpină cu două. Drept îi că era și cam tardiv ca să-i recomand autorului reciclarea.

Necesitatea instruirii permanente a început însă să-mi încolțească în minte abia anțart, de cînd întreprinderile de panificație din Capitală au încetat producția crocantelor cornulețe sărate (ba chiar și înmăcate) uneori pe motiv că n-au vinzători specializați în tipuriturii populare care să prezinte marfa cu cunoscuta strigătură: «ia cu sare, ia cu mac, face bine la stomac!»; mai clar mi-a devenit imperativul respectiv acum cîteva luni cînd am constatat că în Alimentare nu mai sosesc biscuiții Dunărea și Istria pentru că, probabil, prea se vînd repede nelăsînd timp suficient biscuitologilor să studieze problema asimilării și diversificării producției biscuitice; actualitatea importanței pe care o are instrucția — în cazul de față gastronomică — mi-a devenit complet limpede cînd mi s-a servit recent la restaurantul «Berlin» o porție de rollmops-uri însumînd trei jumătăți de fileuri rulate, în loc de două fileuri întregi, pentru că — după cîte am înțeles eu — responsabilitii restaurantului, în grija care o au față de consumatori, vor să-i scutească de osteneala de a le tăia și, în același timp să prevină vreun accident penibil, posibil numai în alternativa existenței rollmopsului întreg, care ar putea, datorită lipsei de orientare a unor consumatori hulpavi, să ajungă intact în înghițitoare și să se întepenească, să nu-i fie de-deochi, acolo. Etc.

În strînsă legătură logică cu cele de mai sus, în cazul în care primiți musafiri, serviți-i cu o gustare de sezon avînd la bază roșii de seră. Alegeți o cantitate de roșii mici, cît mai egale, tăiați-le în două și, în funcție de numărul oaspeților, așezați-le pe platouri în rînduri astfel: cu cîte o sardeluță și un sfert de felioară de lămîie; cu cîte o felioară de ridiche unsă cu unt în care înfigeți o măsliună; unse cu cîteva picături de ulei de măsline ca liant pentru a adăuga o feliuță de ou tare, sărat și piperat după gust; cu cîte un vîrf de maioneză de muștar presărată cu bucățele mici de parizer și frunză de pătrunjel; cu cîte o felioară rotundă de ceapă peste care se aplică o bucăciică de fileu de cod afumat, cu cîte o feliuță de castravete trecută prin mărar tocat pe care o lipiți de roșie fie cu o brînză topică, fie cu un amestec de cașcaval ras și puțin ulei.

Jumătățile de roșii astfel pregătite se așază în platouri pe foi de salată și se servesc împreună cu felii de piine prăjită în puțin ulei, calde.

E recomandabil ca înainte să se înghită cîte o mică țuică. Pe parcurs, d-voastră și musafirii care au adus cîte o sticlucă de vin sau bere, își vor putea stinge setea cu cîte un pahar răcoritor. Celor care au venit cu mîna goală li se poate servi cîte un pahar cu ceai de tei șambrat, fără zahăr. Dacă cîrtesc, amintiți-le de necesitatea instruirii omului modern, idee care cuprinde și specimentul numit oaspete. E timpul doar ca și musafirul cît trăiește, să învețe!

Rămîn însă fără răspuns exemplele cu cornurile, biscuiții și rollmops-urile. Aici nici măcar Bernardin de Saint-Pierre nu ar putea da o explicație.

P.P. NAȘU

▲
 La hotarul dintre ogoarele
 de grâu și porumb,
 la C.A.P.-Vișoara, se fac probe
 în condiții de lucru
 cu semănătoarea SPC 6,
 în vederea semănatului porumbului.

Mai înainte de a ajunge
 la rădăcinile plantelor,
 apa zăbovește o clipă
 la stația de pompare Basarabi-pădure,
 din sistemul Carasu.
 Apoi binefacerile ei
 vor asigura o producție
 de 12 tone la hectar.

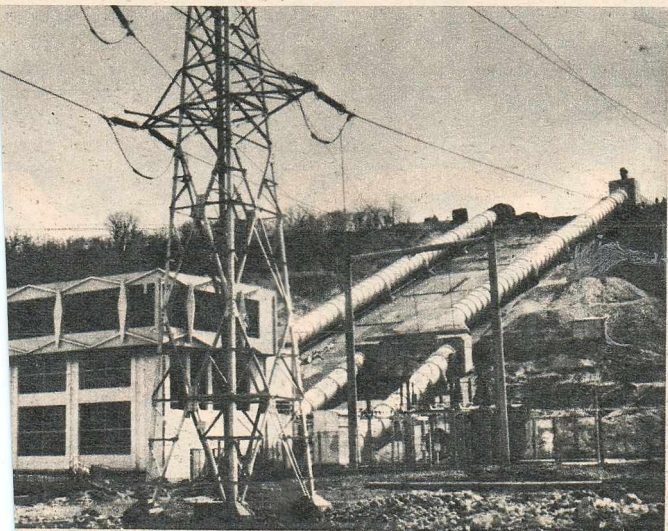
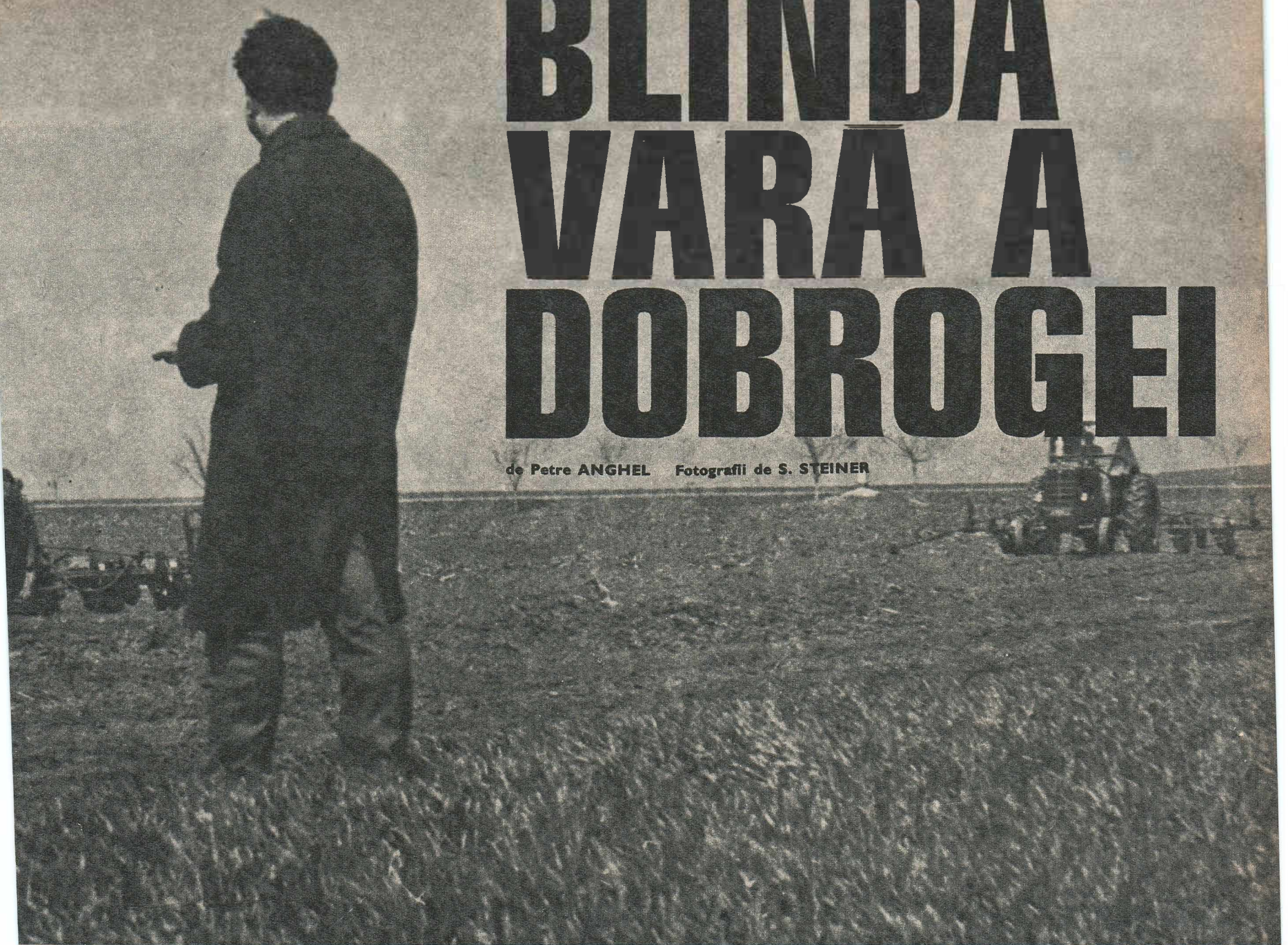
▲
 În Dobrogea, vântul aspru de două-trei zile
 poate aduce seceta.
 E împiedicat însă de mecanizatorii din satul Zorile
 care, sub supravegherea secretarului de partid
 și a președintelui cooperativei, au început discutul.

BLINDA VARA A DOBROGEI

de Petre ANGHEL   Fotografii de S. STEINER

La Stațiunea experimentală «Valu lui Traian»
eforturile întregului colectiv
sînt îndreptate spre elaborarea
tehnologiei de producție
în vederea obținerii unor producții
deosebite:
5 000 kg porumb la hectar,
3 000 kg grâu, 3 000-4 000 kg floarea-soarelui.
Imagine: ing. dr. Horia Simota
supraveghează analiza
culturii de vegetație a grâului
în laboratoarele stațiunii.

Descopăr în paginile unui ziar două însemnări succinte, disparate, și care mi se par la început de necrezut. În județul Constanța s-au terminat însămînțările la culturile din etapa întâi. Cea de-a doua știre: un buletin meteorologic preciza faptul că în județ, zile în șir, vîntul și ploaia și-au făcut de cap. Abia deplasat la fața locului am descoperit misterul. Explicația era cît se poate de simplă, oricît efort înmagazinase: toate forțele fuseseră concentrate pe ogoare în zilele prielnice lucrărilor agricole, încă de la sfîrșitul lunii februarie. «În această parte a țării, ne spune inginerul Constantin Cinic, directorul general adjunct al Direcției agricole județene, întîrzierea lucrărilor are urmări dintre cele mai dezavantajoase, de aceea zilele cît de cît prielnice au fost folosite din plin. Și în acest sens mecanizatorii au fost factorul hotărîtor».

Numai astfel se putea cîștiga bătălia. Dar acesta e numai începutul unei lupte cu pămîntul ce se întinde pe trei anotimpuri și în care obiectivul final e pe cît de îndrăzneț, pe atît de realizabil: obținerea unei producții de porumb de 12 000 kg la hectar în condiții irigate și 4 500 kg în condiții neirigate. Să nu uităm: se va obține mai mult de un vagon de porumb de pe un hectar hrănit la izvoarele artificiale ale magistrelor! Dacă am să precizez că pînă anul acesta s-a obținut o producție de 3 450 kg la hectar veți înțelege că vorbind de bătălia declanșată nu am apelat la o simplă metaforă.

Strategia a fost temeinic și în amănunt stabilită. La Stațiunea experimentală «Valu lui Traian», profilată pe elaborarea tehnologiei de producție la cereale și plante tehnice irigate, se desfășoară o intensă și permanentă

activitate de creare a soiurilor și hibrizilor prielnici condițiilor specifice. După cum aflăm de la inginer dr. Petru Tomoroga, membru corespondent al Academiei de științe agricole și silvice, directorul stațiunii, colectivul de cercetători e preocupat de stabilirea celor mai potrivite culturi, cu maximum de eficiență pe metru cub de apă. În afara problemelor ridicate de fertilizarea solului, asolamentelor, a folosirii ierbicidelor, combaterea dăunătorilor și a bolilor noi ce apar datorită cantităților mari de apă primite prin irigare, se acordă o atenție deosebită culturilor duble.

...În Dobrogea sînt toamne prielnice, lungi și blînde ca o poveste orientală. Adeseori ți se pare că soarele se ivește primăvara pentru a izgoni zăpada și nu se mai ascunde pînă toamna cînd e alungat de viscolul înfuriat. În această vară veșnică, nedespărțită de toamnă, trebuie folosită din plin. Căldura furată de pămînt soarelui poate să hrănească la rîndul ei pînă la maturitate culturile însămînțate după prima recoltă din iulie: porumb, floarea-soarelui, soia, fasole, cartofi. Astfel, în județ 15 000 de hectare vor da roade pe terenurile ce au fost secerate de grâu. Pentru aceasta a fost nevoie de o nouă sămînță, și ea a fost creată. Anul acesta s-a asigurat pentru 8 000 hectare irigate un nou hibrid de porumb H.S.-330.

Începută aici bătălia se continuă pe ogoarele nesfirșite. La Viișoara. Cuza Vodă, Zorile, semănătorile lasă în urmă rînduri drepte, paralele. Poate adevăratul simbol al drumului ce duce la nesfîrșita rodnicie a pămîntului dobrogean, cultivat cu dibăcie neîntrecută de țaranul aprig al locului.

frumoase,
moderne,
practice,
igienice,
durabile—

— iată cele 5 calități ale vaselor

DURINOX

Vasele DURINOX, din tablă de oțel inoxidabil,
au o durabilitate nelimitată.

Întreținerea este simplă —
alimentele nu se lipesc de pereții vasului în timpul preparării.
Vasele DURINOX, având fundul placat,
asigură o uniformă repartitie a căldurii,
esențial pentru prepararea unui prinz în cele mai bune condiții.
Sînt atît de frumoase, încît puteți servi mîncarea
chiar în vasele în care ați gătit-o, asigurînd o masă aspectuoasă.
DURINOX este o podoabă a bucătăriei
de care trebuie să vă bucurați și dv.

CTO moda

COMBINATUL TEXTIL — ORADEA, JUDEȚUL BIHOR, STR. INDEPENDENȚEI NR. 7, TELEFON NR. 1.52.66, VĂ OFERĂ UN BOGAT SORTIMENT DE:

- Confecții din stoffe de tip lână și tip bumbac;
- Tricotaje din fire tip lână;
- Țesături din bumbac;
- Articole de pasmanterie.

COMBINATUL DE PIELĂRIE ȘI ÎNCĂLȚĂMINTE — SIBIU

vă oferă

articole de încălțăminte și marochinărie pentru bărbați, femei și copii, în diverse sortimente, modele și culori. Oferim tuturor studenților și studențelor din țară o servietă modernă care satisface orice exigență.

legitimătia cu dungă roșie

Invitații au rămas surprinși. Și nu erau fiștecine, ci persoane frecate în ale ședințelor, oameni cu experiență, obișnuiți atât cu dezbateri formale, plictisite și plicticoase, cât și cu ședințe «care și-au atins scopul», dinamice, combative, constructive, la obiect. Erau obișnuiți inclusiv cu competența combativă a luărilor de cuvânt muncitorești, oameni care cred în utilitatea dialogului colectiv și care veniseră pregătiți la parlamentul uzinei. Totuși, au fost surprinși.

Era ceva în seriozitatea și convingerea vorbitorilor care depășea media obișnuită. Imediat după ședință (e vorba de adunarea generală pentru dezbaterile cifrelor de plan) impresiile s-au sedimentat și acel «ceva» a prins contur mai clar. Dar, luările de cuvânt probaseră o exemplară fundamentare faptică a problemelor ridicate, prin exactitatea informării preopiniențelor. Să nu se înțeleagă că acolo — la Uzina mecanică-Muscel — a fost descoperită pentru prima oară democrația muncitorească, dar într-o perioadă în care, pe ansamblul țării, procesul continuu de adâncire a democrației se află în centrul preocupărilor, colectivul întreprinderii din Cimpulung a oferit ceva ce s-ar numi un *exemplu pozitiv concret*. Iar aspectul lui particular a constat în ceea ce spuneam:

*«M-461 C»
s-a detașat
în competiții internaționale
a căror simplă numire
este suficient de elocventă:
primul loc
în raliul pădurilor
și locul al doilea
în raliul smîrcurilor;
rivalele mașinii românești
ieșiseră de pe benzile
firmelor străine
cu mare tradiție,
iar singurul turism
care a depășit «i-me-se-ub»
prin mlaștini
era un prototip special pregătit
pentru concurs,
în timp ce vehiculul nostru
făcea parte,
loial și modest,
din producția de serie.
Aceste succese
îndreptătesc speranțe și mai mari
față de noul tip,
aflat în faza încercărilor,
în diferitele lui variante.*

un grad deosebit de *informare* a tuturor salariaților. Informare *prealabilă* și *permanentă*, adică operativă, adică nu în ultimul moment dinaintea ședinței.

(Astfel s-a ajuns ca, la un efectiv de 3 000 salariați, numărul propunerilor făcute numai în adunarea pe uzină și în adunările pe secții să fie de 189; mai jos, la nivelul celorlalte compartimente, au fost mult mai multe. Adunându-le și pe acelea se obține tabloul general al acestor dezbateri: necruțători cu lipsurile, necruțători cu furnizorii, necruțători cu beneficiarii, cu forja, cu sculăria, cu direcția, cu ei înșiși, până la urmă, un om din cinci a avut o idee. Poate că vehemența și efortul exemplar de gândire ar fi fost mai puțin surprinzătoare dacă uzina ar fi stat prost cu producția globală, cu producția-marfă, cu exportul, cu rebuturile... Dar uzina își îndeplinește onorabil sarcinile. Efervescența acestui parlament al producției, cum îl denumeam, nu a fost provocată de nimic altceva decât de existența unei reprezentări precise despre sarcinile care stau în față și de convingerea că realizarea acestor sarcini trebuie pregătită minuțios de la început.)

Tradiția acestei pătrunderi înspre adâncuri a datelor și problemelor care influențează activitatea tutu-

ror este mai veche. Cel puțin de prin anul 1957 s-a consolidat obiceiul de a difuza și dezbate, până jos la echipe și la fiecare muncitor, ceea ce se discută la direcție sau mai sus. Bineînțeles că nu erau reluate în fiecare secție problemele întregii întreprinderi, dar informarea producătorului direct era asigurată într-o asemenea manieră, încât el își forma o idee generală despre ordinea urgențelor și importanța fiecărei misiuni în parte. Legiferarea relativ recentă a comitetelor de direcție, formularea împede de către conducerea de partid a principiului muncii colective, accentul pus pe democrația muncitorească, au găsit la U.M.M. terenul bine pregătit.

Scrupuloasa informare de sus în jos a fost asigurată și în sens invers. Sutele de propuneri, idei, critici, nu leșină pe rîndurile proceselor-verbale, ci sînt captate imediat într-un sistem de evidență, urmărire și realizare demn să rivalizeze, cel puțin prin concepția lui, cu benzile perforate ale calculatoarelor.

Elementul rațional, matematic, a fost dublat de cel sentimental, politic. Ar fi lipsit de sens să despletieți interferența lor, important e că informarea și convingerea, consultarea cu lămurirea, se îmbină și se completează reciproc. În limitele legale ale păstrării secretului de serviciu, activitatea de informare a tuturor celor antrenați în realizarea producției a cuprins, încă din anul 1965 (de cînd uzina exportă din ce în ce mai masiv autoturisme de teren), chiar și obligațiile ce revin în cadrul comerțului exterior. Gîndirea tehnică a muncitorului s-a simțit alt fel stimulată cînd a cunoscut finalitatea sarcinii, ori cum se exprimă directorul general al uzinei, tovarășul Victor Naghi, «cînd el a știut că, pentru beneficiar, piulița asta n-o pune lon, ci o pune țara».

L-am găsit pe tovarășul director general în plin conflict cu reprezentanții băncii. Conflict — e exagerat spus, mai curînd — polemică, ori și mai exact — dispută. În colectivul de conducere al uzinei s-a născut o idee interesantă, un fel de simbol al eticii noi și în același timp o metodă mai subtilă de educație comunistă. Dar e una din ideile acelea noi atî de simple încît par îndrăznețe, și pentru că par îndră-

nețe, se găsește imediat cineva care să se întrebe dacă nu cumva contravine vreunui paragraf uitat din vreo instrucțiune îndosariată. În cazul nostru e vorba de ideea legitimației cu dungă roșie.

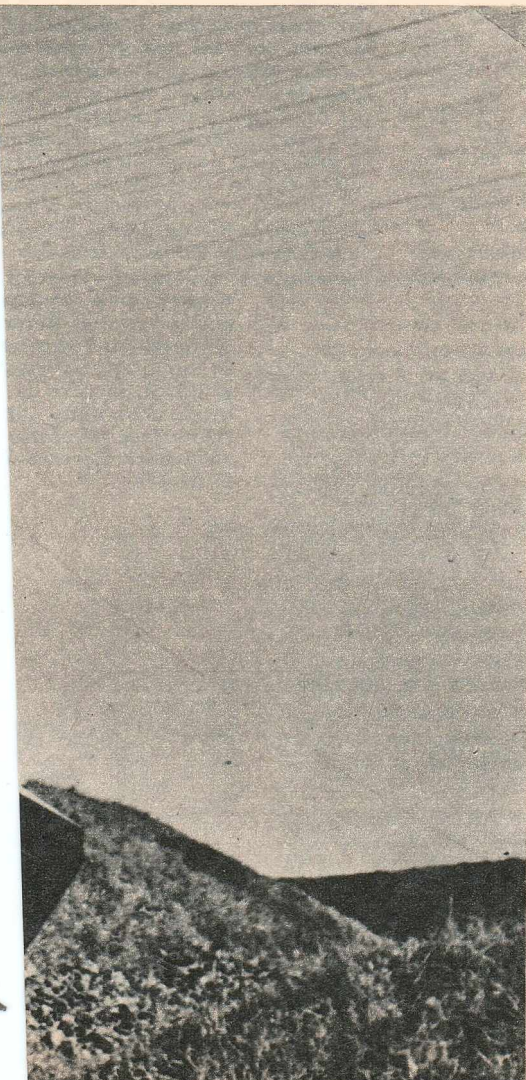
Sau de o aplicare a importantului principiu că membrii societății noastre au dubla calitate de producători și proprietari. Ce spun cei de la uzina mecanică: pentru ce directorul poate intra și ieși oricând din întreprindere, iar șefii de sectoare, de echipe, maistrii, muncitorii frunțași, trebuie să respecte ritualul pontajului și procedura paznicului civil contractual? Dacă unui maistru, spre exemplu, i se încredințează sarcini de plan în valoare de zeci de milioane de lei, de ce să nu existe încrederea că el va veni la timp la lucru și fără fișa de pontare și va pleca fără să ascundă vreo sîrmă pe sub haină? Așa că inginerilor și maistrilor li s-au distribuit legitimații speciale, cu dungă roșie, identice cu cele ale directorilor, pe baza cărora pot intra în uzină ca adevărați proprietari. Se intenționează extinderea experimentului la cercuri din ce în ce mai largi de muncitori exemplari.

Nu credem că, prin această inițiativă, conducerea își asumă vreun risc, iar dacă el există teoretic, apoi să se știe că nu există judecată mai severă decît cea a liberului consimțămînt. Iar efectul stimulatîv este greu comensurabil.

Ar mai putea reproșa cineva că procedeul pune bazele unui tratament inegal. Oare? Din moment ce «avantajul» este deschis oricui trece prin fapte probe de conștiință, unde mai rezidă inegalitatea? Legitimația cu dungă roșie nu este, la urma urmei, decît o variantă mai puțin platonice a titlului de evidențiat în producție. Să fie mai echitabilă situația de la Cluj, unde, anul trecut, a apărut indicația ca, indiferent de realitățile faptice, numărul evidențiatilor să nu depășească pe cel din anul 1969, deoarece cheltuielile pentru confecționarea steluțelor de frunțaș sînt prea mari?

Ni se pare că ideea de la Cîmpulung se ridică la înălțimea încrederii pe care putem și trebuie să o acordăm muncitorului, prefigurează relațiile de producție ale societății de mîine. Fără îndoială că introducerea în practică presupune o anumită etapizare, însă, oricum, soluția ni se pare mai firească decît aceea a conducerii unei cooperative meșteșugărești din Capitală care, deschizînd un centru pentru spălatul autovehiculelor deservit de un muncitor, l-a dublat pe acesta cu... un încasator.

Sergiu ANDON

La o privire superficială (dar nu numai superficială — doctrinari renumiți din afara dreptului socialist susțin același lucru), la o privire livrescă s-ar părea că buna funcționare a mecanismelor justiției depinde de rigiditatea lor internă și de izolarea cît mai ermetică față de influențele vieții sociale. Că părerea e falsă ne-am convins, indiferent dacă sîntem specialiști sau profani, la cel mai simplu contact cu justiția. În fața ei, orice concetățean pășește cu sentimentul și pretenția că va obține nu cine știe ce soluție filigranată și artificioasă, ci «dreptatea» reală și viabilă legată de coordonatele concrete ale vieții pe care a lăsat-o și o regăsește afară. Rămîn totuși interesante, în condițiile unei activități atît de sensibile și de larg interes ca cea de judecată, raporturi cum sînt interdependență — imparțialitate, ori perfecționare — stabilitate. Într-o perioadă în care se caută cu asiduitate căile de a se asigura cea mai bună fluentă unor procese eminentamente continue, ca democrația și perfecționarea pregătirii, era deci firesc să ne întrebăm cum se manifestă

actualul în justiție

Interesul ne-a fost răsplătit de posibilitatea următoarei convorbiri pe care adjunctul ministrului justiției, tovarășul NICOLAE POPOVICI, a acceptat să o poarte cu redactorul nostru, Sergiu Andon:

— Dorim să evităm întrebările prea generale și oarecum schematice. Permiteți-ne, deci, tovarășe adjunct al ministrului, să abordăm problema care ne interesează — adîncirea democrației și activitatea organelor de justiție — prin intermediul unei întrebări de amănunt: ce drepturi are un judecător?

— Un judecător are toate drepturile, în afară de unul singur: acela de a se înșela. Butada nu-mi aparține, este mai veche, dar își păstrează actualitatea. Finalitatea, rațiunea existenței organelor noastre de justiție, principalul în activitatea lor este asigurarea adevărului.

— ...De fermitatea luptei pentru adevăr depinde rezultatul ei, rezultat care este un fel de măsură a gradului de democratizare a societății!

— Nu numai! Tocmai aici intervine altceva foarte important. Obținerea adevărului nu e suficientă pentru a arăta dacă o societate și justiția ei sînt ori nu democratice. Una din formele de manifestare a democratismului orînduirii noastre este și lupta pentru promovarea și cultivarea respectului față de lege. Numai în măsura în care întreaga activitate de judecată, subordonată aflării adevărului, se desfășoară și în lumina principiului supremației legii, putem spune că ne situăm pe pozițiile unei justiții compatibile cu democrația socialistă în continuă dezvoltare. Nu ne poate fi indiferent cum se ajunge la adevăr, CUM se îmbină activitatea de aflare a adevărului cu garantarea libertăților individuale ale omului. Pentru a ajunge la adevăr e necesar un anumit echilibru între finalitatea investigațiilor și drepturile procesuale ale părților. Hățișul unor legislații pline de capcane procesuale influențează negativ operativitatea justiției și prejudiciază drepturile părților.

— Legați deci, nemijlocit, calitatea soluțiilor de operativitatea justiției?

— Desigur. Ce interes mai prezintă o soluție perfectă dacă intervine după cîțiva ani, cînd restabilirea relației sociale tulburate își pierde total sau parțial semnificația?! Sper că e suficient de clar că nu optez pentru operativitate cu orice preț, în dauna calității, deci a adevărului. Vreau să subliniez că dilema onora — ce e de preferat: ritmul sau calitatea — e falsă. Nu există două criterii distincte, care să poată fi puse în concurs, ci unul singur. Calitatea implică și operativitate.

— Formularea ne cucerește și nu putem să nu fim de acord cu ea. Dar cît de posibilă, practic, este îmbinarea celor două aspecte?

— Calitatea judecății presupune studiul temeinic, prealabil, al dosarului. Dacă acest studiu este rea-

lizat, judecătorul are posibilitatea reală să stabilească adevărul în timpul cel mai scurt, evitîndu-se amînarea nejustificată a procesului, tergiversarea.

Trebuie însă să precizez că reușita depinde și de pregătirea profesională și cultura generală a judecătorului.

— În condițiile în care reciclarea cunoștințelor a devenit o problemă de interes național, intenționați să rămîneți la formele deja experimentate ale învățămîntului profesional periodic?

— Vă referiți la seminariile lunare ale judecătorilor? Ele constituie o bună tradiție, dar pe care vrem să o depășim. Aceste seminarii deși au fost legate de ceea ce era mai important — practica judiciară — aveau de obicei teme uniforme pentru toate instanțele. Temele alese nu erau întotdeauna cele mai utile, mai interesante pentru unitățile în care se desfășura seminarul. Căutăm forme mai vii și diferențiate. Președinții de instanțe vor asimila cunoștințe de conducere judiciară, preocupare asupra căreia se va insista în mod deosebit; judecătorii delegați să soluționeze cauzele cu minori vor fi cuprinși în programe de studiu adecvate, cu mult accent pe cunoștințe de pedagogie și psihologie. Se va urmări o mai mare atragere a juriștilor la cursurile postuniversitare și doctorat. În cadrul seminariilor obișnuite vom organiza și întîlniri cu teoreticienii de renume, întîlniri care vor folosi și acestora, punîndu-i astfel în legătură cu practica aplicării dreptului.

— Tovarășe adjunct al ministrului, pe lingă obiectivele imediate de bună funcționare a justiției, care ar fi, pe un pian superior, finalitatea acestor preocupări?

— Fără să facem o ierarhizare, cum sugerează întrebarea, cele spuse pînă acum se cer totuși complete. Cu prilejul rezolvării pricinilor, judecătorul este pus și în situația de a face o muncă de educare cu persoanele ce participă la ședințele de judecată, muncă ale cărei bune rezultate depind de felul cum conduce dezbaterile, de demnitatea și conduita sa în viața publică și cea particulară.

Funcția judecătorului are complexe semnificații social-politice.

Importante documente de partid scot în evidență necesitatea respectării stricte a legalității socialiste, consacrinđ principiul supremației legii în orînduirea noastră.

Principala preocupare a Ministerului Justiției are ca obiect îmbunătățirea permanentă a activității instanțelor judecătorești, pentru ca acestea să fie la înălțimea sarcinilor la care m-am referit.

În plină teroare fascistă, Partidul Comunist Român — stegar al intereselor fundamentale ale națiunii — a organizat și condus lupta întregului popor pentru eliberarea patriei de sub jugul fascist.

Instaurată în condițiile internaționale nefavorabile din toamna anului 1940, când țara noastră rămăsese complet izolată, dictatura militarofascistă a reprezentat forma de guvernământ teroristă a celor mai reacționare și șovine grupări politice ale burgheziei și moșierimii. Ultimele forme constituționale au fost suprimate, autoritățile lichidând prin decrete succesive cuceririle esențiale ale clasei muncitoare, ca ziua de muncă de 8 ore, repausul săptămânal, dreptul la concediu de odihnă etc.; în același timp s-a trecut la militarizarea a numeroase întreprinderi și instituții. Pentru a înfrânge orice rezistență organizată din partea maselor de oameni ai muncii, legislația adoptată de regimul fascist prevedea măsuri aspre de reprimare: amenzi, internarea în lagăre, domiciliu forțat, munca silnică și pedeapsa cu moartea împotriva celor care loveau în producția destinată războiului sau a celor care organizau acțiuni de sabotaj.

Pe plan extern regimul de dictatură fascistă a dus o politică de subordonare față de Reichul hitlerist: în octombrie 1940 trupele germane au intrat în România; la 23 noiembrie 1940 guvernul militarogardist, prin persoana lui Ion Antonescu, a semnat documentele de aderare a țării la Pactul Tripartit, care consfințea înglobarea României în blocul politic militar al statelor aflate sub hegemonia Germaniei hitleriste.

La 22 iunie 1941 guvernul antonescian a împins țara în războiul declanșat de Germania hitleristă împotriva Uniunii Sovietice, aducând jalea și doliul pe tot cuprinsul patriei, în aproape toate familiile. Poporul român nu a avut nimic comun cu scopurile războiului hitlerist, manifestându-și ostilitatea față de agresiunea fascistă.

Exponent al intereselor naționale ale întregului popor, Partidul Comunist Român s-a ridicat de la început cu hotărâre împotriva dictaturii fasciste și a războiului antisovietic, a lansat ideea făuririi unui front național de luptă împotriva fascismului. Linia politică a P.C.R. îndreptată spre făurirea Frontului Unic Național al poporului român împotriva hitlerismului și a dictaturii antonesciene a fost clar exprimată în Circulara Comitetului Central din 8 iulie 1941 și în Platforma-program din 6 septembrie 1941, documente care au stat la baza activității P.C.R. în vremea războiului.

Platforma mai sus-amintită prevedea, în esență, următoarele obiective: răsturnarea dictaturii militarofasciste, încetarea războiului contra Uniunii Sovietice și participarea alături de U.R.S.S. și celelalte popoare iubitoare de libertate la lupta împotriva Germaniei hitleriste; alungarea din țară a hitleriștilor; recucerirea libertății și independenței naționale; formarea unui guvern al independenței naționale cu participarea reprezentanților tuturor forțelor patriotice; eliberarea părții de nord a Transilvaniei etc. O sarcină fundamentală, de care depindea în mod hotărâtor succesul acțiunii de înfăptuire a Frontului Unic Național al

PENTRU ROMÂNIA LIBERĂ ȘI INDEPENDENTĂ

de AUREL SIMION
doctor în istorie

SARCINILE PARTIDULUI COMUNIST DIN ROMÂNIA

Comitetul Central al Partidului Comunist din România subliniază din nou, pentru membrii partidului, **sarcina și răspunderea istorică a comunistilor față de poporul român, formulată în CIRCULARA sa din 8 iulie:**

Sarcina și răspunderea istorică a Partidului Comunist din România față de poporul român constă în **organizarea luptei** în România alături de marele popor sovietic și celelalte popoare cotoprite, pentru **zdrobirea fascismului** sângeros german, a singurei sale din toate țările, pentru **alungarea** ocupanților țării din România, pentru **doborârea bandei de trădători** dela cârma țării în frunte cu generalul Antonescu, pentru **eliberarea țării** de sub jugul sângeros german, pentru **victoria** Uniunii Sovietice, pentru **România liberă și independentă**.

În interesul acestei lupte a lăsat Comitetul Central lucrează creșterea **FRONTULUI UNIC NAȚIONAL** al poporului român împotriva ocupanților fasciști și a cheii militarofasciste în frunte cu trădătorul Antonescu, în interesul creșterii Frontului Unic Național, Comitetul Central al Partidului Comunist din România propune următoarea **PLATFORMA**:

1. **Încetarea războiului** contra Uniunii Sovietice. **Pace și luptă comună** cu Uniunea Sovietică, Anglia, Polonia, Jugoslavia, Cehoslovacia, cu țările democratice și cu toate popoarele iubitoare de libertate, împotriva hitlerismului cotoptor.
2. **Oprirea** producției de război, a transporturilor de trupe, arme și muniții pentru războiul lui Hitler. **Alungarea** din țară a ocupanților hitleristi. **Recucerirea libertății și independenței** naționale a României.
3. **Răsturnarea guvernului și regimului militarofascist** trădător de țară, în frunte cu Antonescu, stega lui Hitler. **Pentru un guvern al independenței** naționale, format din reprezentanții tuturor forțelor patriotice.

„SARCINA ȘI RĂSPUNDEREA ISTORICĂ A PARTIDULUI COMUNIST FAȚĂ DE POPORUL ROMÂN”

Fragment din Platforma-program a P.C.R. din 6 septembrie 1941, document care a stabilit sarcinile Partidului Comunist în lupta pentru coalizarea tuturor forțelor patriotice antihitleriste din România. În text se subliniază: «Sarcina și răspunderea istorică a Partidului Comunist din România față de poporul român constă în organizarea luptei în România alături de marele popor sovietic și celelalte popoare cotoprite, pentru zdrobirea fascismului sângeros german, a slugilor sale din toate țările, pentru alungarea ocupanților fasciști din România, pentru doborârea bandei de trădători de la cârma țării în frunte cu generalul Antonescu, pentru eliberarea țării de sub jugul sângeros german, pentru victoria Uniunii Sovietice, pentru România liberă și independentă».

poporului român împotriva hitleriștilor și a regimului antonescian, era realizarea unității de acțiune a clasei muncitoare. Prevederile Platformei oglindeau interesele naționale ale întregului popor român, revendicările sale cele mai stringente, corespunzând pe deplin cerințelor istorice.

În ciuda condițiilor grele ale ilegalității și ale prigoanei anticomuniste, P.C.R. a făcut o largă popularizare obiectivelor de luptă cuprinse în Platforma din 6 septembrie. Fii devotați ai clasei muncitoare, ai poporului român, comunistii au mobilizat pe muncitori, au condus greve, au desfășurat acțiuni de sabotaj împotriva mașinii de război naziste. Mulți comunisti, uteciști și alți patrioți și-au dat viața în lupta împotriva fascismului și a războiului hitlerist, pentru eliberarea națională a României.

Partea cea mai activă și organizată a poporului român a fost clasa muncitoare. Încă

„DISTRUGEȚI MAȘINA DE RĂZBOI HITLERISTĂ!”

Comunistii au fost inițiatorii multor acte de sabotaj care loveau direct și sistematic în mașina de război fascistă. În acest scop au fost înființate grupuri speciale de acțiune în uzinele producătoare de armament. Sabotarea producției de război îmbrăca diferite forme care mergeau de la încetinirea ritmului de producție, neîndeplinirea la termenele fixate a comenzilor de război, producerea de piese defecte și pin defectioase ale instalațiilor și incendii de depozite militare. Astfel, au

incendiate și aruncate în aer div depozite de armament printre care și Arser Armatei din Tirgoviște. În fotografia: un manșon al P.C.R. în care se meră acțiuni de sabotaj împotriva un depozit de carburanți în flăcări.

DISTRUGEȚI MAȘINA DE RĂZBOI HITLERISTĂ!

Fabrica de armament din Avrig, de pe șoseaua Făgăraș-Sibiu, a sărit în aer. Cantități mari de muniții, destinate războiului hitlerist, au fost astfel distruse împreună cu tot utilajul.

În gara Plocești-Trieș au explodat mai multe vagoane încărcate cu armament nemțesc pentru front.

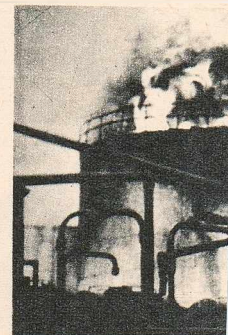
Pe linia București-Constanța a deralat un tren militar încărcat cu soldați nemți. Nu cunoaștem numărul victimelor. În regiunea petroliferă din jud. Prahova și Dâmbovița au luat foc o serie de sonde. Serviciul de protecție hitlerist pretinde că e vorba de sabotaj.

Trenuri întregi încărcate cu avioane I. A. R. s'au întors de pe front la Brașov. Avioanele n'au putut fi utilizate din cauza unor defecte de construcție.

Într-o mare uzină de tunuri, mai multe mașini importante s'au defectat și producția a fost întreruptă câteva săptămâni.

Muncitorii ceferiști, din porturi și industrie! Sabotați prin toate mijloacele fabricarea armamentului și transportul pentru războiul hitlerist! Voi scurtați astfel războiul și salvați vieți românești!

Industriași! Nu implicați sabotarea de către muncitori a producției destinate războiului hitlerist. Și voi sunteți loviți de jaful nemțesc, ca și întregul popor. Și fiii voștri mor pentru Hitler, în timp ce nemții pun mâna pe toate bogățiile țării! Ajuțați la încetarea războiului antromănesc! Sprijiniți orice acțiune patriotică, veniți în marele front național împotriva cotoptorilor!

1945 Nr. 262590
 19 Jun. VII
 Pașchelul urții Marjale
 a Comandamentului Teritorial
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
Diracția Justiției Militare
 La ordinul Dvs. Nr. 7307 din 19 Iulie
 Am onoare a vă raporta că astăzi la
 17, a fost executat, prin împușcare, la
 lăsoareâ Jilava, condamnatul Sârbu Fili
 Procuroeur Instructor Militar
 Lt. Colonel Magistrat,
 Caragea I, Cezar

I. 1941 al Președinției Consiliului de Miniștri, am onoare
 a referi
 Acest serviciu care urmărește acțiunile elandestinelor
 comuniste, procedeză potrivit dispozițiilor în vigoare,
 la arestarea conducătorilor și militanților organizațiilor
 comuniste, îndată ce au fost identificați și s'au arătat
 suficiente elemente de culpabilitate, spre a fi defertiți
 Justiției sau interzați în lagăr.
 Astfel la data de 22 Aprilie a.c. organele Direcției
 noi Generale a Poliției au arestat un lot de 15 frunzeși
 comuniste membri în Comitetul Central al Partidului Comu-
 nist din România și al organizației aceluiași partid din
 București, dintre cari un număr de 12 au fost condamnați
 de Tribunalul Militar al Capitalei la pedepse între 10-20
 ani muncă silnică, iar ceilalți au fost interzați în lagăr.
 Dels 30 Mai la 18 Iunie au fost arestați și inter-
 zați în lagăr un număr de circa 150 militanți comunisti
 din București, în colaborarea cu organele Prefecturii Poli-
 ției Capitalei.
 Pînă la 30 Iunie a.c. au mai fost arestați și defertiți
 și Justiției sau interzați în lagăr un număr de peste
 100 militanți și organizaționaliști comunisti din Capitală.
 În măsura în care se rafă organele organizaționa-
 nile elandestine comuniste cu noii elemente și sunt iden-
 tificate prin mijloacele noastre informative și de filaj,
 se procedează la arestarea și defertirea în lagăr sau
 în prezent avînd în curs de cercetare în scopul de a
 un lot de cînt frunzeși comunisti membri în consiliul de
 scrie și acoperă și de sabotaj industrial și organi-
 zatiei Partidului Comunist din București, arestați în ziua
 de 1 Iulie a.c. organizațiile de arestare, fiind în continua-
 re în aceeași direcție.

ROMÂNIA LIBERĂ!

ZIAR PATRIOTIC 28 Ianuarie 1943

TRĂIASCĂ ROMÂNIA LIBERĂ!

În țara transformată de Hitler și Antonescu într-o colonie nemțească, stăpînită de Gestapo, cenzură, cînd și plutoane de execuție, în mijlocul întinericului, mizeriei și morții apare primul număr al „României Libere”.

Ne-au luat sîngele, ne-au luat petrolul, pâinea dela gura copiilor, ne-au luat independența și libertatea națională. Dar niciodată, oricâtă blestemați SS și agenți ai Gestapo-ului ar trimite, oricîte comploturi ar urzi Antonescu cu „Führerul” său, nu ne va putea lua boțărîrea neinduplecată de a-i urî și de a lupta cu toate forțele noastre pentru salvarea țării, încetarea războiului antinațional, pentru curățirea patriei de duhoare purcată a hitlerismului.

Nu suntem în slujba niciunui „conducător” și niciunui partid, lupta ce o ducem este în întregii suflări românești. Sunăm chemarea la unire sub culele glorioșului și neînvingutului trapel al independenței și libertății naționale și nu cunoaștem ca dușman înecat pe cotropitori și pe trădătorii de neam ce le servesc drept unelte.

Ziarul nostru, tipărit cu riscul permanent al vieții, își deschide larg paginile pentru toate partidele patriotice, pentru oricine vrea să-și spună liber cuvîntul. El nu-și poate mplini menirea decît devenind cu adevărat ziarul marelui front patriotic de luptă, ce trebuie grabnic încheșat, trecînd peste orice divergențe ale partidului.

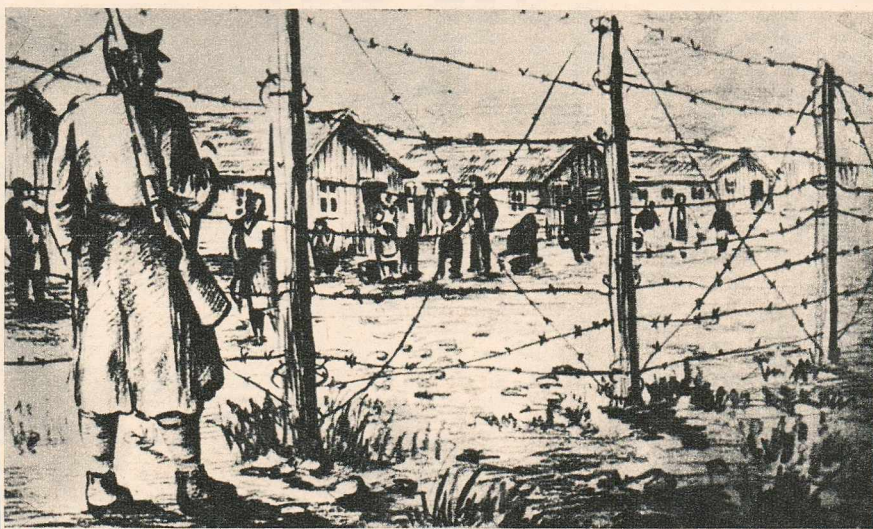
„România Liberă” e azi singurul ziar liber din țara noastră și organizarea răspîndirii și în condițiile sălbăteții terori hitleriste este o datorie patriotică de mare răspundere egată de însăși lupta împotriva cotropitorilor. Deaceia, fiecă patriot care primește ziarul trebuie să constituie din prieteni, rudele, colegii lui, din toți oamenii de încredere pe care cunoaște. un grup de „Prietenii ai presei patriotice”, cu care împreună, ferii de agenții iscoditori ai trădătorilor, să citească, să discute, să colaboreze în critică dacă e cazul, dar peste toate să organizeze lupta patriotică.

Astfel se va încheșga blocul de grăniți între ziarul „România Liberă” și marea front al luptătorilor pentru o Românie liberă!

Ultimile evenimente de pe fronturi arată tot mai limpede că, coaliția criminală fascistă va fi zdrobită de coaliția anglo-sovieto-americană. Pe văzduhul înășgerat al Europei, aerurile încep să se risipească. Popoarele tot mai hotărîți se ridică împotriva tiraniei bestiale nemțești. Și poporul român trebuie să pășească la marea luptă de eliberare.

În această luptă pentru salvarea Patriei „România Liberă” va fi o puternică și tăioasă armă a poporului. Fără încetare ea va lovi în dușmani, va biciui pe cei ce ezită, va îmbărbăta și îndruma pe patrioți, va cere neîncetat unirea lor împotriva dușmanului comun. Pînă la izbânda, pe care o vom cucerii cu orice sacrificiu, noi vom repeta mereu chemarea noastră:

Jos războiul hitlerist!
 Afară cu bandiții nemți din țară!
 Jos guvernul de trădare națională al Antonescilor!
 Trăiască unirea tuturor forțelor naționale antihitleriste!
 Trăiască România Liberă!

„...ASTĂZI LA ORA 17,45 A FOST EXECUTAT PRIN ÎMPUȘCARE...”

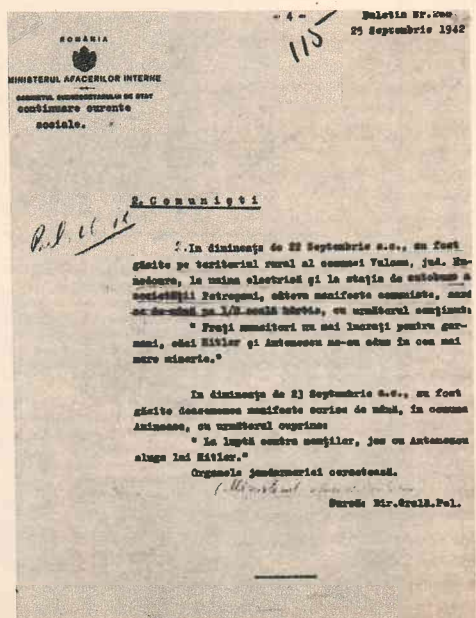
În perioada dictaturii militaro-fasciste sute și mii de luptători comunisti și alți antifasciști au fost arestați, schingiuți, deportați, au primit domiciliul forțat, au fost uciși ori condamnați la ani grei de temniță sau muncă silnică. Dar nici execuțiile, nici torturile, nici celulele întunecoase ale temnițelor și nici rețelele de sîrmă ghimpată ale lagărelor nu au putut înfrînge voința de luptă a patrioților români. Conduș de Partidul Comunist Român, mișcarea de rezistență anti-hitleristă a cuprins mase din ce în ce mai largi, cercuri politice tot mai diverse. Documentele reproduse mai sus vorbesc despre arestarea și condamnarea la ani grei de temniță a sute de militanți comunisti și despre executarea, în închisoarea Jilava, a luptătorului comunist Filimon Sirbu.

În primii ani ai regimului dictatorial și al războiului antisovietic, ea a declanșat, sub conducerea comunistilor, numeroase greve conflictive de muncă în marile întreprinderi industriale din București, Ploiești, Arad, Ișișoara, Reșița, Hunedoara, Brașov, Gași, Constanța, în centrele miniere ale Văii ului, la Anina, Brad, Comănești și Dărmănești (Bacău), Schitu Golești (Muscel). De emenea își manifestau împotrivirea față de regimul antonescian tărănimii, intelectualitatea progresistă, tot mai numeroși tași, importante cercuri ale burgheziei. Actele de sabotaj din întreprinderile industriale care lucrau pentru aprovizionarea întinului și din transporturi, incendierea distrugerea unor depozite militare de nament, carburanți și lubrifianti, nesupunerea tărănimii la rechiziții și încorporări, iunile intelectualității — care în numeroase scrisori, memorii și proteste adrese guvernului antonescian lua poziție împotriva războiului și a ocupației germane — iunile întreprinse de cercuri importante burghezie și de unii lideri ai P.N.Ț. și I.L., refuzul ostașilor și ofițerilor de a continua războiul — toate acestea ex-nau împotrivirea întregului popor față de războiul hitlerist, dorința sa de a se era din jugul fascismului. e fondul urii și opoziției generale față de dictatura fascistă și de dominația Geriiei hitleriste, s-a desfășurat cu succes vitatea Partidului Comunist Român de ire a unui Front Unic Național, prin gerea laolaltă a tuturor forțelor practice, naționale, antihitleriste care acționintr-un motiv sau altul, în vederea erării patriei de sub jugul fascist. În

toamna anului 1943 a fost creat Frontul Patriotic Antihitlerist, care reunea Partidul Comunist, Frontul Plugarilor, Uniunea Patrioților, Madosz-ul, Partidul socialist-tărănesc. Inițial, la acest front a aderat și Partidul social-democrat, dar conducerea P.S.D. a revenit asupra adeziunii date. În urma tratatelor duse între reprezentanții P.C.R. și P.S.D., în aprilie 1944 a fost realizat acordul cu privire la încheierea Frontului Unic Muncitoresc. Făurirea F.U.M. a avut o importanță deosebită, deoarece a întărit rolul conducător al proletariatului în mișcarea de rezistență din România, a exercitat o puternică influență asupra celorlalte clase sociale și grupări politice, grăbind astfel procesul de unire a tuturor forțelor antihitleriste în vederea răsturnării regimului fascist. La 20 iunie 1944 a fost creat Blocul Național Democrat, din care făceau parte P.C.R., P.S.D., P.N.Ț. și P.N.L., pe baza unei înțelegeri comune de luptă pentru salvarea țării. Ca fundament al acestei înțelegeri stăteau directivele P.C.R. din Platforma-program din 6 septembrie 1941. Totodată, P.C.R. a stabilit legături cu monarhia și cu cercurile palatului, cu cadre de comandă și ofițeri patrioți din armată, care au colaborat activ la pregătirea acțiunii de doborîre a dictaturii antonesciene. Realizarea acestui larg sistem de alianțe, care a demonstrat caracterul realist al orientării politice strategice și tactice a P.C.R., semnifica de fapt izolarea completă a regimului dictaturii militaro-fasciste, posibilitatea angrenării majorității covârșitoare a poporului român într-o luptă coordonată și bine organizată.

„TRĂIASCĂ ROMÂNIA LIBERĂ!”

Prin organele și organizațiile de partid — P.C.R. dispunea de organizații în majoritatea centrelor industriale ale țării și îndeosebi în marile întreprinderi industriale — prin organizațiile de masă aflate sub influența partidului, ca U.T.C., Uniunea Patrioților, Frontul Plugarilor, Apărarea Patriotică, Madosz, prin intermediul presei ilegale — P.C.R. a editat în anii războiului peste 20 de ziare ilegale, centrale sau regionale — al postului de radio «România Liberă», al manifestelor, broșurilor, apelurilor și altor mijloace, comunistii combăteau propaganda fascistă, dezvăluiau maselor adevăratul scop al războiului hitlerist. Ei popularizau țelurile coaliției antihitleriste a popoarelor și îi informau pe cetățeni cu privire la desfășurarea operațiunilor militare pe fronturi și la avîntul mișcării de rezistență în țările cotropite de naziști, subliniind necesitatea coalizării tuturor forțelor democratice ale poporului român împotriva dictaturii antonesciene și a hitleristilor. În acest fel, partidul a contribuit la clarificarea maselor, la mobilizarea lor în lupta antifascistă. Reproducem alături editorialul primului număr al «României Libere», coperta «Buletinului tineretului patriotic» din aprilie 1943 și un raport de siguranță care semnalează că în Valea Jiului patrioții au răspîndit manifeste care chemau la luptă contra cotropitorilor hitleristi și a lui Antonescu.

de Valeriu CRISTEA

Teodor BALȘ: NORD

Este interesant de urmărit cursul fluctuant al prejudecăților literare. Celor care, pînă acum cîțiva ani, se opuneau orbește unor necesare încercări de înnoire a lirismului românesc postbelic li se substituie, astăzi, altele, dacă nu tot atît de nocive, oricum, la fel de supărătoare, cu privire la versul de factură tradițională. La același nivel de înzestrare, atenția criticilor favorizează formele «moderne». Modalitatea începe să fie confundată cu valoarea. Poezii care «întîrzie» în gesturile și sentimentele vechiului lirism (vechi, de fapt, de cînd lumea) sînt priviți cu neîncredere și adesea, pe nedrept, ignorați.

Teodor Balș (*Nord*, Editura «Cartea Românească», 1970) nu ezită să-și tragă versurile din emoții, din evenimente familiare, din călătoriile sale prin țară și peste hotare. Biografia scriitorului transpare prin țesătura poeziilor sale, ca sursă firească a inspirației. O biografie, desigur, interiorizată, răsfrîntă în apele dinlăuntru. În contrast cu atîția alți confrăți, de o intelectualizare excesivă a emoției, vibrînd (sau prefăcîndu-se că vibrează) doar la metafizic, poetul Teodor Balș ne pare mai familiar, mai apropiat, mai de-al nostru. Indiferent de tema uneia sau alteia dintre poezii, fluxul interior e, în acest volum, orientat întotdeauna spre nord, pol al frigului, al morții. Dintre lunile anului sînt evocate septembrie, octombrie, noiembrie — lunile toamnei, dintre anotimpuri — iarna, poetul cîntă o *Despărțire*, un *Amurg* (la pag. 8) și încă unul la pag. 42, o *Trecere*. Încărcat de podoabe hibernale, ca un sol pitoresc al unor ținuturi mai aspre, poetul se îndreaptă spre Sud, spre «horizontul italic» cu speranța de a opri un proces ireversibil: «Vin din nord; încă-mi sună în oase/ frigul, și cețuri pe umăr;/ pe deget inele de brumă». Teodor Balș e un melancolic rareori înșeninat, un elegiac, un sentimental în sensul bun al cuvîntului. Inima poetului e, prin urmare, însîngerată, crestată de suferințe (de unde și comparația cu discul roșu al lunii într-o foarte frumoasă poezie): «Aceste cîmpuri pline de cer.../ Plopii-n lumini viscolite/ înfipti în văzduhuri pîn' la miner/ au semne de toamnă-n cuțite.../ Poate că nimeni nu a știut;/ inima mea astăseară/ e luna care-a trecut/ prin lamele lor să răsără» (*Plopii*). Poeziilor, să le spunem, de emoție pură, li se adaugă, în volumul lui Teodor Balș, un număr (mai mic) de alte piese, ce explorează filonul balcanic, pare-se inepuizabil (așezați la Porțile Orientului, poezii români înțeleg să profite din plin de aceasta). Reprezentative pentru această direcție sînt poeziile *Ochii*, *Trăsuri cu cai*. Cităm din ultima: «Trăsuri ca lebedele negre,/ străvechi gondole brîncovene/ în nopți de fum, bucureștene,/ lîngă locante stînd de veghe;/ trăsuri cu umbre lungi și stranii/ urcînd în amintire, cine/ v-a dat profiluri bizantine,/ parfum de han și de litanii// și v-a făcut întoarsă cale/ spre-acea epocă nepereche/ a Crailor de Curte Veche/ a lui Matei de Caragiale!» Uneori, cele două modalități se împletesc, ca în splendida poezie intitulată *Cînd zidurile se fac seară/ și-aud zăpezile căzînd/ peste oraș, în somnu-i blind/ întors cu Timpa către țară,/ cînd casele se duc în nori/ cu coperișe de zăpadă,/ cart vagabond din stradă-n stradă/ singurătățile măsor.../ Și mult prea noapte de se face/ în Șchei la Sfîntul Niculae/ știu lîngă munte o odaie/ sub cetini cu ninsori în ace/ unde mă-abat și bat în geam/ și intru ca-ntr-o rugăciune/ să beau vechi cîntece de lume/ cu surghiunitul Anton Pann./ Iar dacă-i dus peste coline/ m-așez la masă și aștept/ cu capul răzemat în piept/ un veac sau două, pînă vine».*

Din aceeași generație literară cu Tiberiu Utaș și Ion Horea, poezii care cultivă, cu rezultate nu o dată demne de admirat, lirismul de sentiment și virtuozitatea versului, Teodor Balș se remarcă prin putere de concentrare, prin economie verbală. În contrast cu unele poeme pletorice, dezlănțuite, adevărate sardanapalii lexicale, cuvîntul e cheltuit aici cu multă grijă, aproape cu zgîrcenie, ca un galben de preț. Această tendință spre lapidaritate (vizibilă și în poeziile cu mai multe strofe) explică prezența unui distih (la pag. 7) și a mai multor poeme într-un vers, dintre care reținem *Poartă* («Totem, alungă drumul să nu pătrundă-n curte»), *Ceasornic* («Întorci un arc al zilei și umbra se lungeste»), *Ghețari* («Urși albi, rămași în iarna Pămîntului doar blănuți»), *Lună* («Lear orb, durere albă, singurătății de cretă») și *Ghețar* («Un ochi de zeu pîndește din cețuri fuga apei»).

Nord e volumul de maturitate al unui poet, al unei generații.

ZILELE FIERBINȚI ALE LUI AUGUST 1944...

La 23 August 1944, armata română a întors armele, ca un singur om, împotriva cotropitorilor hitleriști.

În zilele insurecției și ale războiului antihitlerist, ostașii români au făcut dovada unor minunate acte de eroism individual sau colectiv.

Fotografiile reprezintă:

- 1) mitraliori români pe poziție în zilele insurecției;
- 2) manifeste care cheamă la «luptă cu arma în mînă împotriva cotropitorilor nemți»;
- 3) rămășițe ale unei coloane germane distruse la marginea Capitalei;
- 4) ofițeri germani făcuți prizonieri în București.

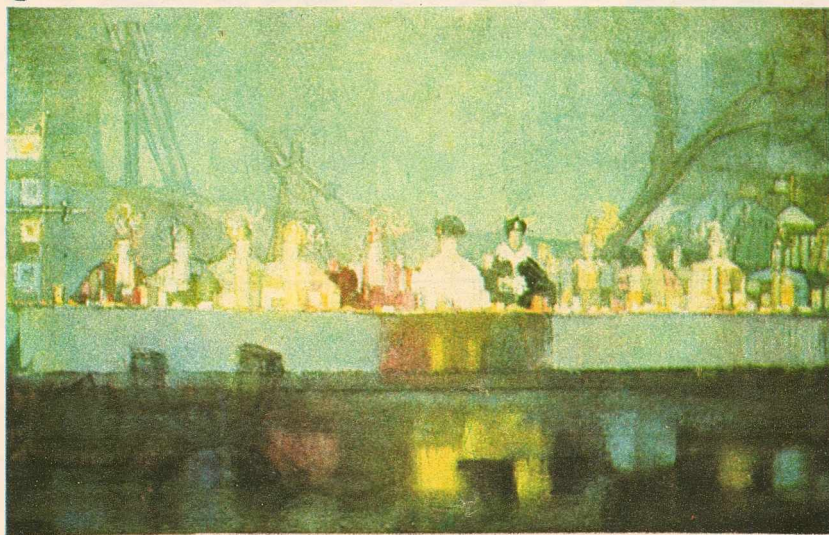
Din centrul unei platforme circulare, pe care sînt așezate, într-o «dezordine» meticolos pusă la punct, felurite mobile, costume, accesorii și piese de recuzită teatrală, se înalță suplu și puternic un ax din metal masiv. Parcă tinde să străpungă plafonul sălii de expoziție, iar în plan orizontal, punîndu-i în valoare verticalitatea nudă și semeață, axul poartă lungi tije rotitoare, brațe metalice de care sînt atîrnate alte elemente de decor, creînd asociații surprinzătoare. Acest simbolic spațiu scenic — care traduce într-o singură imagine multiplele resurse de expresivitate vizuală ale artei scenografice — domină sala centrală a Trienalei de scenografie de la Dalles. Privindu-l admirativ, cineva exclamă: «Dacă se poate scrie o piesă pentru un actor, ar trebui să se poată scrie o piesă și pentru un decor ca ăsta. El singur e un spectacol!»

Elogiul entuziastului vizitator comportă, desigur, o doză de exagerare, dar el conține și simburile unui adevăr esențial. Anume că astăzi arta spectacolului nu mai poate fi gîndită și înfăptuită în afara aportului creator decisiv al scenografului — fie el pictor sau arhitect decorator — în afara aportului sceno-tehnicianului, prin mijlocirea căruia pătrund eficient în zonele inefabilului estetic aparaturi și mecanisme moderne, elemente de electronică și electrotehnică, materiale și tehnici noi. În teatru, în film, la televiziune, rolul scenografiei și-a definit tot mai net însemnătatea, iar ampla expoziție de la Dalles nu face decît să consfințească acestea, oferind publicului prilejul unui contact direct (încă de la faza de schițe, machete, proiecte) cu diversele tendințe, modalități de manifestare și personalități care, în București și în țară, contribuie la constituirea și afirmarea școlii românești de scenografie.

Expoziția de la Dalles îmbrățișează creațiile scenografice din ultimii 3-4 ani, îngăduind vizitatorilor să constate continuitatea de spirit și de stil caracteristice artiștilor maturi din acest domeniu, receptivitatea lor față de posibilitățile de inovare și de distilare a expresivității vizuale a spațiului teatral (prin lucrări ca acelea ale lui Lucu Andreescu, Paul Bortnovski, Liviu Ciulei, Ștefan Hablinski, Mircea Matca-boji, Sanda Mușatescu, Dan Nemțeanu, Traian Nițescu, Vladimir Popov, Mihai Tofan, Elena

EXPRESIVITATEA VIZUALĂ A SPAȚIULUI SCENIC

Schiță scenografică
la filmul «Mihai Viteazul».

realitatea lui vie e realitatea spectacolului, Trienala găzduiește în unele seri și reprezentații, transplantate în expoziție și jucate în spațiul teatral creat ad-hoc la Dalles. Pentru actori, ca și pentru public, această experiență inedită a generat reale satisfacții, spectacolele dobîndind o libertate și o spontaneitate a jocului teatral de un farmec cu totul aparte.

Eveniment cu semnificații care depășesc limitele fenomenului teatral sau plastic, înscriindu-se în circuitul valorilor culturale ale epocii noastre, Trienala de scenografie de la Dalles se adaugă numeroaselor manifestări prin care oamenii noștri de cultură și artă omagiază sărbătorirea semicentenarului Partidului Comunist Român.

Mihail LUPU

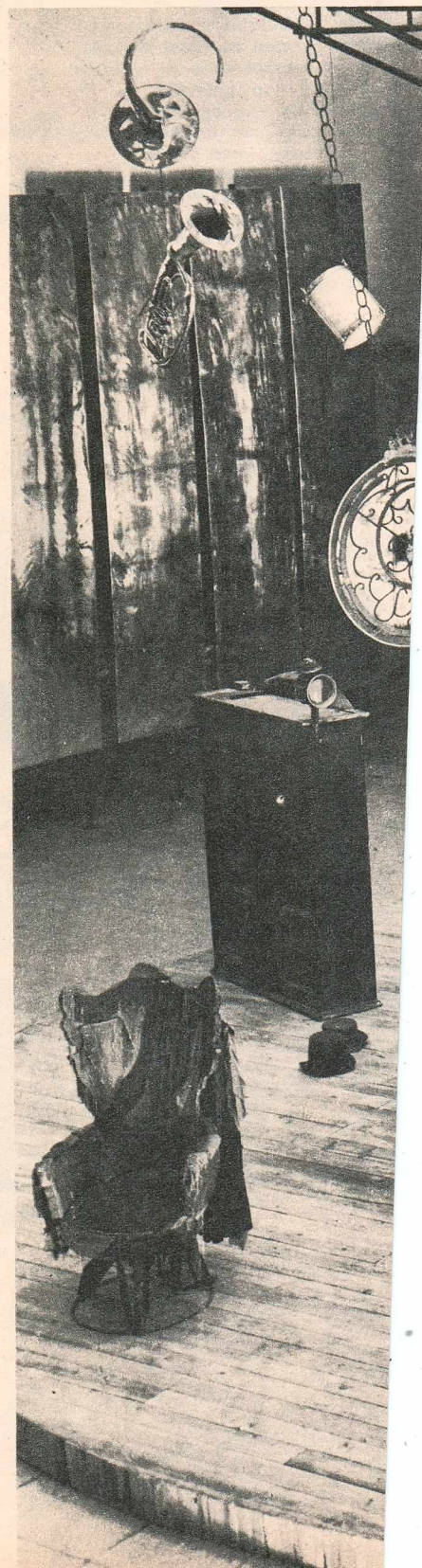

Panourile cu afișe de teatru introduc pe vizitatori în incinta expoziției.

Pătrășcanu-Veakis ș.a.), ca și forța explozivă a talentului unor tineri artiști ca Radu și Miruna Boruzescu, Sorin Haber, Diana Ioan, Dan Jitianu, Helmut Stürmer și alții. Totodată, Trienala aduce înaintea privitorilor și o elocventă trecere în revistă a realizărilor scenografulor de la Televiziune (cinematografia în schimb e ceva mai palid reprezentată), inventivi și iscușiți în valorificarea multiplelor posibilități specifice de expresie vizuală ale spectacolului și filmului TV (de pildă Armand Crintea, Doina Levița, Teodora Dinulescu ș.a.).

Dar pentru că decorul — fie în formă de schiță sau machetă, fie construit efectiv în sala de expoziție, cum e cazul dispozitivului scenic al lui Liviu Ciulei destinat inițial pentru «Macbeth» și «Iuliu Cezar», dar utilizabil în diferite alte ocazii — nu poate trăi în sine, pentru că

Moment din spectacolul
«Gluga pe ochi».
transplantat la Dalles.

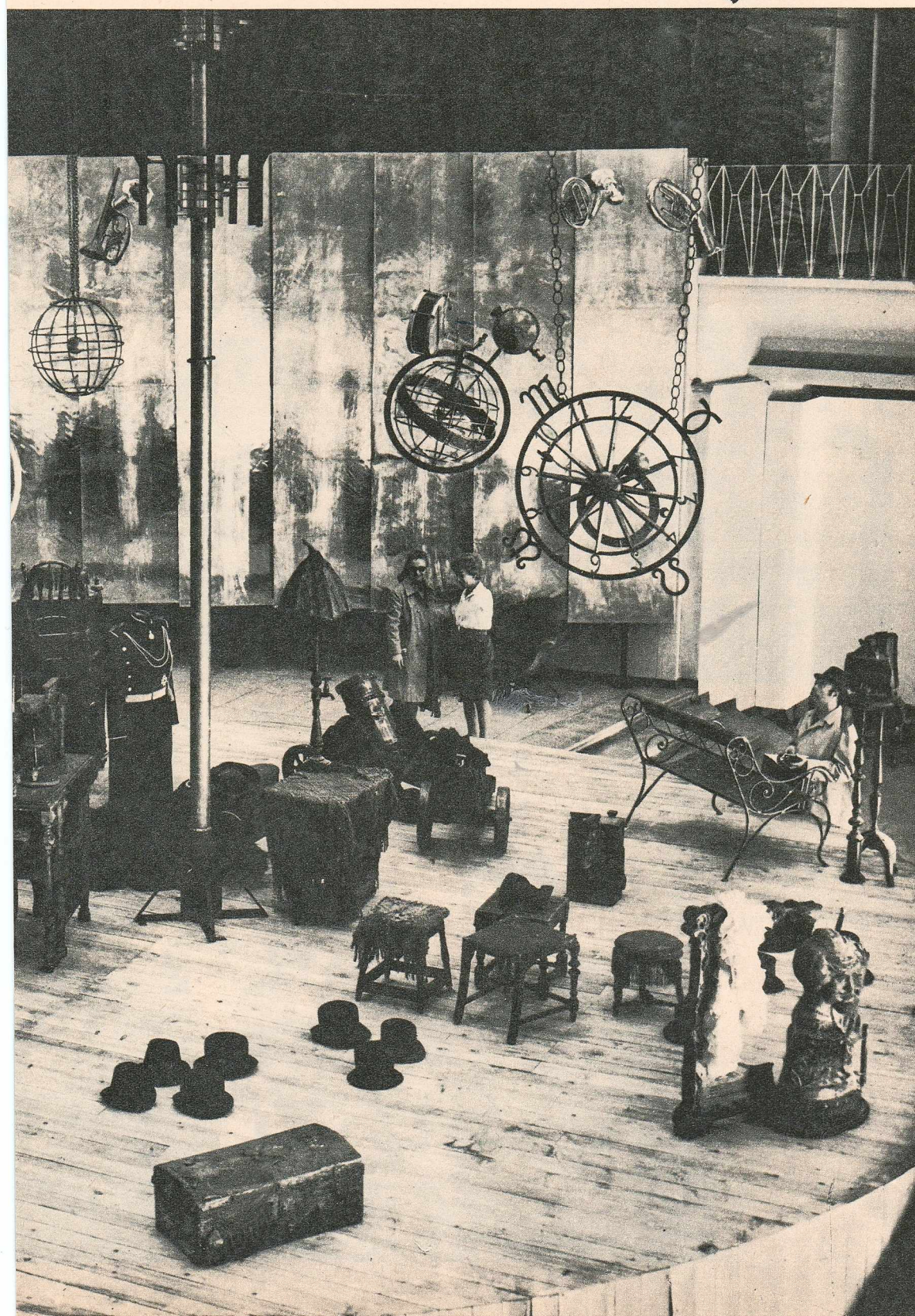

◀ **Jocul de oglinzi al decorului la «Nepotul lui Rameau» (scenograf — I. Popescu-Udriște), multiplicând insolit imaginea lui Gheorghe Dinică.**

Platforma circulară — imagine-simbol a unui spațiu scenic expresiv — situată în centrul expoziției.

◀ **Schițe de costume la «Romeo și Julieta», semnate de Dan Nemțeanu.**

tv

de Felicia ANTIP

Corespondență întârziată

«Sistemul premiilor „ex aequo” îmi lasă impresia unei anumite complezențe. Cum se face că, doi ani la rând, concurențele noastre primesc numai Cerbi „ex aequo”? La Brașov, s-a dat o adevărată bătălie a interpretării. Foarte bine. Dar compozitorii? Nu au prea apărut cîntece noi care să placă și să se răspîndească în public. Și încă ceva: în 1969, Frida Boccara (după mine merita „Cerb de aur”) a primit, ca un fel de reparație, premiul criticii de specialitate. În 1970, Julie Saget, o fină interpretă, primește doar premiul Uniunii Compozitorilor. Nu cumva s-or fi supărat francezii de ne-au trimis anul acesta o concurență bună dar puțin cam în etate?»

Mircea Gheorghiu, str. Căprioarei 10, Brașov

«Mă aflu în țara dv. de aproape opt ani și mă mir, mă mir enorm, că în această țară a poeziei și a cîntecului nu există interpreți de muzică ușoară de 16—17 ani care să fie cunoscuți și să participe la festivaluri internaționale. În vară aceasta voi părăsi România. Sper însă s-o vizitez în fiecare an ca turistă și voi fi fericită dacă, venind la Brașov, la festivalul «Cerb de aur» voi vedea cum se decernează premiul tineretii unui foarte tânăr interpret român.»

Agatha Kerrmann, bd. Republicii 93, Eforie-Sud

De acord cu opiniile exprimate în aceste două scrisori precum și cu cele comunicate de prof. Dionisie Fărcașiu, str. Mihai Viteazul 29, Gherla, jud. Cluj.

«Aveți perfectă dreptate în legătură cu piesa „Vilegiatura”. Ați fost însă prea indulgentă. Este nejustificat și inexplicabil că s-a putut prezenta pe micul ecran o lucrare atât de slabă. Am scris și la TV în același sens.»

Aurel Crișan, București

Televiziunea ne poate opune oricînd opinia distinsului critic D.I. Suchianu care, înainte de a taxa «Romeo și Julieta» drept cel mai prost film prezentat în primul trimestru al anului pe ecranele Capitalei, a numit «Vilegiatura» «un spectacol subtil», și i-a consacrat în revista «Teatru» un elogiu pe două pagini. Ce mai spuneti? Nu-i așa că inexplicabilul naste inexplicabil?

«Numele actorului Amza Pellea se leagă în inimile noastre de viteazul, dîrzul și atât de iubitorul de glie Decabal și de strălucitorul Domn Mihai Viteazul. Tot timpul cită povestit o snoavă oltească eu nu l-am putut asculta, n-am ris, ci l-am privit uimită și m-am întrebat: care o fi adevăratul Amza Pellea?»

Elena Popa, com. Cislău, jud. Buzău

Păcat că nu l-ați ascultat. A povestit cu mult haz. «Adevăratul» Amza Pellea este un actor multilateral. Credeam că numai copiii fac greșeala de a confunda personajul cu interpretul și de a se mira, de pildă, cînd văd că Nicolae Gărdescu nu e totdeauna Münchhausen. Permiteți-i lui Amza Pellea să-și facă meseria care, vă asigur, nu este aceea de domnitor.

«Sînt de acord cu dv. în legătură cu concursurile la care totul se bazează pe memorie. Ar fi bine să se realizeze concursuri pe o anumită temă fără indicarea materialului bibliografic. Ar fi mai interesante unele teste de inteligență și perspicacitate.»

Ing. C. Reinert, str. Traian Vuia 48, Buzău

Există și un concurs fără bibliografie obligatorie și care include teste de perspicacitate: «Unde-i greșeala?» Are însă un caracter alt de arbitrar incît cu greu poate fi numit concurs. Din păcate, toate criticile (în general convergente) formulate de telespectatori și de cronicari sînt sortite să aibă un foarte slab ecou atîta vreme cît Televiziunea nu va găsi sau nu-și va forma măcar un specialist în organizarea de concursuri de cultură generală.

«Tot ceea ce scrie Felicia Antip îmi este antipatic. Ea face o afirmație care pe mine, iertat să fiu, m-a lăsat gură cască: Kafka a fost un impostor! Nu mai vorbesc de întrebarea dacă mai există undeva în lume ocne în care demnitatea oamenilor să fie călcată în picioare. N-a auzit oare de închisorile din Vietnam de Sud? Și ce anume o determină să creadă că telespectatorii s-au plictisit de patina artistică și preferă sporturile dure?»

Dan Pleniceanu, str. T. Vladimirescu, 77, Tr. Severin

Calamburul dv. involuntar mi-a făcut o reală plăcere. Cînd cineva te antipatizează pentru că înțelege exact pe dos tot ceea ce scrii, este logic să sperî că, atunci cînd va ajunge să te priceapă, te va privi cu simpatie.

Aurel Popescu, bloc K, ap. 3, Sibiu. Nu înțeleg de ce v-a deranjat invitarea lui Ov. S. Crohmalniceanu la «Studio-ul N». Opiniile sale despre cinematograful și teatrul au meritat, cred eu, să fie ascultate. De altminteri, «invitatul emisiunii» (de exemplu I. Caramitru, Marin Preda) reprezentă, de fiecare dată, punctul central de interes al «Studio-ului N». Despre rapiditatea cu care sînt expediați acești invitați și despre calitatea magazinului duminical — cu alt prilej.

Simion Silviu, str. Eufrosina Popescu 28, București. Mă tem că tot nu vom putea cădea de acord. Dv. contundați lumea de coșmar descrisă de Kafka cu expresia literară a unei angoase existențiale de tip Kirkegaard-Sartre. Reeditați astfel eroarea celor ce preferă să vadă în protestul față de oribile realități trecute, prezente sau chiar viitoare, o răzvrătire abstractă împotriva condiției umane în general. Nici după scrisoarea dv. explicativă nu mi se pare că ați fi fost nedreptățit de «Curierul» revistei «Cinema».

de H. DONA

Un cititor din Tg. Mureș, *Tiberiu Covaci*, ține să ne amintească faptul că în a doua jumătate a lunii mai se împlinesc un an de la teribilele inundații care au provocat atâtea pagube în numeroase județe ale țării. Desigur, n-am uitat nici noi această dată, n-am uitat nici suferințele unui număr atât de mare de oameni, nici pagubele fără de seamă, nici exemplele emoționante de curaj, de abnegație, de solidaritate, de patriotism. Fără a avea de loc pretenția de a evoca pe larg amintiri încă prea proaspete în memoria tuturor, sperăm să găsim o posibilitate pentru ca în unul din numerele noastre din luna mai să ne referim atât la calamitățile de anul trecut, cât, mai ales, la ceea ce s-a făcut pentru ca urmele lor să fie definitiv șterse.

Cititorul *V. Slăvescu* din Buzău își exprimă satisfacția pentru publicarea în revistă a concluziilor unor sondaje de opinie. «Ce garanții există însă — ne întrebă dumneasa — că asemenea sondaje și anchete reflectă într-adevăr realitatea, din moment ce sînt consultați doar cîteva sute sau mii de oameni. Pe mine, de pildă, nu m-a întrebant nimeni, niciodată, nimic. Și am și eu păreri mele, vă rog să mă credeți». În această privință, nu avem nici o îndoielă. Mai dificil este să explicăm în cîteva rînduri modalitățile care garantează seriozitatea unui sondaj. Sondajul de aia e sondaj pentru că nu se adresează niciodată întregii populații pe care vrea s-o investigheze (în acest caz ar fi referendum, nu sondaj), ci unui număr restrîns de subiecți, ale căror păreri, preferințe, reacții sînt reprezentative pentru un număr foarte mare de cetățeni. Măiestria și rigoarea cu care este alcătuit un asemenea «eșantion» garantează reprezentativitatea și, deci, seriozitatea sondajului. Să zicem că vrem să facem un sondaj în întreaga populație matură a țării (de obicei, sondajele privesc categorii mult mai restrînse). În alcătuirea eșantionului vom ține seama (în raport cu tema sondajului) de diferite criterii: sex, categorii de vîrstă, categorii sociale, grad de instrucțiune, repartitie teritorială etc. De pildă, dacă din populația țării 52% sînt femei și 48% bărbați, atunci din eșantionul de 1 000 de oameni pe care-l cercetăm, vom avea grijă să facă parte 520 femei și 480 bărbați. De asemenea, dacă populația județului X reprezintă 2,5% din populația țării, 25 dintre cei care alcătuiesc eșantionul vor fi locuitori ai județului X. Și așa mai departe, urmărind ca eșantionul să fie o fotografie, considerabil micșorată, ce-i drept, dar cît mai fidelă, a populației ale cărei opinii vrem să le cunoaștem. O serie întregă de tehnici, unele dintre ele complicate și subtile, contribuie la atingerea acestui scop. Exemplul prezentat mai sus, simplificat la maximum (și pentru care orice sociolog profesionist ar avea dreptul să ne tragă de urechi), urmărea doar să dea o idee generală asupra raporturilor dintre eșantion și populație. Și încă o precizare: sondajul nu își propune o stabilire definitivă a unor situații cantitative ci, în primul rînd, scoaterea la lumină a unor tendințe, a unor raporturi între diferite atitudini și opinii. De aceea și întrebările conținute în chestionare nu solicită răspunsuri amănunțite, nuanțate, în care să se manifeste din plin modurile particulare de a opta pentru anumite soluții ci, dimpotrivă, răspunsuri simple, pe cît e cu putință sub forma «da» sau «nu».

Cititorul *N. Teușan* din Oradea a citit în ultima vreme în «Flacăra» și în restul presei multe informații despre creșterea numărului de greve, despre intensificarea conflictelor sociale în țările occidentale. «În același timp, continuă tov. Teușan, după cîte știu, salariile sînt acolo destul de ridicate. Cum se explică atunci amploarea grevelor?» Prin faptul că multe dintre aceste greve nu au ca obiect principal — așa cum era cazul cu cîteva decenii în urmă — sporirea salariilor. Se întîlnesc chiar asemenea situații (ca în recenta grevă din aviația civilă franceză) în care greviștii erau de acord cu o scădere a salariilor (piloții de pe turboreactoarele marilor companii aeriene sînt, ce-i drept, printre salariații cei mai bine plățiți din lume), dar cereau o diminuare a timpului de muncă și o moderare a cadențelor infernale în care se lucrează, în timp ce patronii ofereau imediat o creștere a salariilor. Multe din grevele care au loc azi în Occident se referă la îmbunătățirea condițiilor de muncă, la atenuarea ritmurilor de producție, la respectarea demnității umane a salariaților, la asigurarea stabilității în muncă, la posibilitatea reciclării periodice etc., etc. Faptul că nu e vorba de salarii în primul rînd, nu diminuează cu nimic intensitatea conflictelor sociale. Dincolo de revendicări materiale, grevele actuale exprimă adîncă insatisfacție a oamenilor muncii față de viața pe care o duc, refuzul acestora de a se lăsa alienați de către un sistem pe care-l simt străin și vrăjmaș. În această ordine de idei, nu sînt lipsite de semnificație rezultatele unui recent sondaj Gallup, rezultate care au mai fost, mi se pare, evocate în presa noastră. A reieșit astfel că 12% din populația adultă a Statelor Unite — circa 16 milioane de oameni — doresc să-și părăsească țara. Și în alte țări cu un nivel de trai foarte ridicat, procentul celor care vor să se expatrieze este, de asemenea, foarte ridicat: 16% în Olanda, 18% în Suedia, 19% în Finlanda, 27% în R.F.G., pentru a ajunge pînă la 40% în Anglia. Sînt cifre care nu mai au nevoie de nici un comentariu.

ÎN ACESTE ZILE

Întîlnire emoționantă
cu marele Ciobotărașu:
filmul **Așteptarea**,
realizat de Șerban Creangă
după un scenariu de Horia Pătrașcu.

Un film
de autor:
**Printre
colinele
verzi**
de **Nicolae
Brebău**
(în fotografie
— **Ion Dichiseanu**
și **Emilia Dobrin**).

Sub semnul amplelor manifestări închinat semicentenarului partidului au loc în aceste zile bogate acțiuni cinematografice. Concursul «Filmul și mesajul patriotic» — organizat de Întreprinderea cinematografică a Municipiului București, în colaborare cu Comitetul Municipal București al U.T.C. — se află în plină desfășurare. La cinematograful Central s-au reprogramat, special pentru concurenți, filmele **Dacii**, **Columna**, **Canarul și viscolul**, **Castelul condamnaților**, **Străinul**, **Duminică la ora 6**, **Mihai Viteazul**. Cinefilii au fost ajutați să-și reimprospăteze cunoștințele și cu ajutorul unei microexpoziții de-a lungul căreia poate fi parcursă, succint, istoria filmului românesc.

Începând din 26 aprilie, la cinematograful **Lumina** se inaugurează ciclul «Lupta poporului sub conducerea P.C.R. pentru eliberarea națională și socială», iar la cinematograful **Munca**, în săptămâna 2—9 mai vor putea fi revăzute filmele **Dacii**, **Columna**, **Castelul condamnaților**, **Mihai Viteazul**, **Pădurea spinzuraților**, reunite în ciclul «Istoria patriei».

Douăsprezece noi realizări ale neobosiților cineaști — documentariști de la Studioul «Al. Sahia» — vor prilejui sălii **Timpuri Noi**, între 26 aprilie și 9 mai, un program în privința căruia nu ne îndoiim că va atrage atenția. Tot în aceste zile vor fi prezentate, sărbătorește, și câteva din ultimele creații ale Studioului «București»: **Printre colinele verzi** de Nicolae Breban, **Serata de Malvina Urșianu** (două filme de autor, după cum vedem), **Așteptarea**, în regia lui Șerban Creangă. La timpul potrivit vom reveni pe larg asupra lor.

O inițiativă ce trebuie salutată este aceea de a prezenta, la solicitarea unor instituții, case de cultură, școli, cămine culturale, acele filme ce cuprind pagini emoționante din istoria poporului nostru. Vor participa la întâlnirea cu spectatorii vechi militanți ai clasei muncitoare. Aceste săptămâni febrile au adus o binevenită emulație și în rândurile celor care ne pregătesc spectacolele de fiecare zi. Este o surpriză cum nu se poate mai plăcută aceea de a afla că lucrătorii din rețeaua cinematografică sînt angajați în concursul «**Pentru cel mai primitor cinematograf**» (ardem de nerăbdare să vedem cum va arăta) și «**Cine știe meserie, câștigă**», organizat pentru operatorii cinematografici de sală.

Așadar, vom vedea nu numai filme mai multe și mai bune, dar și în condiții mai bune.

PE ECRANE

ȘI CAII SE ÎMPUȘCĂ, NU-I AȘA?

Poate ca o răsplată pentru răbdarea cu care am primit, în vremea din urmă, produsele întâmplătoare și negrăitoare ale cinematografului american, sîntem fericiți acum cu două din creațiile lui semnificative și recente: «Și cail se împușcă, nu-i așa?» de Sydney Pollack și «Butch Cassidy și Sundance Kid» de George Roy Hill. Ambii autori aparțin «generației TV», cum a fost numită acea largă familie de cineaști — astăzi de vîrstă mijlocie — care și-au făcut mina consumînd mii de metri de peliculă pentru micul ecran și studiind cu înverșunare în timpul liber, la masa de montaj, filmele lui Ford și Huston.

Departate de canoanele înrobitoare ale Hollywoodului, dar și de sfidarea avangardei, acești telecineaști — printre care se află Lumet, Arthur Penn («Urmărirea»), Martin Ritt, Ralph Nelson, Fielder Cook, Elliot Silverstein, Stuart Rosenberg — asigură cinematografului american un sănătos neoclasicism, atît de învidiat de europeni.

«Și cail se împușcă, nu-i așa?» este o ecranizare după un roman de Horace Mc Coy, una din acele transpuneri în urma căreia modelul literar este înfrînt, supus și silit

Infernul văzut de Pollack. (În fotografie — Jane Fonda și Michael Sarrazin)

să devină altceva, pînă la umilnță. Se adeverește încă o dată că mica literatură este în stare să facă minuni de dragul filmului, cu condiția să ajungă în mîini puternice. Horace Mc Coy este considerat de anumiți istorici literari un fel de caricatură a lui Hemingway, drept care a fost inclus în așa-zisa «hard-boiled school» (școala celor fierți tare). Cartea — publicată în 1935 — consemna experiența scriitorului, fost cîndva lucrător într-unul din multele dancinguri care, în perioada crizei din 1930, organizau macabrele **maratonuri ale dansului**; pentru cîteva mese pe zi și — în cazul triumfului — o sumă derizorie, zeci de perechi ofereau, pe ring, sinistrul spectacol al epuizării treptate, la capătul a cîtorva incredibile sute de ore de dans. Cu o forță pe care — iertată fie-ne comparația noastră neagră — numai apele nebune o au, Pollack își desțeleneste propriile sale drumuri prin carte. Ceea ce era acolo o amară realitate a zilei, devine la el o parabolă cu rădăcinile în Dante și în Sisiful lui Camus. Mica comunitate de perechi, de Ele și Ei înlăntuiți în maratonul nemilos, pare închisă într-o bolgie infernală, în care blestemul păcătoșilor ar fi să-ți porți semenul în spate în pași de dans, fără încetare. Evele și Adamii sînt multiplicări ale lui Sisif, osîndiți să ia mereu greul de la capăt, dar în doi, adică așa cum o cere chinul existenței de aci, de pe pămînt, unde femeile și bărbații se așteaptă, se caută și, de atîtea ori, stau alături doar din întâmplare, unde fiecare speră mai mult pentru sine și mai puțin pentru celălalt, unde partenerii se tirăsc unii pe alții, cu suflul la gură, se odihnesc unul pe umărul celuilalt cînd nu mai pot, se mint din slăbiciune, se despart din orgoliu, se împacă din teamă. Teama că singur n-ai să poți ajunge la liman. Și, ca un făcut (dar unul cu neta-găduite aluzii biblice), povara cade mai din plin asupra femeii. Vom avea multă vreme în fața ochilor chipul descompus al lui Jane Fonda — născută parcă a doua oară ca actriță — țipînd bărbatului «mergi, mergi, mergi!», înlăntuindu-l cu brațele sale subțiri, tîrîndu-l după ea ca un cal credincios, pînă la ultimul strop de putere. Și tot ea, *femeia*, este cea care avînd conștiința deșertăciunii, alege senină moartea. Căci un om fără speranțe, ca și un cal infirm, nu mai pot fi de folos nimănui... «și cail se împușcă, nu-i așa?»...

Pollack își începe filmul ca și cum ar asista la o chermesă obosită, provincială, pentru ca pe parcurs să dez-lănțuie ritmurii demențiale, paroxistice. Cele două derby-uri ale dansului, ațîțate de vocea profesional-fanatică a prezentatorului, un actor excelent (Gig Young), sînt adevărate coborîri în infern, filmate cu ultimele rezerve de oxigen, cinci minute înainte de sufocarea totală. Gîndul că un astfel de cumpit maraton dansant a rămas înscris, undeva, într-o anumită istorie a Americii, îți aduce fiori de moarte, desigur. Dar pentru maratonul existenței, înscris în istoria fiecăruia, ce ne mai rămîne? Pollack i-a făcut rost eroinei de un pistol, dar pentru ceilalți el propune altceva: nădejdea. Uitați-vă bine la ringul de dans după ce dispăre Jane Fonda: a rămas acolo, cu prețul tuturor chinurilor din lume, o femeie care așteaptă să nască.

Magda MIHAILESCU

de la A la Z

de Constantin POPESCU

CORMAN Roger

Regizor, producător și scenarist american, născut la Detroit (Michigan), la 5 aprilie 1926. Studiază la Oxford și devine ziarist și scriitor, luînd contact cu cinematograful în 1954 ca scenarist și înființînd în același an o casă de producție. Realizează personal o serie de westernuri, abil confecționate (*Five Guns West*; *Apache Woman*), două memorabile filme de gangsteri (*Machine Gun Kelly*; *Mobster*), o lungă suită de pelicule de «science-fiction» ca: *Attack of the Crab Monster*; *Not of This Earth*; *War of the Satellites*; *Night of the Blood Beast*; și în sfîrșit o încă mai lungă serie de filme de groază, unele (liber) inspirate din Edgar Allan Poe (*House of Usher*; *The Pit and the Pendulum*; *Premature Burial*; *The Raven*; *Masque of the Red Death*; *The Tomb of Ligeia*), altele din fantezia nescată a autorului: *Bucket of Blood*; *Little Shop of Horrors*; *Creature from the Haunted Sea*; *Tales of Terror*; *The Man with the X-Ray Eyes*; filme cu efecte tari, vîdînd o conștientă întoarcere la metodele primare ale «grand-guignol»-ului. Pe lîngă priza lor comercială, ele au sedus o mare parte a criticii pentru violența lor autentică. Un loc aparte în opera lui R.C. îl ocupă însă filmul politic, filmul de atac direct al problemelor sociale: chestiunea rasismului în școli: *The Intruder* (1962), plaga atinerilor în haine de piele pe motocicletă, în *Wild Angels* (1967) și a gangsterismului, în *The St. Valentine's Day Massacre* (1968).

CORTESE Leonardo

Actor și regizor italian de teatru și film, născut la Roma, la 24 mai 1916. Studiază la Academia națională de artă dramatică și debutează în teatru în 1940, în compania Adani-Scelzo, în piesa lui Shaw: *Candida*. Actor cu înclinație spre rolurile romantice, el va aduce și în interpretările sale cinematografice aceeași tinerească fervoare. După un debut promițător în *Jeanne Dore* (1939), este admirat în *Dreptul la viață* (Goffredo Alessandrini); în *Cavaleria rusticana* (A. Palermi); *O aventură romantică* (1940 — r. Mario Camerini); *Singur pe lume* (1942 — r. F.M. Poggioli) și *Un mușchetar la mîndîrire* (r. Vittorio de Sica). L-am mai întîlnit ca protagonist în filmele: *Tată pentru o noapte*; *Regina de Navarra*; *Prima dragoste*; *Întîlniri în noapte*; *Zile ferice*; *Addio amore!*; *Nimeni nu se mai întoarce* etc. După război turnează mai puțin, trecînd la regia de film: *Chi e di scena?*; *Articolele 519 codice penale*; *Violenza sul lago* etc. A făcut de asemenea critică de film la revista *Idea*. Ca actor a fost întîlnit pe genericul filmelor: *Nozze di tempesta*; *Il marito povero*; *Felicità perduta*; *Legge di sangue*; *Al diavolo la celebrità*; *Piume al vento*; *Canzone di primavera*; *Verginità*; *Fiamme sulla laguna*; *Il capitano di Venezia*; *Adriana Lecouvreur*; *Il conte Aquila*; *L'affondamento della Valiant*.

CORTESE Valentina

Actriță italiancă de film, născută la 1 ianuarie 1925 la Milano. Debutează în film cu succes, la 15 ani, în *Căldura din Venetia* (1941), făcînd apoi parte din lotul restrîns al celor mai populari actori italieni ai anilor '40. Pură și grațioasă, ea joacă, fără alege, în drame, comedii, filme istorice. A fost văzută în *Prima iubire*; *Regina de Navarra*; *Numai un sîrut*; *Condamnat la înșurătoare*; *Orizont însîngerat*; *Zile ferice*. După război turnează atît în patrie: *Un americano in vacanza*; *Il passatore*; *I miserabili*; *Gli uomini sono nemici*; *L'ebreo errante*; *Donne proibite*; *Avanzi di galera*, cit și în Franța: *Carrefour des passions*; *La nuit porte conseil*, în Spania: *Calaburg de Berlanga* și, mai ales în S.U.A., unde este invitată în 1948; *Black Magic* (Cagliostro) cu Orson Welles; *Thieves Highway* de Jules Dassin; *Secret People* de Thorold Dickinson, cu Audrey Hepburn; *Bofofoot* *Contessa* de Mankiewicz, cu Humphrey Bogart și Ava Gardner; *Magic Fire* de Dieterle etc. La Hollywood cunoaște pe Richard Basehart, care-i va deveni sot, și partener în *House on Telegraph Hill*. Devine o actriță sofisticată, solici-tată, pentru tipul ei intelectual, în filmele lui Antonioni (*Prietenule*), Fellini (*Giulietta și spiritele*), Robert Aldrich (*Legend of Lylah Clare*), Bernhard Wicki (*Vizita*). A turnat în ultimii ani în: *Le solei noir* (D. de la Patellière); *Scusi, facciamo l'amore?* (V. Caprioli); *To'e morta la nonna* (Monicelli); *Les caprices de Marie* (Ph. de Broca).

CORTEZ Ricardo

Actor și regizor american de film, născut Jakob Krantz, la Viena, la 19 septembrie 1895. La 3 ani emigrează cu familia în S.U.A., stabilindu-se la New York. Lucrează mai întîi ca impiegat la o societate de navigație, apoi la un teatru de revistă, unde se afirmă ca dansator. În lumea filmului va fi rebotezat, conform tipului și ascendenței sale spaniole, Ricardo Cortez. Lansat la *Viagraph*, debutează în filmul lui Cecil B. de Mille: *Feet of Clay* (1920) și devine unul dintre junii primi «en vogue» ai Hollywoodului. Turnează cu regizori ca: James Cruze (*Hollywood*); *Pony Express*; *Man's Man*), D.W. Griffith (*Sarrows of Satan*), Michael Curtiz (*Viața intimă a Elenei din Troia*), Frank Capra (*The Younger Generation*). Se bucură de gloria de a fi primul partener american al Greta Garbo în *Torentul*, și protagonistul unor pelicule de mare răsunet: *The Swan*; *Chicago*; *The Lost Zeppelin*. Filmul vorbitor îi menține încă popularitatea, dar de la roluri de erou simpatic: *Mefisto*; *Tipul ei*; *13 femei*; *Sinfonia celor 6 milioane* etc., este trecut, datorită chipului său pe care apar semnele unei durități neașteptate, la categoria personajelor negative. Gangster, șantajist, criminal, escroc iată tipurile ce-sînt rezervate în filme ca: *Wonder-Bar*, cu Dolores del Rio; *Agentul special*, cu Bette Davis; *Floare de trautar*, cu Loretta Young; *Mandalay și Casa amintirilor*, cu Kay Francis; *Frisco Kid*, cu Lily Damita; *Șoimul maltez* (prima versiune); *Serenada torțelor*, cu Claudette Colbert; *Moartea se răzbuună*, cu Boris Karloff etc. În ultimii ani ai carierei a făcut și regia. Citeva titluri: *Inside Story*; *Chasing Dancer*; *Heaven with a Barbed Wire Fence*, cu Glenn Ford; *City of Chance*; *Girl in 3/3*, cu Florence Rice ș.a.

La Chittagong, oraș din Pakistanul de est, unul din locurile de acțiune a evenimentelor.

PAKISTAN-DUBLĂ IPOSTAZĂ

de Florin HERA

Știrile despre evenimentele recente din mult încercatul Pakistan ne-au amintit o declarație pe care președintele acestui stat islamic, generalul Yahya Khan, o făcea presei anul trecut: «Acordăm o mare importanță tuturor posibilităților de a consolida comunicațiile... Sperăm că prin plasarea unui satelit deasupra spațiului nostru să putem ameliora considerabil comunicațiile între Pakistanul răsăritean și cel apusean». Un proiect elocvent pentru o situație specifică: o distanță de 2 400 de kilometri în linie dreaptă separă Islamabad, Rawalpindi sau Caraci — centre situate în partea apuseană — de Dacca sau Chittagong,

orașe aflate în «aripa de răsărit» a statului pakistanez. Punctele cele mai apropiate se află la distanță de 1 700 km. Între cele două porțiuni ale Pakistanului care ocupă extremitățile unui subcontinent se întinde, imens, teritoriul Indiei. Caraci, acest activ port cu peste 3 milioane de locuitori, așezat la țărmul nisipos al Mării Arabiei, este mai aproape de Bagdad, în Irak, decât de Dacca, în Pakistanul răsăritean.

Prins în brațele unor gigantice cursuri de apă, Brahmaputra și Gangele, Pakistanul de est — o depresiune mereu amenințată de cicloanele și revărsările Golfului Bengal

Dacca și numeroase orașe au fost teatrul unor violente lupte. Baricade ridicate de adepții proclamării independenței Pakistanului de est.

Mai mult decât indiferență: resemnarea în fața unui destin vitreg.

(anul trecut victimele ciclonei s-au numărat cu sutele de mii) — se află la o depărtare de 6 zile de drum cu vaporul față de restul țării. Survolul teritoriului indian a fost interzis avioanelor pakistaneze, după un diferend între cele două state. Discontinuitatea teritorială a Pakistanului, care nu putea să nu producă urmări dificile pe plan economic și politic, este una din moștenirile regimului colonial britanic. Atunci când, în 1947, Anglia a hotărât să împartă vechiul său imperiu indian, cele două noi state independente, Pakistanul și India, au fost delimitate exclusiv după criteriul religiei predominante. Musulmanii trăiau în mase compacte în nord-vest și în est. Au fost îmbinate în consecință două regiuni ale subcontinentului separate prin mii de kilometri aparținând Uniunii Indiene, cu populație hindusă. Pakistanul a dobândit circa 23 la sută din suprafața vechii colonii britanice și aproape 20 la sută din populația acesteia. Situației teritoriale neobișnuite i s-a adăugat un paradox demografic. Într-adevăr, în partea mult mai mare a Pakistanului, partea de apus, locuiește o populație mai mică, în jur de 60 de milioane de oameni. În schimb, în partea de 7 ori mai restrânsă, Pakistanul de răsărit, densitatea demografică depășește 400 de locuitori pe kilometru pătrat, fiind una din cele mai mari din lume. În consecință, răsăritul Pakistanului are o populație de 75 de milioane, concentrând în imensă majoritate locuitori de origine bengaleză.

După alegerile din luna decembrie anul trecut, polarizarea regională a voturilor pakistaneze a apărut într-o opoziție acută — Partidul Poporului din vest și «Liga

Awami» din est. Situația a amintit multora cuvintele înscrise de fondatorul statului pakistanez, Mohammed Ali Jinnah, în testamentul său din 1948: «Dacă ar prevala ideea că sîntem înainte de toate punjabi, sau sindi (etniile din vest), sau bengali (din est) și numai după aceea ne-am gândi că sîntem pakistanezi, nu mă îndoiesc că ne-ar fi sortit să trecem prin vremuri grele». Cu toate eforturile făcute, concilierea punctelor de vedere a conducătorilor principalelor formații politice din est și vest, pentru conlucrarea lor într-o Adunare constituantă, nu s-a dovedit posibilă. Evenimentele care au urmat au pus în evidență dificultățile economice, sociale și naționale ale Pakistanului. Dacă industria a progresat datorită planurilor cincinale de dezvoltare, nu este mai puțin adevărat că persistă predominanța unor «carteluri de familie», a unor monopoluri spoliatoare. În agricultura unei țări cu două treimi din populație țărani se resimte acut necesitatea unei reforme agrare eficiente, care să pună capăt arbitrarului latifundiarilor. Probleme dificile provin din decalajele regionale care au continuat să se mențină. Partea de răsărit a țării a arătat că se consideră dezavantajată prin repartitia bugetului, a impozitelor, a posturilor publice, a investițiilor, a veniturilor din comerțul exterior.

Dar tocmai fiindcă evenimentele din estul Pakistanului reflectă și concentrează dramatic preocupări vitale pentru întregul țării, acestea nu au șansă să fie rezolvate decît prin colaborarea tuturor forțelor — estice și vestice — interesate în propășirea socială și națională.

mapamond '71

de Ioan GRIGORESCU

foamea de timp

Se spune că timpul lecuiește totul. Dureri, grețuri, pierderi ireparabile, vise de viitor, chiar și moartea, și speranța, și iubirea... Este o înșelăciune. De două lucruri se teme timpul: de dragoste și de speranță. Căci el, sărmanul, n-are decît trecut, iar viitorul îi este totdeauna incert. Or, speranța nu cunoaște altă stare decît ziua de mâine, așa cum fericirea are doar prezent, iar suferința numai trecut.

Am cunoscut oameni măcinați de foamea de spațiu, neliniștiți ce nu își găseau niciodată locul, și timpul nu putea fi «consumat» de ei decît într-o neostoită circulație. Ei nu călătoreau, ci parcurgeau distanțe, circulau. Nu se opreau să judece, ci doar înregistrau defilarea peisajului ca niște aparate de filmat. Sublimi mi s-au părut doar cei infometăți de timp, dar neagitați, cei cu conștiința copleșită de sentimentul trecerii ireversibile a clipei, dar negrăbiți, cei veșnic în criză de timp, dar nepripiți. Ei erau însă de cele mai multe ori nefericiți, căci sentimentul irosirii le anula bucuria trăirii prezentului, făcându-i să apară în ochii celorlalți ca niște dificili, neîmpăcați cu așteptarea, dușmani declarați a două stări de preafiericită mediocritate: «Laissez faire, laissez passer» și «Dolce far niente».

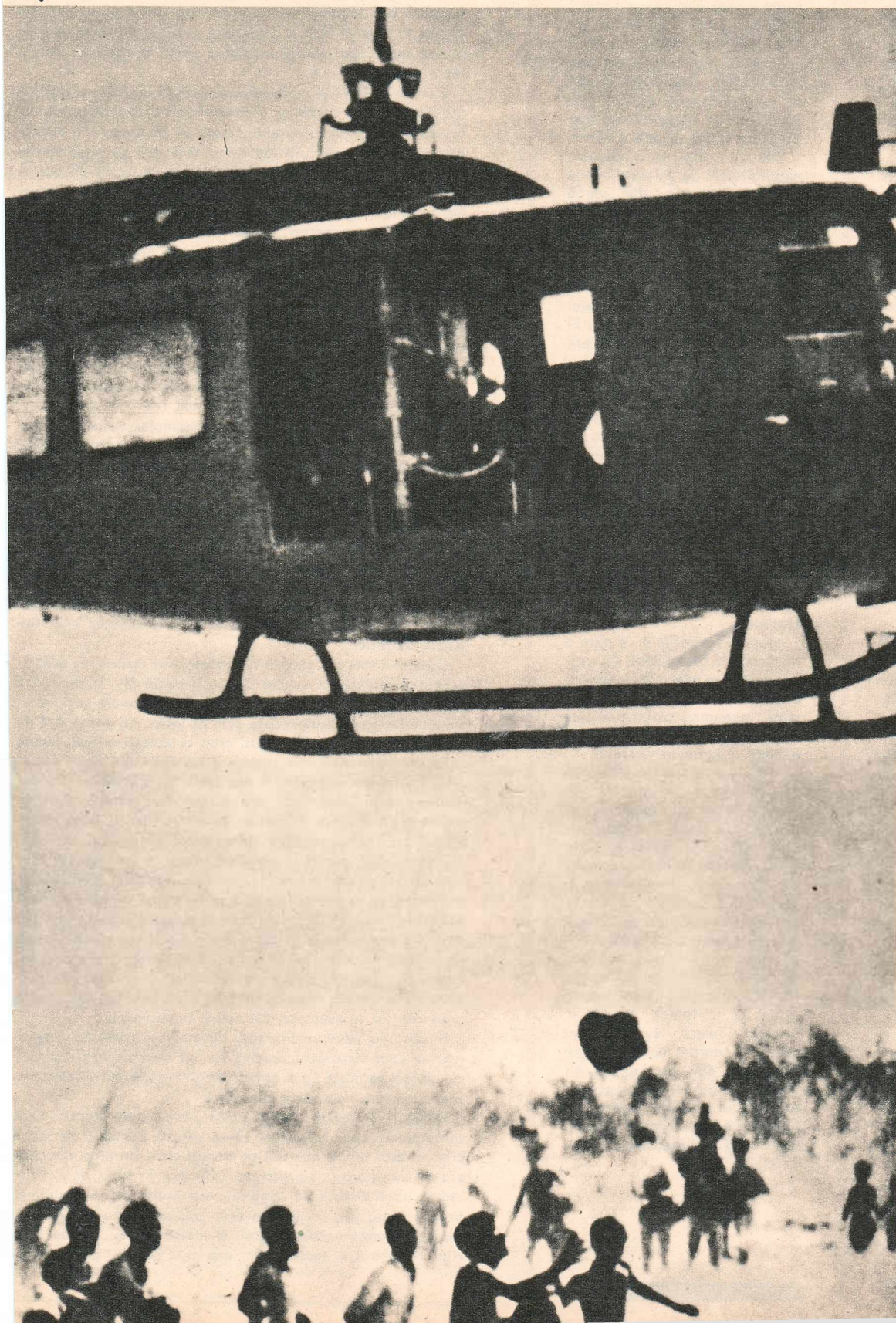
Chinuit cîndva de scurgerea prea lentă a timpului, într-o paralizantă așteptare a ceva ce nu se producea, Salvador Dali a pictat «Ceasurile moi», materializarea trecerii letargice a vremii văzute în imaginea cîtorva ceasornice diforme, căzute la pămînt, prelinse peste rigole, ca și cînd cadranele lor calde și gelatinoase ca niște meduze ar fi fost de ceară topită. Vlaminck a materializat scurgerea timpului în reprezentarea cîtorva corpuri omeneste care, în loc de capete, înălțau pe umeri orologii mute... Magritte a văzut timpul transformat într-o pasăre închisă în colivia din pieptul unui solitar pe curbura planetei. Clopotarii de la Notre-Dame văd timpul în buza tocită a clopotelor lor, pe care de opt sute de ani îl măsoară tras de funii. Voronețul îl înfruntă cu albastrul lui, și timpul se teme nu numai de veșnicia piramidelor egiptene, ci și de culoarea cerului românesc din icoanele Bucovinei...

Românii au o concepție a lor despre timp și moarte, basmul, care stă la baza mitologiei carpato-dunărene, o atestă din plin. Cînd Coșbuc scria «N-ai timp să simți că mori...» dezvăluia o atitudine a poporului său față de murire, văzînd în asta dreptul și curajul omului de a-și privi moartea în față, de a o «simți», de a o înțelege. În «Tinerete fără bătrînețe și viață fără de moarte», cel mai tulburător basm al românilor, Valea Plîngerii nu apare ca un blestem implacabil, ci ca o sete de cunoaștere, de pătrundere a celei mai cumplite taine a existenței, pe care românul vrea s-o descrie chiar dacă pentru aceasta plătește prețul suprem, propria-i viață. El nu găsește în moarte nici o voluptate, deși i s-a spus întotdeauna că dacii, strămoșii lui, nu cunoșteau lacrima în fața pieirii. Uneori, ea apare carpato-dunăreanului ca o necesitate, ca o jertfă conștientă, impusă de nevoia de desăvîrșire, așa cum ne-o mărturisește legenda meșterului Manole în care numai prin sacrificiul iubirii se obține perenitatea creației...

Știu undeva un ceas fără cifre, cu două limbi ca două săgeți ieșind dintr-un pîntec falstaffian, care nu este pus să-și picure secunde decît la ora mesei. Este o pendulă cu cuc eliberat din colivia lui de scîndurele, din ea atîrnă o sîrmă terminată printr-un disc de tablă, dar care nu se leagănă decît după ce primește un bobîrnac de la comeseni. Un ceasornic în agonie, murind de așteptare, care n-a măsurat niciodată nimic, căci niciodată n-a fost în dialog cu timpul...

Ceasul acela a rămas pentru mine ca un timp căruia îi este foame de destinul lui...

Imagine din timpul operațiunilor de ajutorare a sinistraților de pe urma inundațiilor catastrofale.

mașinile „de gândit“

de Henri WALD

Cine crede că a gândi nu înseamnă nimic altceva decât a minui un anumit sistem de semne poate să creadă că mașinile vor ajunge să gândească mai bine decât oamenii. Mașinile au și început să minuiască diversele sisteme de semne mai repede și mai precis decât oamenii...

Asemenea prevestiri sînt astăzi cu atît mai alarmante cu cît trăim, într-adevăr, un moment în care oamenii, solicitați mai mult de semnalele care se «percep» decât de semnificațiile care se «pricep», tind să reacționeze față de cultură mai mult prin «reflexe senzoriale» decât prin «reflecții intelectuale». Primejdia ca oamenii să ajungă să gândească mai prost decât mașinile mi se pare însă mai mare decît primejdia ca mașinile să gândească mai bine decât oamenii...

Nici o mașină nu poate fi altceva decît instrumentul material al spiritului uman. Firește că orice unealtă este mai puternică decît unul sau altul dintre organele omului. Omul a făurit unealta pentru a-și spori puterea asupra naturii. Unealta este însă superioară numai puterii fizice a omului. Nici o unealtă nu poate să întrecă puterea *spirituală* a omului. Unelele pot să amplifice forța materială a oamenilor tocmai pentru că au fost concepute mai întîi de spiritul uman, singurul în stare să reflecte proprietățile și raporturile esențiale și repetitive ale lucrurilor. Superioritatea cuțitului de cremene față de piatra necioplită rezidă în faptul că materializează mai mult spirit omenesc.

Mașinile nu pot să gândească mai bine decît oamenii, deoarece ele nu pot să imite decît operațiile fizice cu ajutorul cărora se desfășoară cugetarea umană. Un «creier electronic» operează nu cu «idei», ci cu «piese» fizice, sensibile, materiale, cum sînt literele, cifrele, figurile. El nu «modelează» însăși gîndirea, ci doar operațiile exterioare prin care se materializează gîndirea. Mai precis, el nu poate prelua decît operațiile gîndirii elementare, analitice și sintetice. În fața gîndirii inductive și dialectice rămîne total neputincios. Nici un creier artificial n-ar fi putut descoperi mașina cu aburi într-o oală în care fierbea apă. Inducția este un scandal logic de care numai gîndirea umană este capabilă, deoarece numai ea poate furniza mai multă informație decît primește. Omul nu trebuie să evite scandalul logic al inducției și al gîndirii dialectice, ci să si-l asume. O mașină nu poate fi decît un sistem automat de semnificanți.

Intr-o mașină, ca în orice altă unealtă, distanța dintre semnificanți și semnificație este incremenită. Ea nu poate să crească decît în mintea umană, prin energia metaforică a vorbirii. Înțelegerea se află în afara mașinii, în mintea omenească. Mașina nu poate nici să vorbească, nici să scrie, nici să citească, ci doar să emită sunete, să combine litere, cifre sau figuri și să se autoregleze în funcție de ce înregistrează. O anumită combinație de sunete sau de litere nu devine un raționament decît în contact cu gîndirea umană. Altfel, sunetele și literele emise rămîn simple semnale care nu pot stîrni decît reflexe.

Ni se anunță că există deja mașini care pot face poezii. Însă poezia nu este o combinație automată de semne, ci emoții, sentimente și pasiuni profund umane, cristalizate în idei prin intermediul vorbirii. Mașinile nu pot face poezii pentru că nu suferă cînd se defectează și nici nu se bucură cînd funcționează. Superioritatea definitivă a omului față de orice mașină constă în capacitatea sa de a-și transforma experiența și neliniștile în idei. Nici o mașină nu va putea vreodată să întrebe și mai ales să se întrebe, să nege și să creeze. Numai gîndirea umană este în stare să se îndoiască, să conteste și să conceapă ceva nou. De fapt, mașinile nu sînt capabile nici de răspunsuri. Ele nu pot decît să emită niște semne — sonore sau figurale — pe care numai gîndirea umană le poate aprecia drept răspunsuri. Gîndirea umană se caracterizează, în primul rînd, prin capacitatea ei de a pune atît lumea cît și pe ea însăși sub semnul întrebării.

Ideile nu pot fi create decît de ființe sociale. Trăirile pragmatico-afective nu devin idei decît în și prin limbaj. Pentru formarea ideilor nu este suficientă evoluția materiei vii. Ideile încep să apară numai din clipa în care societatea începe să vorbească în și prin fiecare om, îngăduindu-i să-și ridice stările sale sufletești la nivelul comunicabil al ideilor.

Eliberînd omul de toate operațiile elementare care pot fi efectuate automat cu ajutorul semnelor sensibile, mașina permite însă gîndirii să-și realizeze în mai mare măsură capacitatea ei creatoare. Neputînd fi o «mașină gînditoare», creierul electronic poate fi totuși o utilă «mașină de gîndit». De altfel, nici avionul nu este o mașină «zburătoare», ci o mașină «de zburat», chiar dacă nu se află nici un om la bordul lui: de zburat, zboară oamenii care îl dirijează, chiar dacă au rămas pe pămînt. Gîndirea se află «dincoace» de intrarea în mașină și «dincolo» de ieșirea din ea.

Rolul mașinii de gîndit seamănă cu funcția nomenclatorului din Roma antică. Sclavul care îndeplinea acest rol avea sarcina să șoptească la urechea stăpînului numele celor care veneau să-l viziteze. Sclavul nu știa decît numele. Ce reprezenta acest nume știa numai stăpînul.

cronică satirică

de Teodor MAZILU

acreală și distincție

O doamnă distinsă a făcut cuiva, într-o clipă de oboseală și meditație, următoarea mărturisire pe care am curajul s-o socotesc senzațională.

— Cîndva, îmi plăcea laptele, acum nu-mi mai place nimic...

Sîntem cu toții îngroziiți. S-a dus plăcerea de a sorbi o ceașcă de lapte cald, s-a dus totul de ripă... Disparația laptelui din viața doamnei echivalează cu dispariția întregii existențe. Nu mai e lapte, nu mai e nimic.

Silă mi-a fost de plictiseala zgomotoasă, de cei care cască plini de energie, dar parcă acreală care se amestecă și cu puțină distincție e și mai enervantă. Că acritul dacă nu se socoate și aristocrat, nu se simte în apele lui.

Sînt oameni care au învățat să caște cu multă eleganță. Ei socot că plictiseala de care sînt năpădiți din creștet pînă-n tălpi este rezultatul inteligenței lor extraordinare. Plictiseala echivalează cu o carieră strălucită. De cînd au sperat ei să se plictisească... De cînd au tînjit ei după posibilitatea de a se zgîi la pereți. S-au străduit pentru așa ceva, și-au ros coatele pe bănci, au învățat limbi străine, au călătorit în țări străine și iată-i, cască... Nici lor nu le-a fost prea ușor, dar au izbutit. Pînă la urmă, talentul răzbate.

Viața exuberantă li se pare o impietate, o totală lipsă de educație. Un om care ride — un om nepolitic. Dacă te bucuri de viață, înseamnă că nu ți-ai terminat studiile. Fiecare mișcare a vieții îi jignește profund.

— Cum e posibil să vă bucurați atîta?

Acreală ar fi un fel de castel aristocratic unde nu poate oricine pătrunde. E greu, e foarte greu. Trebuie să fii un adevărat acrit ca să ai dreptul de a fi invitat la o ceașcă de cafea, sorbită într-o tăcere de groază și o plictiseală de moarte. Acritii se recunosc între ei, așa cum se recunosc hoții de buzunare.

Un bărbat acrit va fi întotdeauna atras de o femeie acrită și, desigur, invers. Numai că ei între ei, acritii, se plictisesc prea rău, sau, mai exact, se sufocă. Și vor să înăcrească pe toți cei din jurul lor. Atunci se năpustesc în lume, ca lăcustele. Vine vara! Închideți bine ferestrele!

sport

de Emanuel VALERIU

cronică lucidă

Rugbiștii români, selecționați în echipa reprezentativă a țării, prin urmare cei considerați a fi cei mai buni în posturile lor, au evoluat zilele trecute în fața publicului nostru (bucureștean dar și provincial — meciul fiind televizat în întregime), avîndu-i ca adversari pe jucătorii italieni. După cum se știe, victoria reprezentativei noastre a fost netă și n-a stat nici un moment sub semnul incertitudinii. De la începutul partidei și pînă la fluierul final al arbitrilor francez, s-a vădit în mod clar că între cele două combatante există o diferență de valoare favorabilă nouă.

Rubrica noastră și-a propus o anumită atitudine față de fenomenul sportiv românesc și internațional între dimensiunile corectitudinii și fair-play-ului, ținute pe un suport de statornică pasiune. De aceea, mă văd nevoit să las la o parte felicitările care se cuvin totdeauna învingătorilor și să fac unele observații critice care pot părea curioase atunci cînd succesul rugbiștilor a fost atît de net. Cum am mai scris și altă dată aci, cu referire la alte sporturi, mi se pare extrem de importantă maniera în care se cîștigă o partidă și, mai ales, împotriva cui se obține victoria. Echipa Italiei este de mulți ani inferioară, teoretic, formației similare românești. Din toate punctele de vedere. Cu toate acestea și în mod curios, palmaresul general al confruntărilor dintre cele două reprezentative este încă favorabil italienilor. Aceasta nu numai pentru că înainte de război peninsularii cîștigau de regulă meciurile cu compatrioții noștri, ci și fiindcă după 1944 echipele autohtone au cedat în citeva întîlniri pe care, în mod normal, trebuiau să le cîștige. N-aș putea spune că s-a format un «complex italian», ci mai degrabă că abordarea meciurilor cu această formație a fost mereu considerată drept dinainte cîștigată, în teren lucrurile petrecîndu-se alt fel. Adversarii au tratat mai serios disputele, au fost mai laborioși, mai atenți, mai modești și — cînd au beneficiat de serviciile unor mari talente (reamintesc victoria lor cu 16—14 la reluarea disputelor Italia-România, decisă de excepționalul Battaglini care transforma orice de la 50 m) — au învins fără a fi realmente mai buni.

Spun toate acestea deoarece vreau să demonstrez că nu totdeauna cel mai bun cîștigă, dacă ar fi să considerăm doar calculele teoretice.

Duminica trecută, gazdele au transformat mai clar ca oricînd avantajul teoretic în puncte (32—6, la pauză 11—3), dar fără a entuziasma ori, mai corect spus, fără a ne da măsura unei valori tehnico-tactice care să reziste prin ea însăși, nu numai față de adversarul întîlnit. Altfel spus, cred că aceeași echipă, jucînd la fel ca împotriva Italiei, absolut la fel, dar avînd drept parteneră Franța sau Anglia, ar fi pierdut la un scor sever. De ce? Foarte simplu: pentru că rugbiștii noștri au comis extrem de multe erori tehnice și tactice colective, dar și prea multe greșeli individuale (mingi scăpate, prost controlate, pase fără adresă, placaje rare și inoportune, alegerea unor soluții eronate etc.). Sub aspect tactic, remarc că indicațiile antrenorilor au început să fie aplicate de-abia spre sfîrșitul partidei (scurtarea tușei, atacurile pe partea închisă, lansarea aripilor prin șut de către jumătatea la grămadă etc.). S-a abuzat de loviturile de picior (mai ales linia de 3/4 și «deschiderea») și numai incapacitățile tehnico-tactice ale italienilor ne-au scutit de surprize. N-am văzut nici o schimbare a manierei de joc în cele două reprize cu avantajul vîntului și împotriva lui.

În fața unui adversar mai slab, din start, se poate da integral măsura unor capacități sportive, se pot realiza scheme tactice superioare, se poate apela la fantezie personală dar și colectivă, ceea ce n-am prea văzut duminică.

Desigur că această cronică poate părea onora stranie, dacă se consideră doar rezultatul 32—6 pentru România. Personal cred că este infinit mai util să tratăm critic un meci mai ales atunci cînd partida s-a cîștigat, deoarece în astfel de situații cadrul unor discuții, în condițiile succesului, pot fi mult mai prolice decît atunci cînd un eșec coboară peste limpezimea judecății noastre plafonul greu al insatisfacțiilor, al reproșurilor reciproce, al justificărilor mai mult sau mai puțin reale.

START

al unei noi serii PRAKTICA

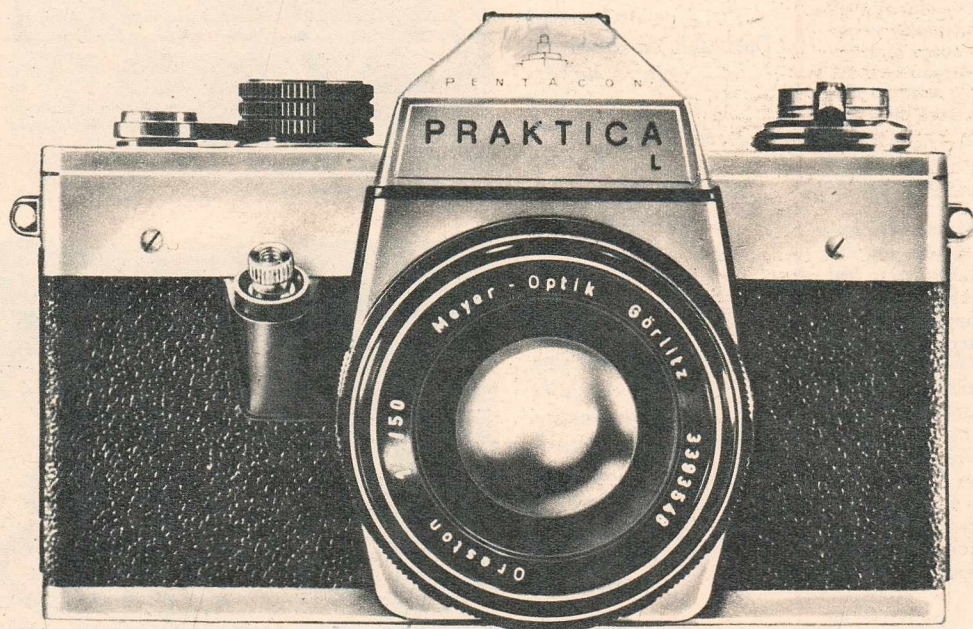
Caracteristicile de bază ale aparatului PENTACON PRAKTICA L

- Obturator cu lamele din oțel, de tip nou cu timpi de expunere de 1 sec. — 1/1 000 sec. atenuator progresiv cu lamele
- durată cea mai scurtă de sincronizare pentru blitzul electronic 1/125 sec.
- întrerupător sincron pentru blitzul electronic și pentru lămpi cu blitz
- priză de aparat cu contact pe mijloc
- situație excepțională a filmului în plan datorită canalului pentru film și o deosebit de lungă placă de presiune pentru film
- carcasă deosebit de mică cu formă modernă
- cameră cu oglindă reflex 24 mm x 36 mm cu un singur vizor
- dispozitiv automat

PENTACON PRAKTICA L

cu obturator cu lamele

Combinatul VEB PENTACON - DRESDEN

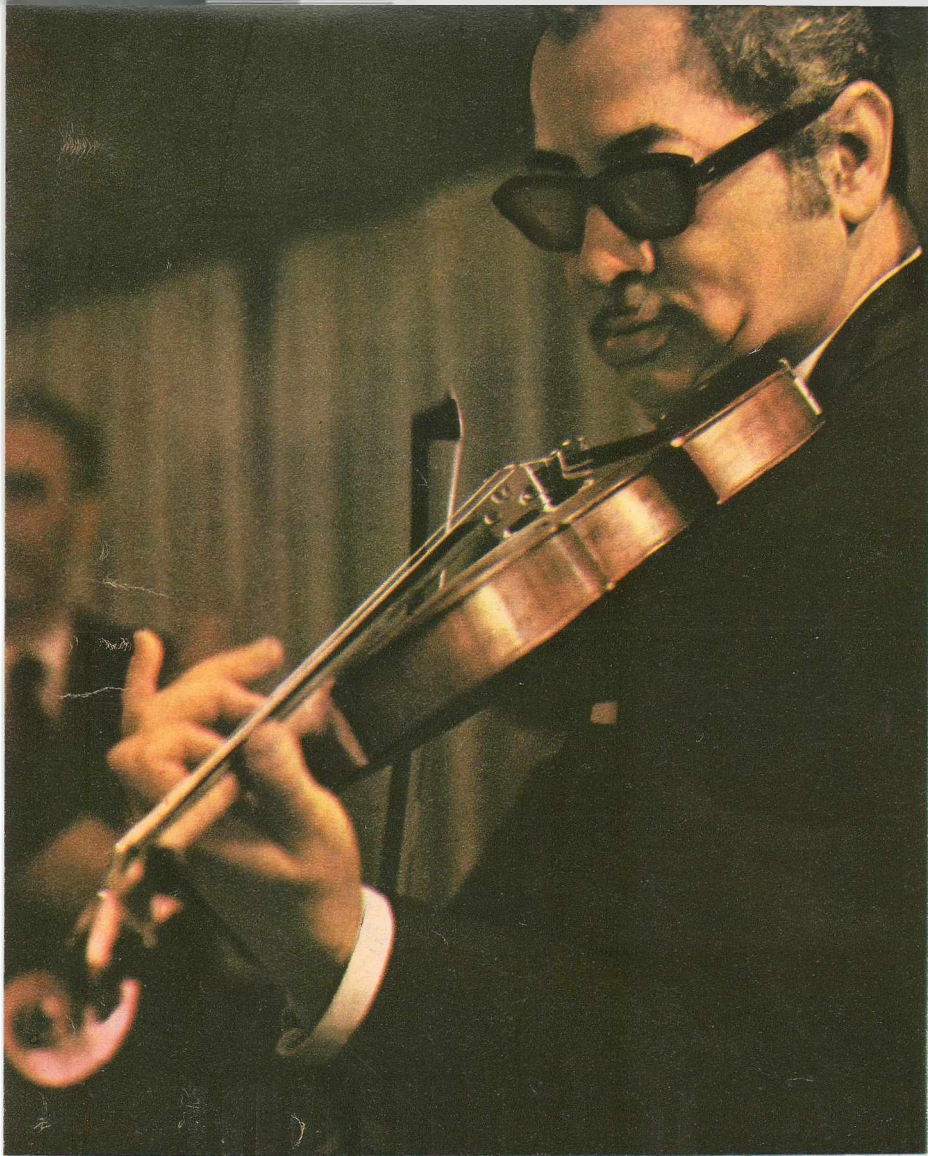
REPUBLICA DEMOCRATĂ GERMANĂ

de introducerea filmului PENTACON — Loading (sistem PL)

- pîrghie de armare rapidă cu unghi mic de încărcare
- vizor cu prismă cu indicator al momentului de pregătire
- lentilă Fresnell cu rastru cu microprisme și cîmp inelar
- oglindă retrovizoare
- contor automat de imagini
- obiectiv intersanjabil cu filet internațional PRACTICA M 42 x 1 cu distanța focală de la 20 — 1 000 mm; în legătură cu aparatul PENTACON-PRAKTICA L se folosește blenda automată de presiune pentru obiectiv
- numeroase dispozitive auxiliare ORIGINAL-PRAKTICA pentru diferit domenii speciale

VĂ RUGĂM SĂ VIZITAȚI
EXPOZIȚIA NOASTRĂ DE SPECIALITATE
DESCHISĂ
ÎN PERIOADA 3-13 MAI A.C. LA SALA
PALATULUI

Exceptionalului talent, artistului Romeo Bazarca, mulțumire pentru înflăcărată interpretare a muzicii populare, plină de fantezie și artistică însuflețire.

David OISTRAH

«Colegiul muzical din Bonn» exprimă maestrului Romeo Bazarca înaltă recunoștință pentru cîntecul său virtuos.

Emil PLATEN

Seară de neuitat... un violonist de clasă internațională interpretînd, cu egală virtuozitate, muzică românească, franceză, rusă, americană...

K. ZILLIACUS

...violoniștii pe care i-am ascultat în viața mea n-au fost nici puțini, nici proști. Dar acest primaș pe nume Romeo Bazarca a fost maximum pe care l-am ascultat pînă acum.

Peter RESEL — Viena

Primașul Bazarca și vioara lui

Parcurs filele «Carnetului de impresii» al restaurantului Pădurea Băneasa, citesc însemnările de mai sus și altele pe care nu le mai transmit pentru că ce-i prea mult — fie și apologie — strică, iar gîndurile mă poartă, paradoxal, către alți artiști, către alți ani... Grigoraș Dinicu, Jean Marcu, Fănică Luca, Ionescu Găină, Teodor Sibiceanu... Ei, și alții, creaseră o școală, o splendidă tradiție a café-concertului românesc. Ce s-a întîmplat cu ea? Poate că s-a topit o dată cu alte tradiții bune ale restaurantului românesc; poate că a dispărut o dată cu acel «specific» al meniurilor, stilului, atmosferei care făceau «ceva», de fiecare dată «altceva», din fiecare restaurant. Te duceai la «Flora» pentru «unica» mamăliguță cu brînză și mergeai la «Continental» pentru că dispoziția ta sufletească din seara aceea avea nevoie de arcușul lui Grigoraș.

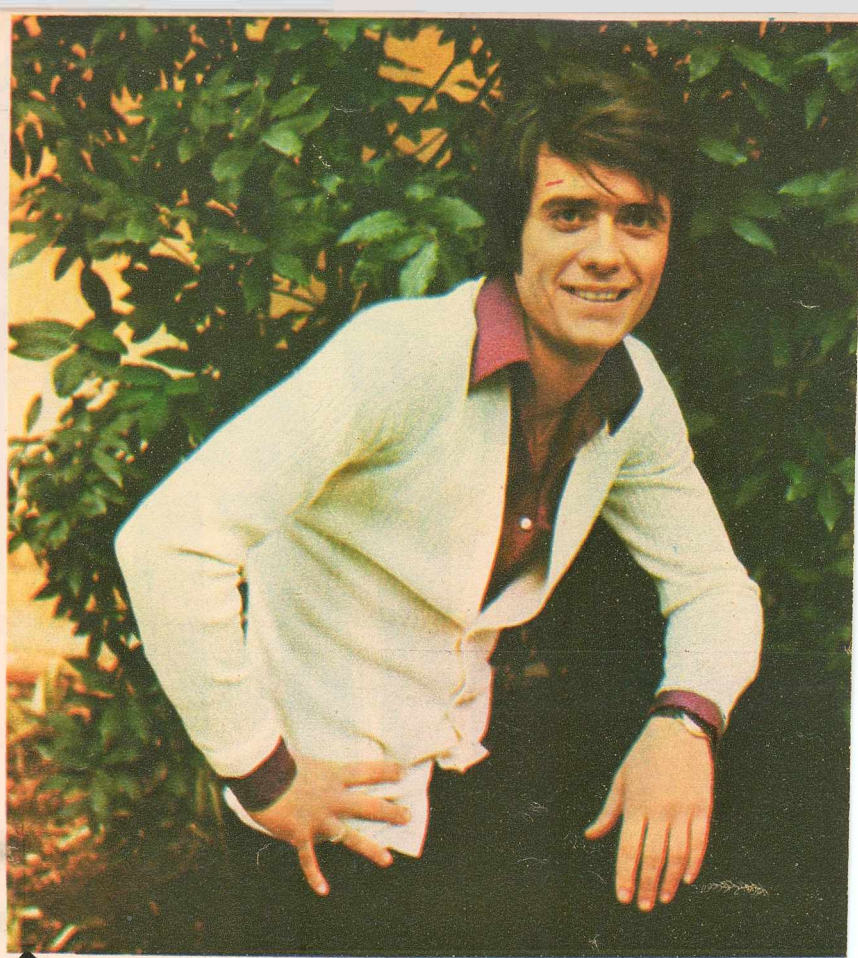
Ei bine, iată-l pe primașul Romeo Bazarca reînviind, împreună cu băieții lui, frumoasa tradiție a muzicii de restaurant; a acelei muzici care nici nu te îndeamnă la reculegere dar nici să dansezi în ritmul ei, ci care transformă masa în festin.

Am încercat să deslușesc secretele cu care Romeo Bazarca a reînscut frumoasele tradiții. Unul din ele se cheamă talent, sau har, sau dăruire, sau cum vreți să-i spuneți dar despre asta nu vom adăuga nimic la cele ce-au spus semnatarii «moto»-ului nostru. Mai e și un alt secret decît talentul? Firește că da, altfel nici nu ne-am explica de ce Bazarca este «un caz»; că doar nu de lipsa violoniștilor de talent ne plîngem noi. Artistul nostru e dublat însă de un fin cunoscător al rosturilor muzicii lui. Bazarca nu și-a întocmit un repertoriu, ci niște repertorii. Cu o uimitoare ascuțime el «simte» în ambianța fiecărei serii în care concertează, ce se cuvine și ce nu se cuvine să cînte. Dacă nu mi-ar fi teamă că exagerez, aș spune că Bazarca știe exact ce trebuie fiecărui comesean în parte. Repertoriile lui bogate cuprind deopotrivă cîntece «de altădată» și șlagăre, folclor în tot ce are el mai valoros, de la nostalgia doînei la ritmul diavolesc al Ciuleandrei; valsului și romantei, tangoului și charlestonului, ariei de operetă artistul le dă nuanțe fin parodice iar dacă printre convivi recunoaște oaspeți ruși sau francezi, italieni sau americani, polonezi sau greci, îi face să asculte uimiți și încîntați cîntecele stepei și ale preriei, bal-musette și canțoneta, mazurca și sirtaki-ul. Bazarca și băieții lui au colindat Europa și au concertat la Linz și Belgrad, la Viena și Salzburg, la Istanbul și Varșovia... Pretutindeni au dus cîntec românesc, șoptit insinuant «la ureche» și cine l-a ascultat nu-l va mai uita ușor.

«A fost odată un muzicant, nebun amoretat...» plîngeau într-o seară flageoletele lui Romeo Bazarca. Era vorba chiar de el, de Bazarca, muzicantul nebun amoretat de arta lui.

E. DASCĂLU

Fotografie de Traian PROSAN

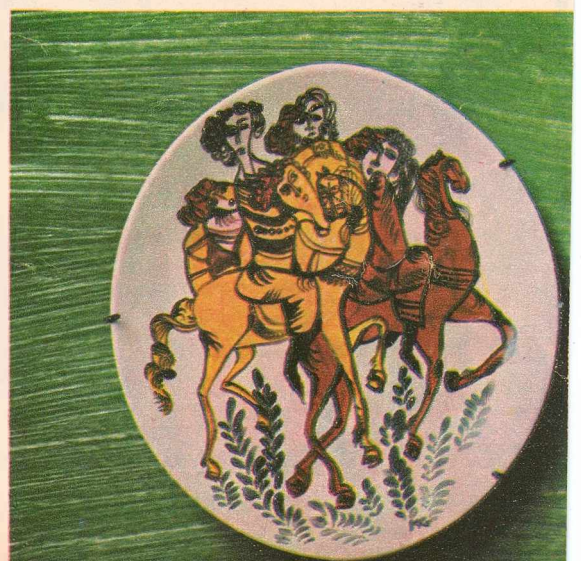
Unul din cîntăreții lansați de Casa Compagnia Generale del Disco, Gianni NAZZARO, prezent la San Remo '70 cu frumoasa melodie «Dragostea este un porumbel».

Foto C.G.D.

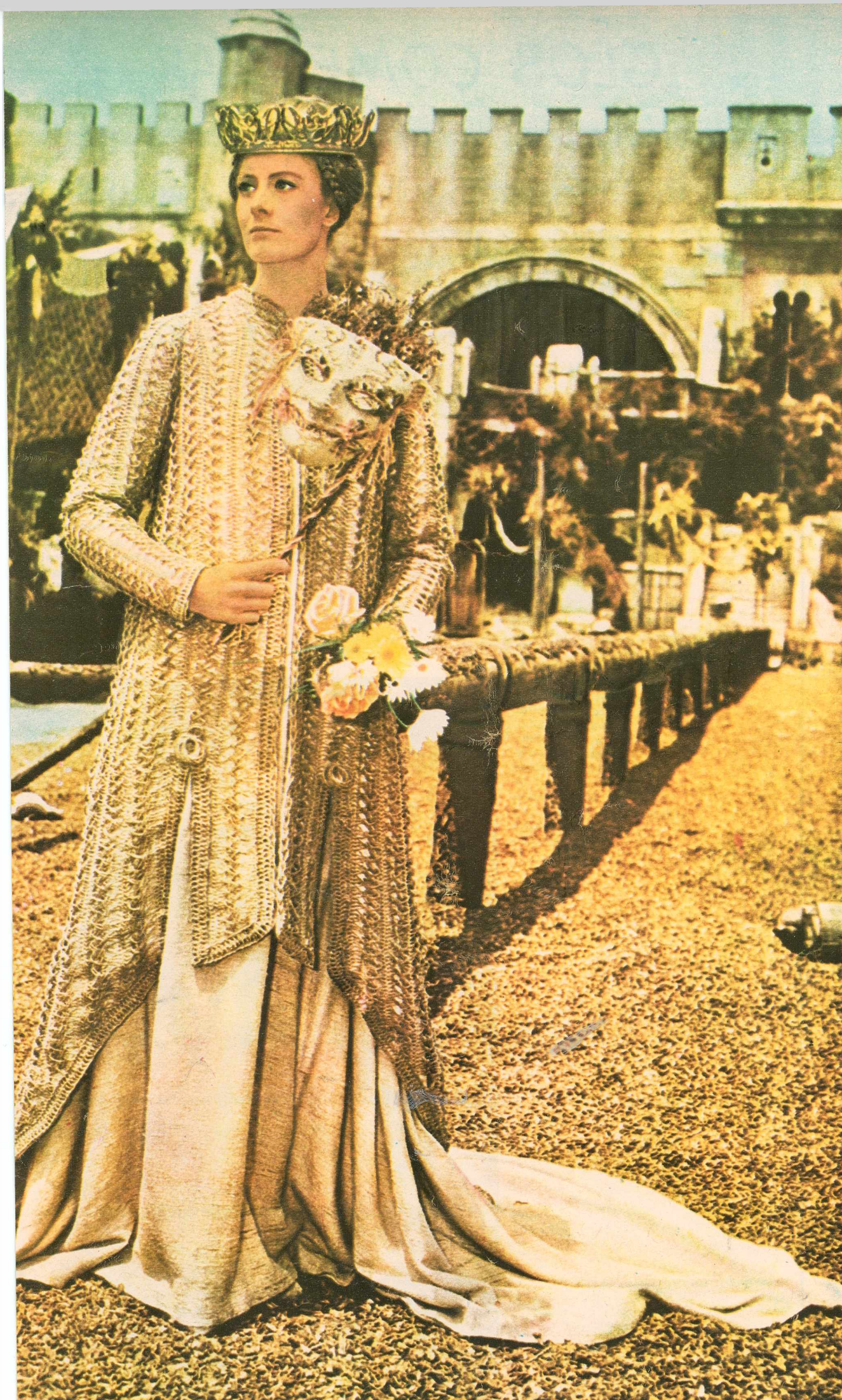
A treia expoziție personală

Pictorul Mihai Gheorghe a expus nu demult în foaierele Teatrului de Comedie câteva lucrări din ceramica cu blezuri mate, din care am ales două piese.

Cu acest prilej am fost informați de tînărul artist că abordează cu aceeași pasiune și celelalte genuri plastice — pictură, grafică, scenografie — preferînd însă în ultimul timp ceramica spre care și-a canalizat întreaga preocupare artistică.

▲
Vanessa REDGRAVE,
 prestigioasa actriță engleză («Blow-up»),
 într-un rol
 pe care mărturisește
 că și l-a dorit mult:
 regină la... curtea regelui Arthur,
 în legendarul Camelot.

Pe adresa redacției revistei «Flacăra» (Piața Scînteii 1) și a Direcției generale ADAS (str. Smîrdan nr. 5) continuă să sosească numeroase scrisori prin care se solicită răspunsuri la unele probleme privind asigurările ADAS. Mulți sînt și cei care, pentru mai multă operativitate, folosesc convorbirile telefonice, sunînd la 15 42 64. Poștasul ADAS vă stă la dispoziție, stimați cititori, răspunzîndu-vă în acest spațiu de revistă.

ION OPROIU din Vaslui. Cititorul respectiv ne solicitase mai multe amănunte despre *Asigurarea complexă a gospodăriilor cetățenilor*, dar, pentru a face loc și altor răspunsuri, i-am detaliat numai un aspect al problemei care îl interesa. Nemulțumit, ne-a reproșat «economia» și ne-a cerut lămuriri cît mai complete. Revin deci cu noi amănunte: a) în asigurare se cuprind și bunurile asigurabile luate în deplasare de către asigurat și membrii familiei acestuia, dar pentru cel mult 10 la sută din suma asigurată, pe toată durata asigurării; b) dacă s-a încheiat, din eroare, o asigurare pentru bunuri ce nu sînt cuprinse între cele asigurabile, asigurarea este nulă, primele încasate restituindu-se imediat. În cazul cînd bunurile respective sînt cuprinse laolaltă cu altele, asigurabile, se diminuează suma asigurată, recalculîndu-se prima și restituindu-se diferența; c) în asigurare se cuprind și bunurile asigurabile, aparținînd altor persoane decît asiguratului sau membrilor familiei sale, dacă se află în folosință sau păstrarea asiguratului sau membrilor familiei sale.

Sper ca de această dată să fiți mulțumit. Aștept alte întrebări de la dv.

GH. IOVIȚA, loco. Nu am primit prima scrisoare. Ați procedat bine revenind. Despre *Asigurarea de rentă pe timp limitat* am mai scris. Vă răspund totuși la cele trei întrebări: 1) asigurarea se încheie cu persoane în vîrstă de la 16 la 60 de ani pentru duratele prevăzute în tariful de prime, dar cu condiția ca la expirarea contractului asiguratul să nu depășească vîrsta de 65 de ani; 2) renta lunară pentru care se încheie asigurarea poate fi de 100, 200 sau 300 de lei și poate fi plătită timp de 4, 5, 6 sau 7 ani — la alegerea asiguratului; 3) renta se plătește lunar, anticipat, persoanei înscrise în polița de asigurare ca beneficiar, începînd de la expirarea asigurării.

MIHAI CÎRLIGEANU, loco. Telefonați la punctul operativ de lucru ADAS al sectorului în care locuiți. Foarte curînd veți fi vizitat de un agent sau inspector de asigurare. Acesta vă poate încheia pe loc asigurarea solicitată, eliberîndu-vă și contractul care să ateste că ați luat măsura de prevedere... dispusă de soție.

Dacă toate soțiile ar fi la fel de ascultate, cred că nu ar mai exista familie în care să nu se afle una sau chiar mai multe asigurări.

ELENA BĂNUȚĂ, Tulcea. Asigurarea mixtă de viață se poate încheia și fără participarea la tragerile lunare de amortizare. În această situație cuantumul primelor de asigurare se calculează ținîndu-se seama de această dorință a asiguratului.

Silviu BRUCAN

„Relații industriale“

După o luptă înverșunată, care s-a desfășurat în parlament, în fabrici și pe stradă, guvernul conservator a reușit să treacă prin Camera Comunelor legea cu privire la «relațiile industriale», îndreptată împotriva sindicatelor și acțiunilor greviste. Bătălia în parlament a fost câștigată. Rămâne acum de văzut ce se va întâmpla în fabrici și pe stradă.

Prin votarea legii anti-grevă s-a încheiat o eră — era în care muncitorimea britanică organizată în sindicate (T.U.C.) își desfășura munca și lupta pentru revendicări economico-sociale în cadrul sistemului legal, cu convingerea că acest sistem îi asigura condiții dacă nu egale, cel puțin «fair» în relațiile cu patronatul. Adevărul este că atâta timp cât economia funcționa «normal» în sensul că producea o rată înaltă a profitului, corporațiile puteau să-și permită luxul de a oferi muncitorilor condiții «fair» la masa de tratative. Ca rezultat, clasa muncitoare accepta să opereze «în cadrul sistemului», ba chiar să sprijine sistemul, ceea ce se reducea în fond la acceptarea ideologiei burgheze, exprimată în termeni politici prin utilizarea la fiecare soroc electoral a caruselului care aducea la putere prin rotație pe laburisti sau conservatori.

Schema a funcționat destul de bine și în perioada postbelică, pînă cînd lucrurile au început să se complice. În 1970, producția industrială a crescut doar cu 1 la sută, șomajul a atins în prezent 800 000 — cea mai înaltă cifră postbelică — iar beneficiile societăților n-au sporit decît cu 2 la sută în medie, ceea ce a acoperit destul de anevoios creșterile de salarii impuse de greviști și celelalte cheltuieli de exploatare. Prăbușirea celebrei firme Rolls Royce, blazon prestigios al industriei britanice, a luminat ca un fulger acest tablou critic al economiei.

În aceste condiții, burgheziei britanice nu-i mai dă mîna să acorde condiții «fair» de negocieri muncitorimii. Legea anti-grevă vorbește elocvent despre această cotitură. Sub efectul inflației, buzunarul îi va face pe muncitori să înțeleagă treptat semnificația reală și profundă a legii. Deocamdată, așa cum se întâmplă la începutul unui asemenea proces, «moderații» exprimă tăria pe care o mai păstrează influența ideologică a sistemului în sînul celor nouă milioane de sindicaliști.

Legea este făcută cu șiretlic burghez și redactată în termenii școlii moderne psihologico-sociologice a «relațiilor umane» dintre capital și muncă. Ea presupune atragerea muncitorilor «în cadrul sistemului» oferindu-le funcții și alte momeli. Dar T.U.C. a cerut sindicatelor să aplice o politică de necolaborare cu organele nou create și a avertizat pe sindicaliști să nu accepte funcții în aceste organe.

Între timp, «relațiile industriale» se vor înăspri, îndeosebi sub efectul neiertător al inflației care reduce salariul real al muncitorilor. Calea legală fiind barată, iar parlamentul așa cum este, muncitorii britanici vor fi nevoiți să caute forme și căi noi de luptă.

«Fair bargaining» — negocieri deschise și pe picior de egalitate între capital și muncă — și-a trăit traiul și va deveni, desigur, un subiect favorit al umorului britanic.

Capitala belgiană a arătat în acele zile ca un adevărat cîmp de bătălie. Pentru a-și exprima protestul împotriva condițiilor impuse de reglementările integraționiste, producătorii agricoli au recurs și la pietrele de caldarîm.

BRUXELLES

Ecoul «răscoalei țărănești» de la Bruxelles, al celor peste 100 000 de glasnici care au strigat în limbile tuturor țărilor Pieței comune aceleași lozinci, nu se va stinge curînd. Compromisul la care au ajuns cei șase miniștri ai agriculturii, caracterul paleativ al măsurilor adoptate relevă din nou impulsul adînc — pe care mulți comentatori nu se sfîesc să-l califice drept «faliment» — al politicii agrare comunitare. Practica C.E.E. de a lua hotărîri peste capul straturilor sociale direct implicate, integrarea agricolă prin aducere forțată la numitorii comuni, ignorînd particularitățile specifice fiecărei țări, «restructurarea agrară» implicînd în viitorii 10 ani dezafectarea a 5 milioane de hectare și exodul

Sentimentul acut de frustrare, conștiința viitorului amenințător pe care îl rezervă fermierilor vest-europeni restructurarea «pieței verzi» au prefăcut manifestația de la Bruxelles într-o explozie de violență. Pe străzile orașului a curs pentru prima dată «sînge comunitar».

PETIȚIE GENERALĂ?

Industria a circa 10 milioane de țărani conștientă să alimenteze o stare de incertitudine din ce în ce mai greu suportată, va crește de nemulțumire.

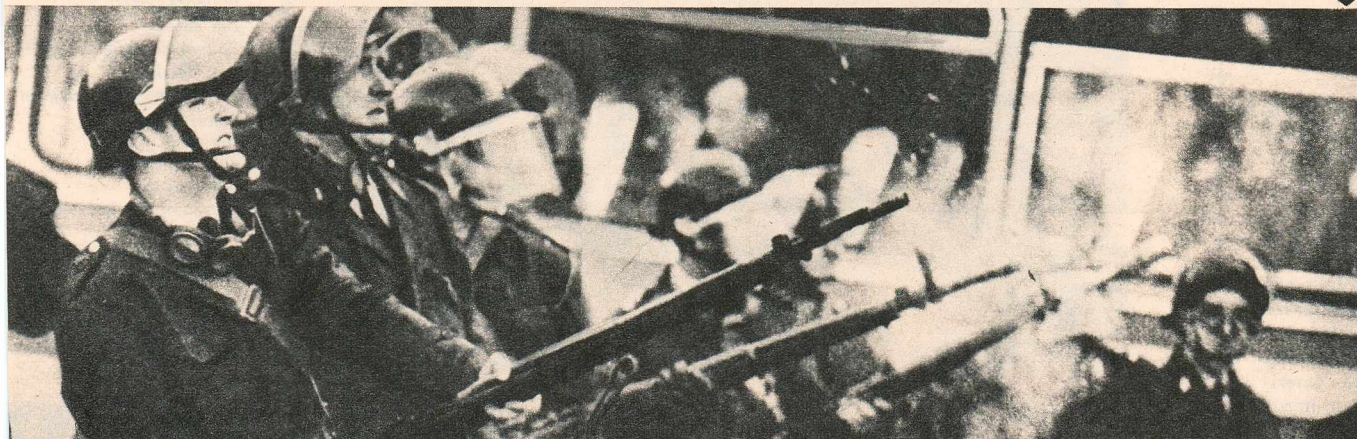
Ne aflăm în fața unei nifestații care a scăpat

din mina organizatorilor? Sau asistăm la o repetiție generală? — se întreba «Le Figaro» în zilele când maratonul miniei transformase Bruxellesul într-un cimp de bătălie. La rindul său, un purtător de cuvânt al Federației pro-

ducătorilor agricoli vest-germani avertiza: «Fără o schimbare a politicii comunitare, trebuie să ne așteptăm la alte incidente grave de felul celor care au avut loc la Bruxelles». Și nu este singura declarație în acest sens.

Ca și în atâtea alte cazuri, tulburările de la Bruxelles au demonstrat că folosirea forței nu poate frâna minia legitimă.

Azi fermier, mîine — cine știe? Agricultorii refuză, cu o fermitate care nu mai poate fi trecută cu vederea, să fie smulși de pe pămînturile lor pentru a deveni orășeni de categoria a doua sau supraviețuitori ai unei pături în curs de suprimare

ROMA

cazul onmi

Corespondență specială de la Michele RUBINI

Un scandal de mari proporții a izbucnit în Italia. Revelațiile aduse de presă în fiecare zi asupra anchetei în curs sînt urmărite cu profundă indignare de opinia publică. ONMI — instituția ce se ocupă pe plan național de protejarea mamei și a copilului — s-a făcut vinovată de practici inumane și speculă pe pielea copiilor orfani sau abandonați — în număr de aproximativ 300 000 în întreaga țară. Au fost puse sub acuzare aproape 150 persoane, inclusiv dna Angela Gotelli, președinta ONMI, membră a partidului democrat-creștin, precum și întregul comitet executiv al instituției format din personalități aparținînd aceluiași partid.

Iată, pe scurt, cum a fost descoperită această afacere. În urma sesizării unui cetățean particular, judecătorul Luciano Infelisi a fost însărcinat să întreprindă o anchetă. 1 500 jandarmi și agenți de poliție au efectuat descinderi inopinate în 286 orfelinate din Roma. În aproape toate au fost descoperite stări de lucruri inadmisibile: murdărie, alimentație insuficientă, lipsă de încălzire, îngrijire medicală inexistentă, sedative administrate pentru a «închide gura» copiilor bolnavi sau flămînzi. În unele cazuri — copii băgați în cămăși de forță, rufărie neschimbată de luni de zile. «Unii copii o duc mai rău decît în casele de corecție pentru minori — a declarat judecătorul Infelisi. Ar fi trăit mai bine dacă erau delincvenți». Situația este și mai gravă în orașele de provincie.

Cu prilejul anchetei a fost de asemenea scoasă în evidență lipsa de control a ONMI asupra gestiunii orfelinatelor, carență ce a dat naștere unui mare număr de malversațiuni financiare ale căror prime victime au fost tot copiii. Presa citează «inventarea» unor orfelinate existente numai scriptic, refuzul sistematic al cererilor de adoptare — cu excepția celor însoțite, pe sub mînă, de sume considerabile etc.

Partidul comunist italian, partidul socialist italian, cercuri tot mai largi ale opiniei publice cer dizolvarea ONMI și transferarea competenței acesteia către administrațiile regionale.

◀ În majoritatea orfelinatelor — a relevat ancheta — copiii sînt nu numai neîngrijiți, ci și victime ale unor «mijloace de corecție» abuzive — bătuți, băgați în cămăși de forță etc.

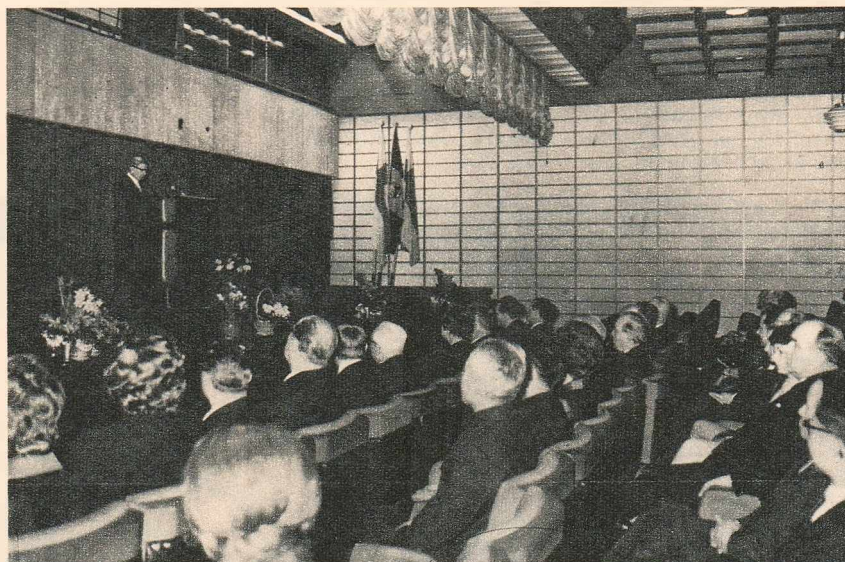

Dic. BABOIAN

soluția militară— un fiasco

A fost nevoie de un dezastru militar ca cel de la Dien Bien Phu, pentru ca generalii francezi să-și dea seama că războiul lor colonialist în Indochina este iremediabil pierdut. Plecarea lor din Vietnam reprezenta nu numai recunoașterea unei înfringeri, ci și un avertisment pentru alți amatori de «soluții militare» asemănătoare. Sfidând experiența franceză trei administrații americane s-au străduit succesiv să demonstreze că războiul din Indochina poate fi totuși câștigat... Ce s-a întâmplat, se știe; după 10 ani de intensă desfășurare a eforturilor lor militare, americanii și aliații lor s-au împotmolit într-un impas asemănător celui de la Dien Bien Phu. Cu singura deosebire însă că, de astă dată, este vorba de o înfrângere de proporții și implicații infinite mai ample. Răsturnarea spectaculoasă și dramatică a situației din Laos, transformarea precipitată a invaziei americano-saigoneze într-un veritabil dezastru militar soldat cu o memorabilă retragere în debandadă, constituie, după opinia majorității observatorilor politici militari, semnul evident — și cel mai recent — al incapacității mașinii de război a unei mari puteri ca S.U.A. de a impune în Indochina soluția militară zadarnic scontată la Washington. Faptul că președintele Nixon a considerat că, într-o asemenea împrejurare, este necesar să rostească o cuvântare radiotelevizată pentru a justifica sau explica impasul creat și pentru a liniști opinia publică, mai mult ca oricând ostilă continuării aventurii militare din Indochina, cu o nouă promisiune de accelerare a retragerii trupelor americane (chiar dacă a evitat să fixeze un termen precis al retragerii complete) reprezintă un indiciu concludent că însăși actuala administrație americană a renunțat definitiv la himera victoriei armelor sale în Indochina. Mai mult decât atât; acum, când zarurile sînt aruncate, Washington este supus unor presiuni concentrice, irezistibile din partea opiniei publice americane și internaționale ca să renunțe la orice tergiversare a retragerii totale din Indochina. Nici un pretext pentru amânarea acestei decizii nu poate schimba sorții războiului. Sub acest aspect apar stranii și absurde acele declarații din sursa americană care, în ciuda evidenței, continuă să prezinte drept «succes» dezastrul militar americano-saigonez din Laos. Faptul justifică riposte vehemente ca aceea formulată recent de cotidianul britanic **Daily Mirror**: «Să se termine cu încercările de a prosti America și lumea întreagă cu acreditarea ideii că invazia susținută de americani s-ar fi soldat cu altceva decât printr-o derută militară». În versiunea lui **New York Times** dezastrul din Laos apare ca o dovadă în plus că «în Indochina nu poate exista o soluție militară». Ceea ce obligă la reconsiderarea unei politici soldate cu fiasco. Abordarea realistă a perspectivelor rezolvării echitabile a conflictului presupune în primul rînd renunțarea la orice încercare de a continua vărsările de sînge.

Lecția Laosului, rezistența activă a forțelor populare cambodgiene, lupta eroică, victorioasă a poporului vietnamez nu oferă nici o șansă strategilor înfrinți ai «soluției militare». Mai mult ca oricînd se impune reglementarea situației pe cale politică, prin negocieri și reglementări pașnice, respectîndu-se dreptul inalienabil al popoarelor din Indochina de a decide singure propriul lor destin.

CAIRO „excelenții artiști români“

Corespondență specială
de la Constantin OPRICĂ

După succesul celor trei spectacole prezentate la Cairo — la care au asistat personalități de seamă ale vieții publice și cultural-artistice egiptene — numerosul grup al artiștilor români sosiți într-un turneu în R.A.U., în baza acordului cultural dintre cele două țări, a cucerit aplauze entuziaste și la Alexandria.

Presa egipteană se face ecoul acestui succes, relevînd în ample cronici calitățile soliștilor instrumentiști, ale cîntăreților de la operele din București, Iași, Cluj, Timișoara care au dovedit «tehnică și siguranță de veritabili virtuoși», «mare sensibilitate, rafinament artistic», «au încîntat auditoriul cu farmecul cîntecelor populare românești». Evoluția balerinilor români a fost de asemeni obiectul unor vii elogii. Ziarul «Progres Egyptien» subliniază că spectacolele prezentate la Cairo și Alexandria au constituit «minunate tablouri ce ilustrează înflorirea artei în România». La rîndul său «Journal d'Egypte», vorbind despre «excelenții artiști români», conchide că evoluția lor a constituit «o manifestare extrem de agreabilă în cadrul legăturilor de prietenie dintre R.A.U. și România».

ostaticul geoffrey jackson comunică...

După ce au eșuat toate încercările poliției din Uruguay de a afla unde este deținut fostul ambasador britanic la Montevideo, Geoffrey Jackson, răpît în urmă cu cîteva luni de membrii organizației clandestine Tupamaros, iată că tocmai răpitorii sînt aceia care lansează un prim mesaj din partea ostaticului lor: o scrisoare adresată de acesta soției sale și transmisă de radio Montevideo, urmată, la puțin timp de o comunicare telefonică prin care se anunța că Jackson a suferit un atac de cord. Guvernul britanic a adresat un apel răpitorilor cerînd eliberarea sa imediată. În fotografia parvenită o dată cu scrisoarea Jackson apare — după cum îl vedeți — cu barbă, citind o carte, în dreptul unui simbol atribuit organizației Tupamaros.

copii- recruți pentru războiul american

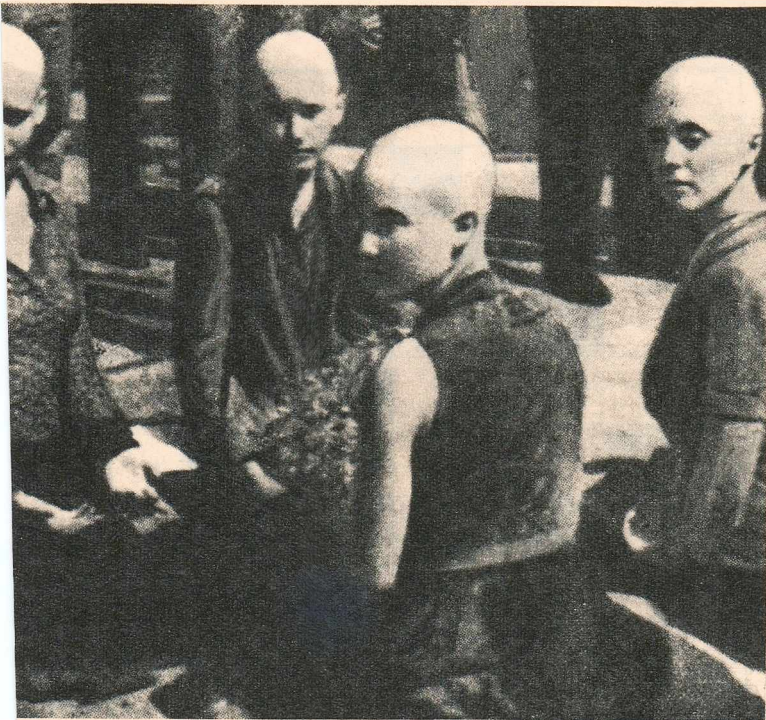
Ultima speranță a comandamentului american în Indochina: copiii-recruți oferiți de regimul saigonez. Imaginea este mai mult decât edificatoare.

Ceea ce nu au reușit trupele regulate americane saigoneze, bătute pe toate fronturile, trebuie să realizeze acești puști-inarmați și instruiți de militari americani, pentru a fi trimiși de fapt la... moarte sigură. Și aceasta se cheamă «vietnamizare» sau o variantă mai crudă a acestor strategeme dinainte condamnate eșecului.

«Pelé la paris

Parisul microbiștilor a trăit zile de frenezie. Apariția marelui Pelé pe Champs-Elyseés a prilejuit masive demonstrații de simpatie. Celebrul fotbalist brazilian s-a aflat în capitala Franței cu prilejul meciului amical dintre echipa «Santos» și o selecționată de vedete ale fotbalului francez. Înainte și după meci, Pelé a trebuit să suporte asaltul mulțimii de admiratori, în fața cărora el s-a prezentat, după cum vedeți, ținând în mâini cupa campionilor lumii la fotbal.

vestalele și monstrul

În timp ce, în sala tribunalului, Manson urla, auzind sentința, «Ferecați-vă ușile, păziți-vă copiii!» — mulțimea adunată

în fața clădirii aștepta poate ca acei membri ai «familiei» care declaraseră că își vor da foc dacă «profetul» va fi condamnat la moarte, să treacă de la vorbe la fapte. Dar n-a fost așa. Elanul lor protestatar s-a dezumflat instantaneu. În loc să-și jertfească viețile într-o spectaculoasă sinucidere colectivă, «vestalele Satanei» au optat în cele din urmă pentru un alt sacri-

ficiu: cel al podoabei capilare. Ceea ce e cu totul altceva. (În fotografia din stînga) Tot cu capul ras și, în plus, deposedat de barbă (în cazul acesta însă prin «forța împrejurărilor»), Charles Manson, monstrul care a conceput și dirijat crimele a căror atrocitate a zguduit America (sus).

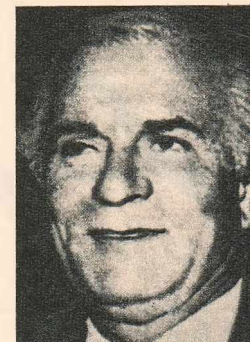
Agenda

JOE VALACHI, cel care, în 1963, aflându-se în închisoare și crezându-se condamnat la moarte de Mafia americană (denumită și «Cosa Nostra») pentru încălcarea «legii tăcerii», a acceptat să facă mărturisiri cu privire la activitatea acestui trust al crimei organizate — dîndu-i astfel prima puternică lovitură — a murit de moarte naturală la 3 aprilie în închisoarea din El Paso (Texas) în vîrstă de 66 de ani.

Satchmo bolnav! Iată o știre care a produs emoție în rîndurile milioanei de admiratori ai celebrului trompetist LOUIS ARMSTRONG. La vîrstă de 71 ani, regele consacrat al jazzului a suferit o gravă criză cardiacă, fiind internat de urgență la Beth Israel Hospital din New York. Deși la început pacientul a trecut prin momente critice, ulterior s-a anunțat că starea lui este pe cale de ameliorare.

Laurence Olivier — primul actor britanic primit ca membru al Camerei Lorzilor — a obținut, după efectuarea stagiului tradițional cu titlul de Sir, dreptul de a fi numit simplu: LORD OLIVIER. Timp de mai multe luni, el nu s-a putut decide asupra numelui pe care să-l poarte în noua sa calitate. În cele din urmă s-a oprit la titlul purtat de un unchi al său, guvernator în Jamaica și secretar pentru India. Avizul rudelor a fost favorabil, intrucît acest unchi a avut patru fiice și nici un fiu care să-l mostenească.

Proaspătul lord Olivier și-a stabilit ca blazon: o lebădă cu coroaniță și lanț, care a fost cîndva și emblema lui Henric al V-lea, personaj interpretat în repetate rînduri și cu succes de marele actor.

Generalul ALAIN de BOISSEAU DÉAN de 57 ani, va prelua la 1 mai funcția de șef al marelui stat-major al armatei franceze, înlocuindu-l pe actualul deținător al funcției, generalul Cantarel. Ginere al generalului De Gaulle, ofițerul de carieră a fost pînă acum comandantul forțelor blindate franceze. Fost comandant al școlii de ofițeri Saint Cyr, el a cunoscut prizonieratul german la începutul celui de-al doilea război mondial. Din iunie 1940 a luptat sub comanda lui De Gaulle.

În cadrul unei recente ceremonii ce a avut loc la Palatul Matignon — sediul Președinției Consiliului de Miniștri al Franței — i-a fost înmînată insigna de Mare Ofițer al Legiunii de Onoare celebrului pictor MARC CHAGALL, printre ale cărui opere mai recente se numără decorarea plafonului Operei din Paris.

În momentul în care în Franța se exprimă îndoieli asupra utilității construirii avioanelor supersonice de pasageri de tipul «Concorde», cunoscutul constructor de avioane MARCEL DASSAULT declară că încă de pe acum trebuie să se reflecteze la un super-Concorde care să poată fi realizat în următorii cinci ani. De ce? Pentru că «în viitorii zece ani toate avioanele de cursă lungă și chiar anumite tipuri pentru cursele medii vor fi super-sonice».

cronica de trei secunde

OUL ȘI TABLOUL

S-au furat două tablouri importante de la Palazzo Vecchio din Florența, s-a primit la ziarul «Il Tempo» din Roma o scrisoare semnată G.A.L.I. care dă turtului o explicație normală și o semnificație anormală: «Vom restitui cele două tablouri în condițiile următoare: fiecare municipalitate a orașelor din provincia Toscana — adică Florența, Arezzo, Grosseto, Livorno, Luca, Massa, Pisa, Pistoia, Siena și Prati — va trebui să închidă una din uzinele care provoacă grave poluări atmosferice... Cînd zece uzine din zece orașe oscane vor fi efectiv închise, atunci cele două tablouri vor fi restituite. Altfel, cele două tablouri vor fi distruse».

Ideea desigur nu e rea. E chiar bună. Cauza pe care o lujește e chiar foarte bună, dacă nu chiar nobilă: aerul umii, atmosfera în care respirăm nu sînt cu nimic mai puțin importante decît un tablou al lui Rafael sau Rubens sau ine o fi, deși un lung snobism cultural e gata să accepte

lume de smoală și pucioasă dar pavoazătă mindru cu oticelli și Van Gogh. Sînt oameni care pentru a avea o ictură în casă pot pune mîna și pe revolver, după cum alții — se știe — cînd auzeau de pictură sau, în general, de ultiură trăgeau cu pistolul. Tocmai asta mă neliniștește în această idee italiană foarte bună, slujitoare a unei cauze urate: furia oarbă cu care oamenii pot apăra ideile cele mai obile. Din tablou în tablou — luat ca ostatic — s-ar putea unge, pentru a apăra atmosfera, la un bou, la un ou, sau im se titrează recent: «la un război mondial împotriva oluării», căci furia nu mai diferențiază. Dacă pentru a putea respira aer curat oamenii vor da foc lumii, cum s-a tîmplat nu demult pentru «spațiul vital»? E multă ipohondrie în ce spun eu, dar să recunoaștem

că ea-i alimentată și justificată de atîtea și atîtea fandacșii în care s-a căzut de-a lungul și de-a latul istoriei.

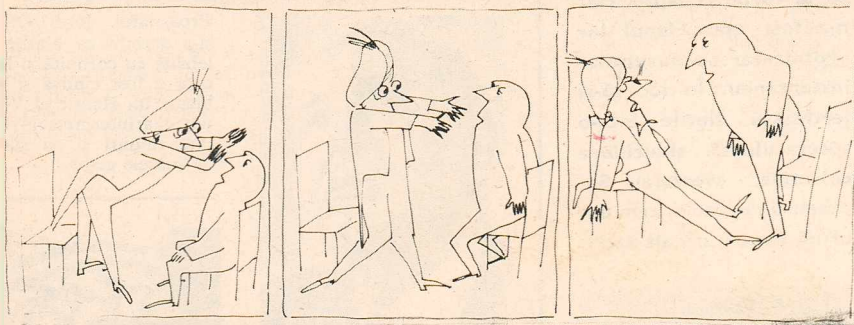
OMAGIU

Ieri, vineri 16 aprilie, unul din cei mai buni prieteni ai mei a împlinit 35 de ani și mă simt dator să-l felicit public, cu sinceră plecăciune, cum se cuvine între oameni modești. Acest prieten mi-a dat mult curaj în viață. Acest prieten m-a făcut să mai cred în speranță. Acest prieten m-a ajutat în nopți grele de nesomn, șoptindu-mi îndelung că nu e pierdut totul și se poate trăi frumos și așa. Acest prieten — prin exemplul său — m-a dezgustat de tot ce e mai ispititor și mai periculos pe lume, triumful. Acest prieten m-a vindecat de tot ce e mai dezagustător și mai nociv în viață: orgoliul. Acest prieten mi-a dovedit cît de armonios și de demn se poate trăi dacă nu te mai gîndești la a fi meru primul, dacă nu te mai chinui cu obsesia deșartă de a cîștiga totul, de a strînge toți laurii și tot aurul premiilor supreme. Acest prieten își face de 10 ani meseria ireproșabilă de a sosi întotdeauna al doilea. Nu e scriitor, nu e filozof, nu e om politic, nu e director de conștiință, nu e «mătre à penser»... E un om care dă din pedale pe bicicletă. Îl cheamă Raymond Poulidor și e cel mai iubit ciclist al Franței. Fiindcă în palmaresul lui — din '61 pînă-n '71 — în majoritatea marilor competiții la care a concurat nu s-a clasat decît pe locul al doilea. N-a cîștigat niciodată nîci o mare cursă a lumii. Și nu s-a plîns, și nu a crîcnit, și n-a murit niciodată. Vive la Republique, cher maître!

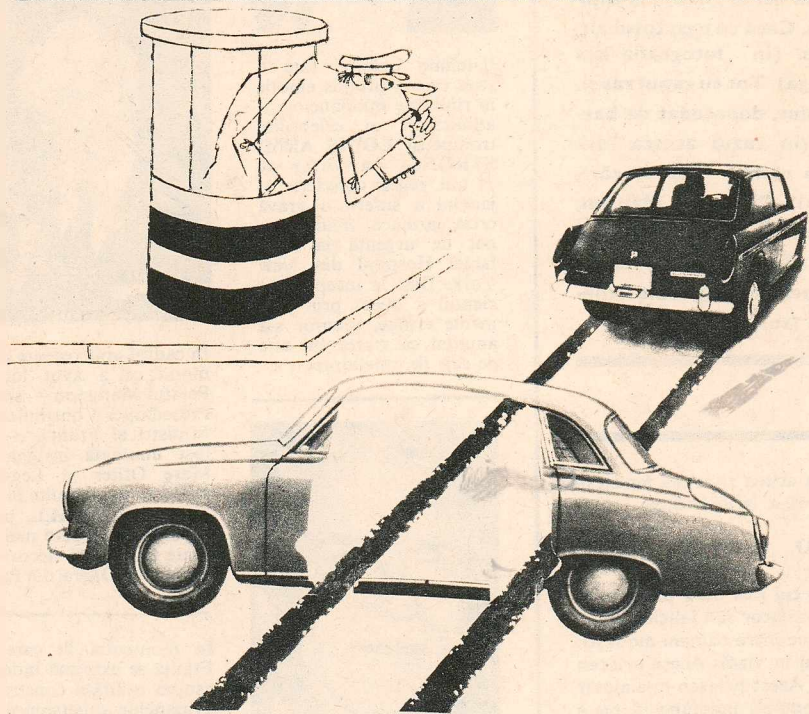
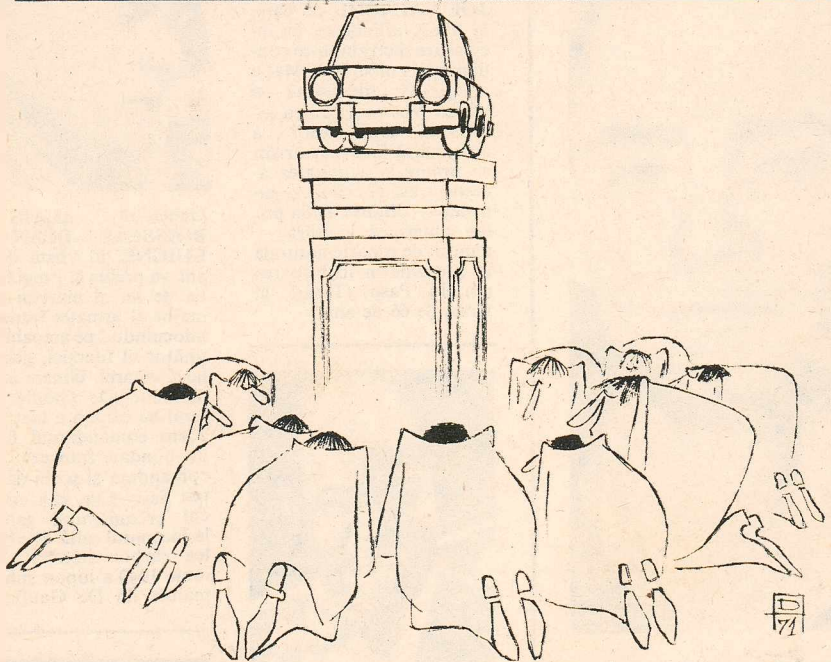
Radu COSAȘU

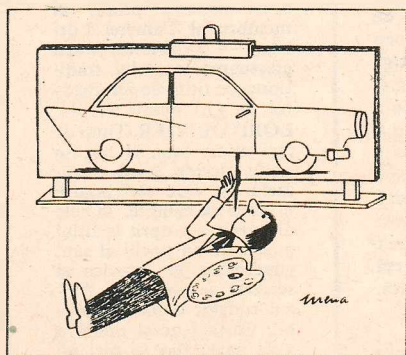
CIK DAMADIAN

ANTON DRAGOS

...PESTE HOTARE

DRUMURI

1	C	A	L	A	T	O	R	I	9	10	11
2	U	L	I	T	A		U	S	O	R	I
3	R	E	N	I		S	T	A	T	I	E
4	I	I		G	O	A	H	A			T
5			E	M	O	R		O	R	A	R
6	R		I	N	C	A	S		P	U	
7				D	A	C			C	A	I
8				O							
9	R			L							
10	A	R	E	N	A		V	E	S	E	L
11	C					S	T	R	A	D	A

ORIZONTAL: 1) Bat drumurile — Agapia... avocalică. 2) Strada lui... Ionel Teodoreanu — Așa e bine să te îmbraci la drum lung (pl). 3) Propulsori arctici — Răgaz la drum. 4) Nobil oriental... mereu însetat — Accelație vinătoarească. 5) Zeul care îți aprinde călciele — Grafic de mers. 6) În mijlocul străzii! — Un călător antic — Cupeu! 7) Avangardă în armată! — Tata-mare al lui tata-mare... — Drumuri. 8) Stat în vestul Africii — La planșetă. 9) Sisteme de căi de comunicații — Trei din Ardeal. 10) Teren de exhibiții — Bine dispus. 11) Flori... rutiere — Drum urban.

VERTICAL: 1) Cotul Carpaților, zonă cu mare perspectivă de

turism — S-a răsturnat un car! 2) Drumul îndrăgostiților — Autostrăzi și magistrale (sing.). 3) Tra-seu — Construcție modernă pe marile autostrăzi. 4) Cai dintre Dunăre și mare — Insulă... muzicală în Mediterana — Ferește ochii. 5) La capăt de uliță! — Leagănă pe îndrăgostiți pe vestitele canale. 6) Drum lung. 7) Itinerar — Document — La est și la vest de la vest! 8) Autoarea poeziei «Călătorie» — Văzduh. 9) Hotar (reg.) — Bună pentru... navetiști. 10) Sur — Se ia la drum — Feciorul caprei. 11) Drum bun — Notă muzicală... cu sens.

Constantin CERNAT

Dezlegarea jocului Antologie lirică «EMINESCIANĂ», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) NEMURITOR — LUNA. 2) APUS — DUNARE — AS. 3) RASARIT — NORI — P. 4) CVA — AL — SIM — TEI. 5) IATA — ARATARI — R. 6) S — IRJ — ARINI — MA. 7) ANTONIM — IUBIT. 8) ADIERI — IMA — ATI. 9) PE — MANUSA — SL — E. 10) OSTI — AR — ROTAS. 11) LEASA — MUT — INEZ. 12) LAC — STATORNICI. 13) O — URIES — RAS — AN. 14) NATURA — PAJISTE.

carte

● Dintre cărțile pregătite de Editura științifică pentru întimpinarea semicentenarului P.C.R. notăm următoarele: **Crearea P.C.R.** de I. Popescu-Puțuri și Aug. Deac; **Purtători de flamuri revoluționare** de I. Popescu-Puțuri și Titu Georgescu; **P.C.R., stegarul luptelor revoluționare din anii 1929-1933** de Ilie Ceaușescu; **Apărarea Patriotică** de O. Maticescu; **P.C.R. și masele populare** de Gh. Ioniță; **Cultura și socialismul**, lucrare întocmită de un colectiv de autori coordonat de Al. Tănase.

● La Editura militară a apărut **Balada comunismului fără nume**, o carte de versuri însuflețite, calde, sincere, dedicată aniversării semicentenarului P.C.R. de Nicolae Tăutu.

● Presa literară consemnează atribuirea prestigiosului premiu italian «Tormargana» scriitorului Alexandru Balaci. Prilej și pentru noi de a-i transmite valorosului exeget al fenomenului literar italian aceste rânduri în semn de felicitare, încălzite de bucuria ce-o resimțim pentru această legitimă recunoaștere.

● La Editura Univers, criticul Șerban Cioculescu publică o seamă de personale **Medalioane franceze**.

● Tot la aceeași editură a apărut **Istoria literaturii spaniole** de Juan Chabás (1894-1954). Traducere, studiu introductiv, note și «O privire asupra literaturii spaniole actuale» de Doina Maria Păcurariu.

● A apărut ediția a IV-a (revăzută) în două volume a romanului **Peripețiile bravului soldat Svejk în războiul mondial** de Jaroslav Hašek în excelența traducere a lui Jean Grosu (Editura Univers).

● Ultimul număr (12) al revistei **Secolul 20** se deschide cu două texte (un poem și un extras din cursul «Estetica poeziei») de Vladimir Streinu. Omagii pentru regretatul om de litere semnează Ion Biberi, Edgar Papu, Ion Dodu Bălan, Dragoș Vrâncianu, Nicolae Balotă, Adriana Mișescu, Șerban Cioculescu. Din bogatul sumar al acestui număr mai notăm publicarea unui inedit **Epistolarium** de Titu Maiorescu. Boris Pasternak e prezent în paginile revistei cu «Teatru și Proză».

cinema

Ion Dichiseanu

● **Printre colinele verzi**. Filmul de autor câștigă un nou adept: scriitorul Nicolae Breban, care a operat o selecție în lumea «Animalelor bolnave». Imaginea — P. Kostrakiewicz. Interpreți — Dan Nupu, Mircea Albușescu, Ion Caracimtru, Emilia Dobrin, Ion Dichiseanu, Vasile Nițulescu, Ion Besoiu. Muzică — Tiberiu Olah.

● **Poienile roșii**. După Vadim Derbenev («Ultima lună de toamnă»), încă un cineast al studioului Moldova-Film se impune cu pregnanță atenției noastre: Emil Loțeanu, poet autentic, unul dintre puținii care cunosc prețul frumuseții. În distribuție — Svetlana Toma («Cadavrul viu»), Viktor Voinicescu, Grigore Grigoriu, Viktor Ciuhak, Nodar Margvelașvili, Mihail Badikanu, Dumitru Skiper.

● **Butch Cassidy și Sundance Kid**. Agonia legendelor despre Vestul nesfârșit, eroilor pe care i-am crezut cîndva nemuritori, tristețea — răsărită în umbra ironiei a cow-boy-ilor care nu mai știu să se descurce. Regia — George Roy Hill, o revelație pentru noi. Interpreți — Paul Newman, Robert Redford («Urmărirea»), Katharine Ross.

● Patru cinecluburi (Casa de cultură din Huși, Casa creației populare din județul Timiș în colaborare cu Casa de cultură din Sînnicolau Mare și Cineclubul din Sfîntu Gheorghe) au fost distinse cu medalii la recentul Festival al filmului de amatori Interkamera, desfășurat la Praga. Poate critica de specialitate va vizita acum mai des pe cineamatorii premiați.

● Semnalăm spirituala prezentare cu care Tomă Caragiu a deschis — simbata trecută — premiera filmului românesc **Zestrea domniței Ralu**. Nu strică, măcar din cînd în cînd, să renunțăm la solemnitatea patetic discursivă. Oricum, **Haiducilor** li se potrivește mai bine o vorbă de duh.

● Editura Meridiane a publicat eseurile lui Elie Faure **Funcția cinematografului**, bun prilej de cunoaștere a unui estetician cu care uneori putem să nu fim de acord dar pe care îl vom stima totdeauna pentru imensa încredere cu care a privit arta filmului. Un studiu substanțial, de un remarcabil discernămint critic, semnat de Napoleon Toma lancu, însoțește ediția.

disc

● La concursul Radiodifuziunii de emisiuni pentru copii și tineret (tocmai din 1968), basmul «Măiestra lumbii» (Brăncuși) a fost distins cu premiul I. Pe discul recent apărut, autoarea basmului, Georgina-Viorica Rogoz, este prezentată de Zoe Dumitrescu-Bușulenga cu calde cuvinte de prețuire. Printre actorii ce dau viață poveștii lui Brăncuși se întâlnesc nume mari: Ștefan Ciubotărașu, Fory Etterle, Melania Cârpe, Valeria Seciu ș.a. iar regia aparține lui Constantin Moruzan (EXE-0517).

● O culegere de «Romanțe», dintre cele mai inspirate și cunoscute, va constitui încintarea multor îndrăgostiți de acest cîntec de inimă. Maria-Rozalia Gherghei, Ștefan Lăzărescu și Alexandru Bojenescu (de altfel și compozitor al multora din ele), interpretează printre altele: «A venit așară mama», «Vis pierdut», «Romanța salcîmilor», «Aș vrea să știu», «Călugărul din vechiul schit» (EPE-0511).

● Frații Pană — virtuozii instrumentiști, cunoscuți mai cu seamă din emisiunile RTV — ne dăruiesc un recital lăutăresc remarcabil. De la «Supărare, supărare», «Țigăneasca de la Pogoanele», «Hora bidinarilor» și pînă la «Hora din Tei» sau «A bre nane, a bre dade» sînt creații de excepție. Tudor Pană (violinistul formației) și Iacovache Pană (acordeon) ne-au dat un excelent disc (EPD-1261).

muzică

● Astă-seară, la Ateneu: Poemul orchestral «Vis cosmic» de Theodor Grigoriu; Variațiuni pe o temă rocooco pentru violoncel și orchestră de P.I. Ciaikovski; Suita simfonică «Șeherezada» de Rimski-Korsakov. Dirijează, Erich Bergel. Solist, Daniil Șafran.

● Viitorul concert al Filarmonicii (Ateneu, 23 și 24 aprilie) este dirijat de Henry Selbing și cuprinde: Preludiu de George Draga; Suita în stil vechi pentru flaut și orchestră de coarde «Colas Breugnon» de Tadeusz Baird; Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Prokofiev; Simfonia a V-a de F. Mendelssohn-Bartholdy. Solist, pianistul francez Fr. J. Thiollier.

● Orchestra de studio a RTV ne îmbie cu două lucrări în primă audiție: una pentru valoarea recu-

noscută a autorului ei, cealaltă, pentru ineditul construcției muzicale. Este vorba de Concertul nr. 2 pentru vioară și orchestră de Dmitri Șostakovici (solist, Igor Bezrodni) și «Povestea unei mame», operă într-un act de Roman Vlad, bucurîndu-se de aportul sopranei Emilia Petrescu, al actorului (recitator) Emil Botta și al corurilor (de femei și de copii) RTV dirijate de Aurel Grigoras, respectiv de Elena Viciță. Mai ascultăm «Toccata simfonică» de Alexandru Pașcanu. La pupitrul dirijoral — Carol Litvin (22 aprilie, Studioul RTV).

● Al doilea (și ultimul) recital extraordinar al violoncelistului Daniil Șafran din ciclul «Integrata suitelor pentru violoncel-solo de J.S. Bach» are loc la Ateneu, la 20 aprilie, cu Suitele II, IV și VI.

● În ciclul «Tineri interpreți pe scenele Filarmonicii» — recitalul de pian **Vladimir Conta**: Bach, Beethoven, Prokofiev și recitalul de vioară Șerban Lupu (la pian Marietta Leonte): Leclair, Doru Popovici, Ysaye, Wieniawski (19 aprilie, Studio Ateneu).

● Duminică, 18 aprilie, la Sala Palatului, concertul de încheiere a turneului efectuat în țara noastră de formația de jazz «Duško Goykovich» din München. De origine iugoslavă, Duško Goykovich a urcat treptele unei strălucite cariere, ca trompetist și șef de orchestră de jazz, studiile de bază făcîndu-și-le la «Berklee School of Music», cunoscută școală de jazz din Boston. S-a stabilit în R.F.G. de unde colindă lumea și participă cu succes la cele mai prestigioase festivaluri ale genului. Solista vocală a concertului — Barbara Field din S.U.A.

● Sub conducerea lui Ludovic Baci, o formație de muzică veche a RTV prezintă, la instrumente de epocă, un singular concert, al cărui repertoriu este alcătuit din lucrări din școala muzicală venețiană: Wiljaert, Andrea și Giovanni Gabrieli, Monteverdi, Cavalli, Cesti, Lotti, Legrenzi, Albinoni, Marcello, Galuppi, Vivaldi.

teatru

● **Bolnavul**. Închiptuit de Molière jucat prima oară la noi în versiunea integrală de către un colectiv al Teatrului Național din Iași, sub conducerea Cătălinei Buzoianu. Un spectacol interesant, atractiv, în care tinăra și talentata regizoare demonstrează că umorul modern cu care-i privim pe clasici este și trebuie să fie rezultatul unei serioase culturi teatrale, reușind în plus, ca și în celălalt spectacol al său, **Drumul încrederei**, să creeze actorilor cu care lucrează un adevărat spirit de echipă. Alături de Dionisie Vitcu (actor cu deosebite virtuți comice), Liana Mărgineanu (personalitate complexă) și Cornelia Gheorghiu (apariție plină de rafinement) se impune atenției o nouă și înzestrată prezență scenică: Cornelia Hincu. Remarcabile, măștile semnate de Liana Axinte, folosite cu multă fantezie în interludiile ce amintesc de tradiția comediei dell'arte, și deosebit de agreabil, comentariul muzical pe același gînd de duioasă și elevată parodie. Se poate rîde (și se rîde) și de un haz realizat cu deosebit simț artistic.

● Căpitanul și alții. Într-un act de Roman Vlad, bucurîndu-se de aportul sopranei Emilia Petrescu, al actorului (recitator) Emil Botta și al corurilor (de femei și de copii) RTV dirijate de Aurel Grigoras, respectiv de Elena Viciță. Mai ascultăm «Toccata simfonică» de Alexandru Pașcanu. La pupitrul dirijoral — Carol Litvin (22 aprilie, Studioul RTV).

● Al doilea (și ultimul) recital extraordinar al violoncelistului Daniil Șafran din ciclul «Integrata suitelor pentru violoncel-solo de J.S. Bach» are loc la Ateneu, la 20 aprilie, cu Suitele II, IV și VI.

● În ciclul «Tineri interpreți pe scenele Filarmonicii» — recitalul de pian **Vladimir Conta**: Bach, Beethoven, Prokofiev și recitalul de vioară Șerban Lupu (la pian Marietta Leonte): Leclair, Doru Popovici, Ysaye, Wieniawski (19 aprilie, Studio Ateneu).

● Duminică, 18 aprilie, la Sala Palatului, concertul de încheiere a turneului efectuat în țara noastră de formația de jazz «Duško Goykovich» din München. De origine iugoslavă, Duško Goykovich a urcat treptele unei strălucite cariere, ca trompetist și șef de orchestră de jazz, studiile de bază făcîndu-și-le la «Berklee School of Music», cunoscută școală de jazz din Boston. S-a stabilit în R.F.G. de unde colindă lumea și participă cu succes la cele mai prestigioase festivaluri ale genului. Solista vocală a concertului — Barbara Field din S.U.A.

● Sub conducerea lui Ludovic Baci, o formație de muzică veche a RTV prezintă, la instrumente de epocă, un singular concert, al cărui repertoriu este alcătuit din lucrări din școala muzicală venețiană: Wiljaert, Andrea și Giovanni Gabrieli, Monteverdi, Cavalli, Cesti, Lotti, Legrenzi, Albinoni, Marcello, Galuppi, Vivaldi.

● O altă premieră pe țară ne-o

Cornelia Hincu și Cornel Constantin

anunță Teatrul «Mihai Eminescu» din Botoșani: **Veronica Micle**, de Claudia Millian-Minulescu, pusă în scenă de o echipă înzestrată: regia îi aparține lui Zoe Anghel-Stanca și scenografia e semnată de arh. Vladimir Popov și Diana Ioan.

● Ultima piesă a lui Mircea Radu Iacoban, **Rouă și tutun** (Fără cascadori), a fost pusă în scenă atît de Teatrul «Bacovia» din Bacău (regia, Victor Tudor Popa, scenografia, Th. Ciuppe) cît și de Teatrul dramatic din Baia Mare (regia, Marius Popescu, scenografia, Giulio Tincu).

plastică

● **Vincentiu Grigorescu** a evoluat treptat de la o pictură — în care echilibrul formă-culoare mai păstra compoziția în acele explozii florale, superbe prin atmosfera muzicii lor interioare, sau prin acei fluturi înghetați în pastă ca niște ornamente geologice ireale — spre o pictură a dualității cromatice (alb-negru). În aceste spații eterate, adeseori vibrante pînă cînd materia capătă relief, totul este joc pur, formele sînt abstrase oricărei narațiuni, dar nu și acelei atmosfere magice, pe care o dă identitatea internă a materiei, de la scîlpirile sale pînă la tenebrozitatea intensă (Apollo).

● O amplă expoziție a lui **George Pirjol** a putut fi văzută cu aproape un an în urmă în care artistul expunea o multitudine de obiecte spațiale. Acum redescoperim aceleași preocupări pentru arhitecturile imaginare, realizate cu o remarcabilă virtuozitate (Apollo).

● Gravura lui **L. Feszte** purificată pînă la abstracție de ilustrativism, imaginile sînt ale unei lumi surprinse în metamorfozele ei esențiale. Ceea ce reține este experimentarea unor procedee complicate (tehnica în relief, mezzotinta), mijloace de realizare a unor imagini expresive (Apollo).

● **Liviu Corneliu-Ichim** este un debutant care își ia drept sprijin realitatea unei opere sau istorii. Cu toate că folosește semnul ca modul, grafica lui este narativă. Cultivarea simbolului o ancorează mereu în contingent. Dintre cele patru serii de lucrări am remarcat corespondențele la «Florile răului» (Holul Universității-București).

televiziune

ACTUALITATE. Apropierea mării aniversării de la 8 Mai aduce mai aproape de noi și evenimentele consemnate în ciclul, atît de viu și de interesant, «50 de ani în 50 de evocări» (emisiuni zilnice). La împlinirea a 25 de ani de existență a UNESCO, un reportaj filmat realizat cu concursul tehnic al prestigioasei instituții culturale internaționale (Iuni).

MUZICĂ, COREGRAFIE.

Marina Crilovici și Ludovic Spiess, care și-au înscris numele în cartea de onoare a interpreților «Boemei» de Puccini, ne oferă câteva fragmente din nemuritoare operă (miercuri). Studio dans — cu Cristina Hamel, Rodica Simion, Ion Tugearu, Pavel Rotaru (vineri). A doua parte din înregistrarea neuitatului concert de jazz cu care ne-a delectat Lionel Hampton (sîmbătă). O celebră formație camerală florentină, «L'insieme di Firenze», ne oferă un cvartet de Rossini și un cvintet de Paul Hindemith (sîmbătă).

FILM. Retrospectivă Frédéric Rossif, cu secvențe din opera marelui stilist al imaginii din care nu vor lipsi, firește, fragmente din seria «Viața animalelor» (duminică). La Telecinematecă — un film polițist cu Charles Laughton și Ray Milland. Se cheamă «Marele orologiu» (miercuri). Ciclul «Istoria filmului» închină o pagină omagială pionierilor filmului românesc (joi).

TEATRU. Piesa lui Horia Lovinescu «Febre», adaptată pentru micul ecran și onorată cu o distribuție forte.

ȘTIINȚĂ. «Univers XX» se ocupă din nou despre una din minunile secolului nostru — laserul (joi).

EMISIUNI-CONCURS. Se apropie de final concursul coral interjudețean «Patrium carmen». Județele Alba și Dimbovița (duminică). Steaua fără nume — muzică ușoară (luni).

DIVERTISMENT. «Niște» varietăți cu: Tom Jones, Adamo, Gianni Morandi, Caterina Caselli, Mirreille Mathieu, Fred Bongusto, Iva Zannichi, Patty Pravo, Gigliola Cinquetti, Sandie Shaw, Pappino. Ei, ce spuneți? E de unde alege... (duminică). Un Teledivertiment cu fragmente din trei musical-uri: «Romeo și Julieta» de A. Giroveanu, «Alcor și Monax» de Camelia Dăscălescu și «Poveste din cartierul de vest» (West Side Story). Distribuție bună, în frunte cu Vali Niculescu, Stela Popescu, Valentin Teodorian, Silviu Stănculescu, Iurie Darie, Florian Pittiș (joi).

SPORT. O emisiune aproape senzațională: în direct de la Barcelona, cursa automobilistică Marele Premiu al Spaniei (duminică). Tot duminică, fotbal: România — Albania în preliminariile turneului olimpic.

Stela Popescu

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 16, etapa din 18 aprilie 1971

I. Bologna-Roma	1, x
II. Cagliari-Catania	1
III. Juventus-Inter	1, x, 2
IV. Lazio-Fiorentina	1, x
V. Milan-Torino	1
VI. Sampdoria-Foggia	1
VII. Varese-Lanerossi	1
VIII. Verona-Napoli	x, 2
IX. C.F.R.-Progresul (Brăila)	1
X. S.N. Oltenița-Dunărea	1
XI. Ceahlăul-A.S.A.	1, 2
XII. Gloria B-ța.-C.S.M. Sibiu	x
XIII. Gaz metan-Minerul Anina	1

FLACĂRA-ALBU

În acest an — mai către vară, se poate
o vom vedea pe BARBRA STREISAND
în Hello, Dolly, musical-ul semnat
de Gene Kelly.